

ผลกระทบของการถูกยกเลิกระบบสิทธิพิเศษทางภาษีที่มีต่อการส่งออกของไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

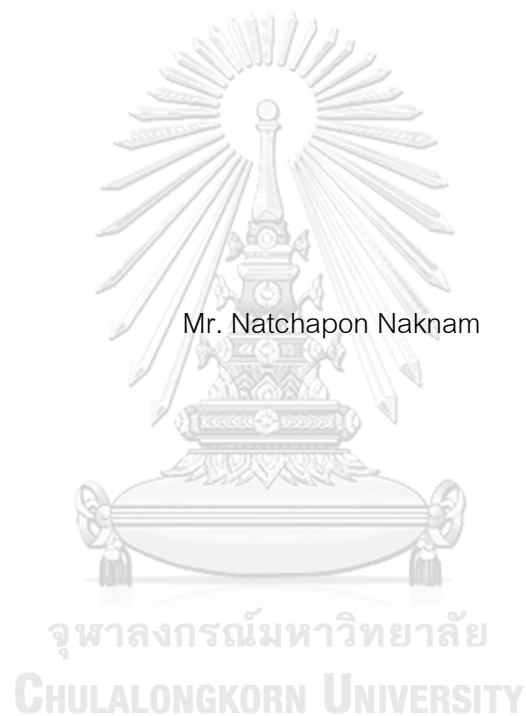
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The effect of the removal of the Generalized System of Preferences (GSP) on Thai
exports

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics in Economics

Common Course

FACULTY OF ECONOMICS

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบของการถูกยกเลิกระบบสิทธิพิเศษทางภาษีที่มีต่อการส่งออกของไทย
โดย	นายณัฏฐพล นาคนาม
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.กรกรัณย์ ชีวะตระกูลพงษ์

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิเดช พงศ์กิจวรสิน)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนะพงษ์ โพธิ์ปิติ)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรกรัณย์ ชีวะตระกูลพงษ์)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุทัต สัมมะไชย)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศรุต สุวรรณประเสริฐ)	

ณัชพล นาคนาม : ผลกระทบของการถูกยกเลิกระบบสิทธิพิเศษทางภาษีที่มีต่อการส่งออกของไทย. (The effect of the removal of the Generalized System of Preferences (GSP) on Thai exports) อ.ที่
 ปริญญาหลัก : รศ. ดร.กรรณิณย์ ชีวะตระกูลพงษ์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการได้รับสิทธิ และการถูกตัดสิทธิ GSP ที่มีต่อมูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรม และศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน โดยทำการศึกษาดังแต่ปี 2553 ถึงปี 2563 ภายใต้รหัส HS-Code 4 หลัก จำนวน 575 สินค้า และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี Panel Regression

ผลการศึกษาพบว่า การได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อทำการวิเคราะห์รายอุตสาหกรรมจะพบว่า มีบางอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับผลกระทบ โดยปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบแตกต่างกันมาจากผลของการลงทุนจากต่างประเทศ ที่มีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีจนมีผลทำให้ส่งออกได้มากขึ้นแม้จะถูกตัดสิทธิ ในขณะที่กรณีของสหรัฐอเมริกาจะพบว่า การถูกตัดสิทธิมีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมส่งออกได้มากขึ้น แต่เมื่อทำการวิเคราะห์รายอุตสาหกรรมพบว่า มีบางอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ โดยปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของอุตสาหกรรมแตกต่างกันในกรณีของสหรัฐอเมริกาพบว่าเป็นผลมาจากผลิตภาพแรงงานในอุตสาหกรรมที่ยังขาดประสิทธิภาพ รวมถึงการเผชิญอุปสรรคต่างๆภายในอุตสาหกรรม เช่น ต้นทุนการผลิตสูง กระบวนการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลของการลงทุนจากต่างประเทศไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีจนมีผลทำให้อุตสาหกรรมส่งออกได้ลดลง

สิ่งสำคัญที่อุตสาหกรรมควรให้ความสำคัญหลังจากนี้คือจะเดินหน้าอุตสาหกรรมต่อไปอย่างไรเมื่อไม่มี GSP จากผลการศึกษาวิจัยได้ข้อเสนอแนะว่า อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบควรมีการให้ความสำคัญการพัฒนาแรงงาน พัฒนาหลักสูตร และควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้ในอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และเนื่องจากประเทศไทยได้เผชิญกับสถานการณ์ COVID-19 ผู้บริโภคจึงหันมาใส่ใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการผลิตจะต้องได้มาตรฐาน และปลอดภัย สำหรับอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับผลกระทบ ซึ่งหากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐจะช่วยให้อุตสาหกรรมเติบโตได้ดียิ่งขึ้น

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
 ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6280007129 : MAJOR ECONOMICS

KEYWORD: GSP and Industry

Natchapon Naknam : The effect of the removal of the Generalized System of Preferences (GSP) on Thai exports . Advisor: Assoc. Prof. Kornkarun Cheewatrakoolpong, Ph.D.

The purpose of this research was to investigate the impact of acquiring rights and being GSP disqualification on export value in each industry and investigate the factors that influence the effects of GSP disqualification in each industry. The study was conducted from 2010 to 2020 using 575 products with 4-digit HS-Codes and analyzed using the Panel Regression method.

According to the study, the right to and GSP disqualification from the European Union has a significant impact on the industry's exports. However, when examined by industry, some industries are unaffected. Foreign investment was one of the factors that had an impact. This causes the industry to learn technology until it results in more exports, even if disqualified. In the case of the United States, disqualification tends to boost the export industry. However, when examined by industry, some industries were affected. In the case of the United States, the factor that differentiated the impact of industries was discovered to be inefficiency in labor productivity in industries. Including dealing with various industry obstacles such as high production costs and inefficient production processes and the effect of foreign investment does not lead to technological learning, resulting in a decline in the export industry.

The industry must focus on how to move forward without GSP. According to the study's findings, the researchers recommend that affected industries prioritize workforce development and the development of a course. In addition, new technologies should be introduced into the industry to improve production efficiency. And, as Thailand faces the COVID-19 situation, consumers are paying more attention to health care. As a result, the manufacturing process must be standardized and safe for industries that are not affected. Government assistance will help the industry grow.

Field of Study: Economics

Student's Signature

Academic Year: 2021

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของ รศ.ดร. กรกรัตน์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย และยังช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานอีกด้วย ขอขอบคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ และเจ้าหน้าที่บุคคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสำหรับคำแนะนำและความช่วยเหลือในทุกๆด้าน ในการทำวิจัย และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวที่เปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ณัชพล นาคนาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ช	
สารบัญภาพ.....ฎ	
บทที่ 1 บทนำ..... 12	
1.1 ที่มาและความสำคัญ..... 12	
1.2 วัตถุประสงค์..... 20	
1.3 ขอบเขตการศึกษา..... 20	
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 23	
บทที่ 2 หลักการทั่วไปของระบบสิทธิพิเศษทางภาษี..... 24	
2.1 ความเป็นมาของระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP)..... 24	
2.2 หลักเกณฑ์ทั่วไประบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของสหภาพยุโรป..... 25	
2.3 หลักเกณฑ์ทั่วไประบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของสหรัฐอเมริกา..... 27	
2.4 สิทธิพิเศษทางภาษีที่ประเทศไทยได้รับ..... 29	
บทที่ 3 แนวคิดเชิงทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์..... 38	
3.1 แนวคิดเชิงทฤษฎี..... 38	
3.2 วรรณกรรมปริทัศน์..... 40	
บทที่ 4 วิธีการศึกษา..... 48	
4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา..... 48	

4.2 แบบจำลอง	49
บทที่ 5 ผลการศึกษา	53
5.1 โครงสร้างของข้อมูลที่ใช้ศึกษา และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	53
5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสินค้าที่เลือกศึกษา	54
5.3 การวิเคราะห์ประเภทของผลกระทบของกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP	58
5.4 การวิเคราะห์ขนาดของมูลค่าการส่งออกของสินค้าของแต่ละประเทศ และรายอุตสาหกรรม	62
5.5 การวิเคราะห์ผลกระทบของอุตสาหกรรมหลังจากถูกตัดสิทธิ GSP	64
5.6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของถูกตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน	73
5.6 อภิปรายผลการวิจัย	81
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	83
6.1 บทสรุป	83
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	84
6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	89
ประวัติผู้เขียน	94

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1: การจำแนกสถานะของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านตามระดับรายได้	14
ตารางที่ 2: อุตสาหกรรมที่นำมาเลือกใช้ในการศึกษา	21
ตารางที่ 3: แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP และกลุ่มที่ถูกยกเลิกสิทธิในแต่ละ ช่วงเวลา ในกรณีของสหภาพยุโรป	30
ตารางที่ 4: แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP และกลุ่มที่ถูกยกเลิกสิทธิในแต่ละ ช่วงเวลา ในกรณีของสหรัฐอเมริกา	33
ตารางที่ 5: การได้มาของตัวแปรที่นำมาศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมปริทัศน์	46
ตารางที่ 6: ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 1	53
ตารางที่ 7: ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 1	53
ตารางที่ 8: ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 2	53
ตารางที่ 9: ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 2	54
ตารางที่ 10: ข้อมูลเบื้องต้นของสินค้าที่เลือกมาศึกษาของแต่ละประเทศ ตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2563	55
ตารางที่ 11: ข้อมูลเบื้องต้นของสินค้าที่เลือกมาศึกษาของแต่ละหมวดอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2563	55
ตารางที่ 12: ข้อมูลเบื้องต้นของช่วงเวลาที่ถูกต้องที่สุดของแต่ละประเทศ	57
ตารางที่ 13: ข้อมูลเบื้องต้นของช่วงเวลาที่ถูกต้องที่สุดของแต่ละอุตสาหกรรม	57
ตารางที่ 14: รูปแบบของผลกระทบของแต่ละสินค้าที่ได้รับสิทธิและโดนตัดสิทธิ GSP	58
ตารางที่ 15: รูปแบบของผลกระทบที่แต่ละหมวดอุตสาหกรรมเผชิญ ในกรณีของสหภาพยุโรป .	60
ตารางที่ 16: รูปแบบของผลกระทบที่แต่ละหมวดอุตสาหกรรมเผชิญ ในกรณีของสหรัฐอเมริกา	61
ตารางที่ 17 : ขนาดของมูลค่าการส่งออกของแต่ละประเทศระหว่างสินค้าที่ได้รับสิทธิ และไม่ได้ รับสิทธิ GSP	62

ตารางที่ 18 : ขนาดมูลค่าการส่งออกรวมของรายอุตสาหกรรมเฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP ตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2563.....	63
ตารางที่ 19 : ผลการทดสอบผลกระทบของทุกอุตสาหกรรมหลังถูกตัดสิทธิ GSP แยกรายประเทศ ด้วยวิธี Random Effect ในแต่ละรูปแบบ.....	66
ตารางที่ 20 : แสดงอัตราภาษีเฉลี่ยในช่วงได้รับสิทธิ และหลังตัดสิทธิ ในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา	67
ตารางที่ 21: ผลการทดสอบผลกระทบของการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP แยกราย อุตสาหกรรม ด้วยวิธี Random Effect (1).....	68
ตารางที่ 22: ผลการทดสอบผลกระทบของการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP แยกราย อุตสาหกรรม ด้วยวิธี Random Effect (2).....	69
ตารางที่ 23 : แสดงทิศทางของการได้รับสิทธิ GSP และถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป และ สหรัฐอเมริกาในแต่ละหมวดอุตสาหกรรม	71
ตารางที่ 24: แสดงจำนวนกลุ่มสินค้าที่ถูกนำมาวิเคราะห์ในวัตถุประสงค์ที่ 2	73
ตารางที่ 25 : แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ในระดับประเทศ และระดับอุตสาหกรรม74	
ตารางที่ 26 : ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของแต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกันหลัง ถูกตัดสิทธิ GSP กรณีแยกรายประเทศ(EU)	75
ตารางที่ 27 : ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของแต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกันหลัง ถูกตัดสิทธิ GSP กรณีแยกรายประเทศ(US).....	77
ตารางที่ 28: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันในกรณีของสหภาพ ยุโรป ของหมวดอุตสาหกรรมที่ 18	78
ตารางที่ 29 : ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันในกรณีของสหรัฐ ของหมวดอุตสาหกรรมที่ 1.....	79
ตารางที่ 30 : ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันในกรณีของสหรัฐ ของหมวดอุตสาหกรรมที่ 4.....	80
ตารางที่ 31 : เปรียบเทียบปัจจัยและทิศทางที่มีผลทำให้แต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกัน.....	82

ตารางที่ 32: แสดง Product Concordance ระหว่าง HS-Combined 4-digit กับ TSIC โดยนำมา
เฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิเท่านั้น กรณีของสหภาพยุโรป 89

ตารางที่ 33: แสดง Product Concordance ระหว่าง HS-Combined 4-digit กับ TSIC โดยนำมา
เฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิและโดนตัดสิทธิเท่านั้น กรณีของสหรัฐอเมริกา 91

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 1: สัดส่วนการใช้สิทธิ GSP ไปยังประเทศต่างๆของไทย ในปี 2551	13
รูปภาพที่ 2: มูลค่าการใช้สิทธิ GSP ในปี 2542 ถึง 2550	13
รูปภาพที่ 3: เกณฑ์การตัดสิทธิ GSP ของสหรัฐอเมริกาในปี 2563	17
รูปภาพที่ 4: สัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยที่มีการใช้สิทธิ GSP ในการส่งออกไปยังสหรัฐ	17
รูปภาพที่ 5: มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา	18
รูปภาพที่ 6: มูลค่าการส่งออกของสินค้าเคมีภัณฑ์ (HS29) ไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา	19
รูปภาพที่ 7: อัตราการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกในสินค้าต่างๆหลังถูกตัดสิทธิ GSP ตั้งแต่ปี 2555 ถึง 2563	36
รูปภาพที่ 8: ผลกระทบของการกำหนดอัตราภาษี GSP ต่อสวัสดิการทั้งในประเทศผู้ให้สิทธิ และ ผู้รับสิทธิ	39
รูปภาพที่ 9 : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีกับมูลค่าการส่งออกในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา	67
รูปภาพที่ 10 : มูลค่าการส่งออกของสินค้าในหมวด 7 และ 17 ไปยังสหภาพยุโรป และ สหรัฐอเมริกาในช่วงหลังถูกตัดสิทธิ GSP (หน่วย : บาท).....	72

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การให้ระบบสิทธิพิเศษทางภาษี หรือ Generalized System of Preferences ซึ่งต่อไปขอเรียกว่า GSP เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากทั่วโลกต้องเผชิญกับปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ในขณะเดียวกันในการประชุมของคณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development- UNCTAD) ในปี 2507 มีความเห็นตรงกันว่า “การค้าที่เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา” ในที่ประชุมจึงได้มีการเสนอให้มีสิทธิพิเศษ GSP ขึ้นมา เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ในเวลาต่อมาของการประชุม UNCTAD ปี 2511 ได้ทำการตกลงและยอมรับเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว โดยกำหนดให้ระบบ GSP ที่ก่อตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการส่งออก การพัฒนาอุตสาหกรรมและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา และต้องตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ เป็นการให้สิทธิโดยทั่วไป (Generalized) ไม่หวังผลตอบแทน (Non-reciprocal) และไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination)

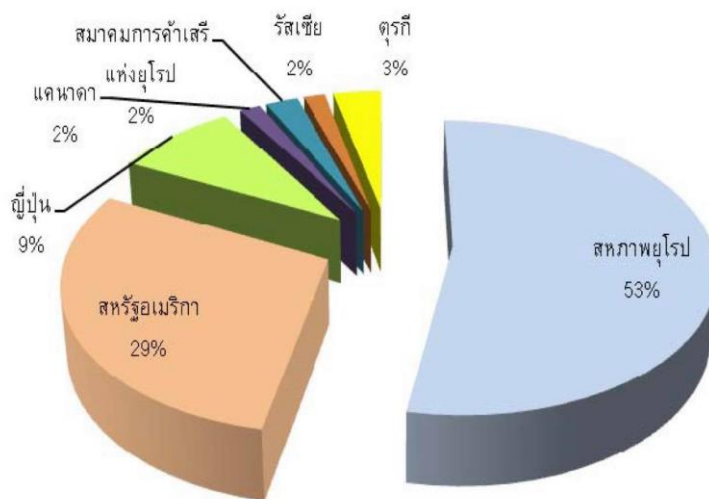
ในขณะนั้นประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในประเทศกำลังพัฒนา และเป็นประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP จากประเทศต่างๆ โดยได้รับครั้งแรกตั้งแต่ปี 2514 การที่ประเทศไทยได้รับสิทธิ GSP มาตั้งแต่ปี 2514 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 50 ปี ส่งผลทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้ากับประเทศต่างๆมากขึ้น และยังเป็นการช่วยส่งเสริมการส่งออกในประเทศให้ดียิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้สินค้าใหม่ๆสามารถเข้าสู่ตลาดโดยอาศัยสิทธิ GSP เป็นเครื่องมือ และในขณะเดียวกันก็ถือเป็นการส่งเสริมด้านการผลิตในประเทศไปในตัวด้วย โดยตัวอย่างกลุ่มสินค้าสำคัญที่ได้รับสิทธิ GSP และมีการใช้ประโยชน์จาก GSP ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหาร(HS21) และกลุ่มสินค้าเคมีภัณฑ์(HS29) เป็นต้น ซึ่งกลุ่มสินค้านี้ดังกล่าวมีสัดส่วนการใช้สิทธิสูงถึง 95% (ฝ่ายวิจัยธุรกิจธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2563)¹

ประเทศไทยมีการได้รับสิทธิ GSP จากประเทศพัฒนาแล้วจากหลายประเทศ แต่ในช่วงเวลากว่า 50 ปี ประเทศสำคัญที่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยมีการส่งออกที่ดีขึ้นส่วนใหญ่มักจะมาจากการได้รับสิทธิ GSP จากประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจาก

¹ (EIC), ศ. (2557). อนาคตส่งออกไทยหลังสหภาพยุโรประงับความร่วมมือ <https://www.scebic.com/th/detail/product/315>

รูปภาพที่ 1 แสดงสัดส่วนการใช้สิทธิ GSP ซึ่งประเทศไทยมีการใช้สิทธิ GSP กับสหภาพยุโรปสูงถึง 53% ในขณะที่รองลงมาเป็นการใช้สิทธิ GSP กับสหรัฐอเมริกาอยู่ที่ 29% เช่นเดียวกับในรูปภาพที่ 2 ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2542 ถึง 2550 ประเทศไทยมีมูลค่าในการใช้สิทธิ GSP ที่มาจากสองประเทศนี้เป็นส่วนใหญ่ ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทั้งสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของไทยและมีส่วนสำคัญในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ในช่วงเวลาที่ได้รับสิทธิ GSP (พีระ เจริญพร, 2552)

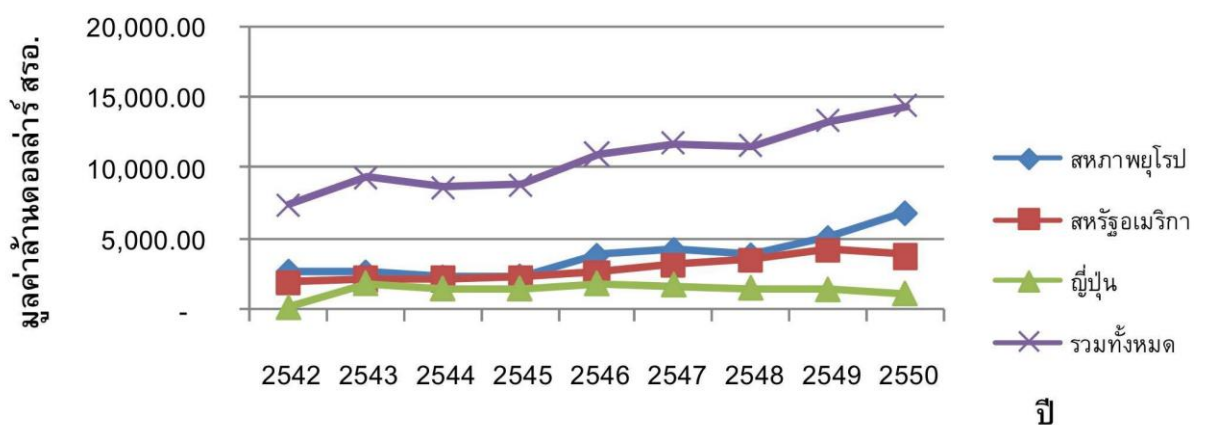
รูปภาพที่ 1: สัดส่วนการใช้สิทธิ GSP ไปยังประเทศต่างๆของไทย ในปี 2551

ที่มา : สำนักสิทธิประโยชน์ทางการค้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 2: มูลค่าการใช้สิทธิ GSP ในปี 2542 ถึง 2550

ที่มา : สำนักสิทธิประโยชน์ทางการค้า

แม้ว่าการให้สิทธิ GSP จะเป็นการให้แบบฝ่ายเดียว (Unilateral) คือประเทศผู้ให้สิทธิไม่ได้มีการเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากประเทศผู้รับสิทธิ และหลักการ GSP ตั้งอยู่บนหลักการไม่หวังผลตอบแทน (Non-reciprocal) แต่ความเป็นจริงแล้วประเทศผู้ให้สิทธิก็มีเงื่อนไขที่บังคับให้ประเทศผู้รับสิทธิต้องปฏิบัติตามเพื่อรักษาการได้สิทธิ GSP นี้ไว้ เงื่อนไขดังกล่าวส่งผลทำให้ขณะนี้ประเทศไทยได้ถูกตัดสิทธิจากทั้งสหรัฐและสหภาพยุโรปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งทั้งสองประเทศมีเงื่อนไขในการตัดสิทธิ GSP ประเทศไทยที่แตกต่างกันออกไปโดยผู้วิจัยสามารถอธิบายเงื่อนไขของการถูกตัดสิทธิ GSP ทั้งในกรณีของสหรัฐ และสหภาพยุโรป ได้ดังนี้

ในกรณีเงื่อนไขการตัดสิทธิ GSP ของสหภาพยุโรปโดยตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมาสหภาพยุโรปได้มีการปรับปรุงเกณฑ์การพิจารณาในการให้สิทธิและตัดสิทธิ โดยมีการกำหนดเป็นสองระดับ ในกรณีของการตัดรายประเทศ สหภาพยุโรปจะใช้เกณฑ์ GNI per capita ที่จัดอันดับโดยธนาคารโลก โดยหากประเทศใดมีรายได้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (Upper Middle Income) คิดเป็นมูลค่า 3,945 – 12,195 เหรียญสหรัฐ ขึ้นไปเป็นเวลา 3 ปี ติดต่อกันจะถูกตัดสิทธิโดยประเทศไทยถือว่าเข้าเกณฑ์ในประเด็นดังกล่าว (GNI per capita ของไทยในปี 2553-2555 มูลค่า 4,320 4,620 และ 5,210 เหรียญสหรัฐ) จึงทำให้ถูกตัดสิทธิ GSP โดยมีผลตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา ส่วนในกรณีของการตัดสิทธิเป็นรายสินค้าจะพิจารณาจากสัดส่วนการนำเข้าภายใต้ GSP เกินกว่าร้อยละ 25 ของการนำเข้าสินค้าในกลุ่มนั้น (แตกต่างจากในกรณีของสหรัฐที่พิจารณาที่ร้อยละ 50) หรือพิจารณาจาก Development Index (DI) และ Specialization Index (SI)

ตารางที่ 1: การจำแนกสถานะของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านตามระดับรายได้

หน่วย : GNI per capita in US\$

ปี	2552	2553	2554	2555
Upper Middle Income	3,946-12,195	3,976-12,275	4,036-12,475	4,086-12,615
ประเทศไทย	Lower Middle Income	Upper Middle Income	Upper Middle Income	Upper Middle Income
ฟิลิปปินส์	Lower Middle Income	Lower Middle Income	Lower Middle Income	Lower Middle Income

ที่มา : World Bank Atlas Method

จากการที่ประเทศไทยถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปเนื่องจากถูกจัดเป็นประเทศ Upper Middle Income แต่ในขณะเดียวประเทศเพื่อนบ้านอย่างฟิลิปปินส์ยังถูกจัดเป็นประเทศ Lower Middle Income จึงส่งผลให้ประเทศฟิลิปปินส์กลับได้รับสิทธิ GSP+ (เป็นระบบ GSP ที่พิเศษกว่า GSP ปกติ) ซึ่งเดิมทีฟิลิปปินส์ก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษ GSP อยู่แล้ว แต่การที่สหภาพยุโรปประกาศให้ฟิลิปปินส์ได้รับสิทธิ GSP+ มีผลทำให้สินค้าของฟิลิปปินส์ประมาณ 6,274 รายการ ที่จะส่งออกไปยังสหภาพยุโรปจะมีอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 0 หรือกล่าวได้ว่าสินค้า 2 ใน 3 ของฟิลิปปินส์จะไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า สินค้าดังกล่าว เช่น ทุเรียน สิ่งทอ รองเท้า ซึ่งสินค้านี้ดังกล่าวล้วนเป็นสินค้าที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบ

การเลื่อนสถานะสิทธิ GSP ของฟิลิปปินส์ ส่งผลทำให้ฟิลิปปินส์มีความได้เปรียบมากขึ้นในด้านการค้า เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นประเทศเดียวในอาเซียนที่ได้รับสิทธิ GSP+ การปรับสถานะดังกล่าวจะมีผลทำให้ฟิลิปปินส์มีโอกาสที่จะปรับดุลการค้าในประเทศของตนเองให้ดีขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ตามการเลื่อนสถานะสิทธิ GSP ของฟิลิปปินส์ ถือได้ว่าไม่ได้สร้างความกังวลให้กับประเทศไทยมากนักเนื่องจากยังมีอุตสาหกรรมของฟิลิปปินส์ที่ไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการได้รับสิทธิดังกล่าว เนื่องจากความไม่พร้อมของห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เนื่องจาก GSP จะมีกว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า แต่ในกรณีของฟิลิปปินส์นั้นไม่สามารถปฏิบัติตามกฎนี้ได้ เนื่องจากในอุตสาหกรรมดังกล่าวจะต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา, 2558)

ในกรณีเงื่อนไขการตัดสิทธิ GSP ของสหรัฐนั้นมีการกำหนดเป็นสองระดับเช่นเดียวกัน โดยระดับที่หนึ่งเป็นการตัดเป็นรายประเทศโดยพิจารณาจาก GNI per capita ของ World Bank ต้องไม่เกิน 12,375 ดอลลาร์สหรัฐนอกจากนี้ทางสหรัฐยังใช้ปัจจัยต่างๆมาประกอบการพิจารณาตัดสิทธิ GSP เช่น การเปิดตลาดสินค้าและบริการให้กับสหรัฐ การคุ้มครองสิทธิแรงงาน การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา และการต่อต้านการก่อการร้าย และระดับที่สองจะตัดเป็นรายสินค้านั้น สำหรับสินค้าที่มีการนำเข้าภายใต้ GSP ของสหรัฐเกินกว่าร้อยละ 50 ของการนำเข้าสินค้านั้น และมูลค่าการนำเข้าสหรัฐเกิน 190 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ในปี 2561 = 185 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากมีการนำเข้าสินค้าใดเกินเกณฑ์ดังกล่าว สหรัฐถือว่าสินค้านั้นมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงแล้ว ไม่จำเป็นต้องได้รับสิทธิ GSP ต่อไป ซึ่งปัจจัยต่างๆที่กล่าวไปข้างต้น นอกจากนำมาใช้

พิจารณาในการตัดสิทธิด้วยแล้วยังนำมาใช้ในการพิจารณาในการให้สิทธิ GSP+ แก่ประเทศที่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้างต้น

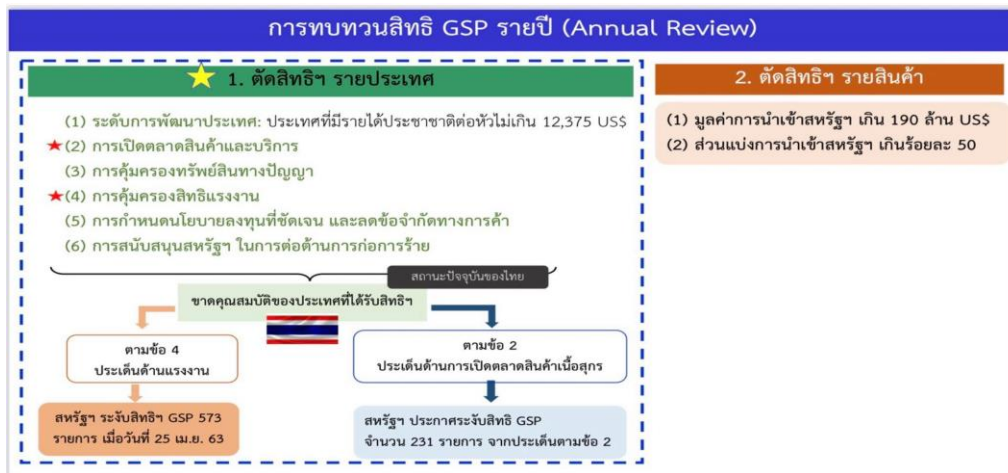
ในกรณีของประเทศไทยนั้นถือว่าเป็นการโดนถูกตัดสิทธิในรายประเทศและเป็นการถูกตัดสิทธิ GSP รวมกันสองครั้งเนื่องจากการขาดคุณสมบัติสำคัญ ได้แก่ กรณีแรกเป็นการตัดสิทธิ GSP จำนวน 575 รายการ มีผลวันที่ 25 เมษายน 2563 เนื่องจากไทยไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในเรื่องแรงงาน ในการตัดสิทธิ GSP ครั้งที่ 2 มีผลวันที่ 30 ธันวาคม 2563 ซึ่งจะกระทบสินค้าเป็นจำนวน 231 รายการ รวมทั้งสิ้น 804 รายการ เนื่องมาจากไทยมีปัญหาในการเปิดตลาดสินค้าเนื้อสุกร ซึ่งกระทบกับหลักเกณฑ์ในเรื่องของการเปิดตลาดสินค้าและบริการ

เมื่อพิจารณากลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ GSP จากทั้งสองประเทศในระดับพิกัดสินค้า 2 หลักตามระบบฮาร์โมนไนซ์ พบว่ากลุ่มสินค้า 10 อันดับแรก ได้แก่ อุปกรณ์และเครื่องจักร (HS84) เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า (HS85) ยานพาหนะ (HS87) ผลิตภัณฑ์ยาง (HS40) ผลิตภัณฑ์พลาสติก (HS39) ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (HS21) อุปกรณ์เกี่ยวกับจักษุ (HS90) ผลิตภัณฑ์ผักแปรรูป (HS20) เครื่องดื่ม (HS22) และสารเคมีภัณฑ์ (HS29) โดยสินค้าทั้ง 10 รายการคิดเป็นร้อยละ 73 ของมูลค่าการส่งออกของสินค้าที่ไทยได้รับสิทธิ GSP

ผลของการถูกตัดสิทธิ GSP ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการในไทยจะต้องทำการเสียภาษีศุลกากรที่สูงขึ้นและในขณะเดียวกันจะสูญเสียความได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศต่างๆที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นขนาดของผลกระทบจึงขึ้นอยู่กับสินค้าส่งออกของไทยในแต่ละรายการเมื่อมีราคาแพงขึ้นอันเนื่องมาจากผลของอัตราภาษีศุลกากรที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นหลังถูกตัดสิทธิไป จะส่งผลทำให้ความต้องการสินค้าของไทยในต่างประเทศลดลงมากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกันหากทำการเทียบผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ของไทยระหว่างสหภาพยุโรปและสหรัฐผลการตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อไทยน้อยกว่าเนื่องจากเดิมที่ไทยมีการพึ่งพาการใช้สิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปมากกว่าสหรัฐดังที่แสดงในรูปภาพที่ 1 และหากพิจารณาจากรูปภาพที่ 4 พบว่ากว่าร้อยละ 85 ของมูลค่าส่งออกสินค้าไทยไปยังสหรัฐในปี 2562 ไม่ได้มีการใช้สิทธิ GSP เลย ซึ่งมีเพียงร้อยละ 14.4 เท่านั้นที่ยังคงใช้สิทธิอยู่ ในทางกลับกันเมื่อพิจารณามูลค่าการใช้สิทธิของไทยไปยังสหภาพยุโรป จะพบว่าสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP มีการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปสูงถึง 62.61 ซึ่งถือได้ว่ามีความแตกต่างในกรณีของสหรัฐค่อนข้างมาก โดยกลุ่มสินค้าส่วนใหญ่ได้แก่

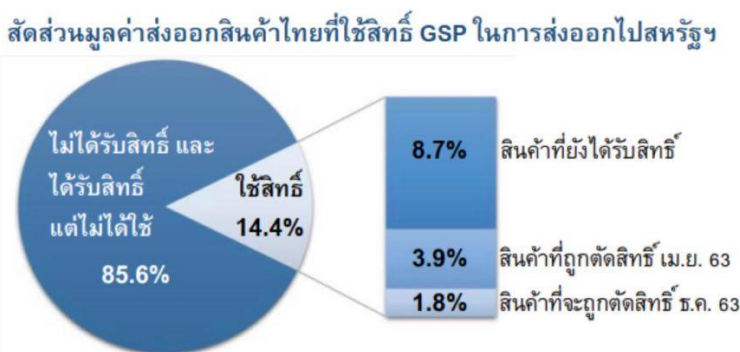
กลุ่มประมงเสื้อผ้า รองเท้า เครื่องประดับ เบ็ดเตล็ด เป็นต้น ซึ่งครอบคลุมหมวดอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยได้เลือกมาศึกษา ดังนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นในกรณีของสหรัฐจึงถือว่าไม่ได้กระทบความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกมากเท่าที่ควร ยังคงอยู่ในระดับที่พอแข่งขันต่อไปได้ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากอัตราภาษีนำเข้าปกติของสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ GSP ไปเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3-5 เท่านั้น (เทียบกับร้อยละ 0 ภายใต้สิทธิ GSP)

รูปภาพที่ 3: เกณฑ์การตัดสิทธิ GSP ของสหรัฐอเมริกาในปี 2563

ที่มา : กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

รูปภาพที่ 4: สัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยที่มีการใช้สิทธิ GSP ในการส่งออกไปยังสหรัฐ

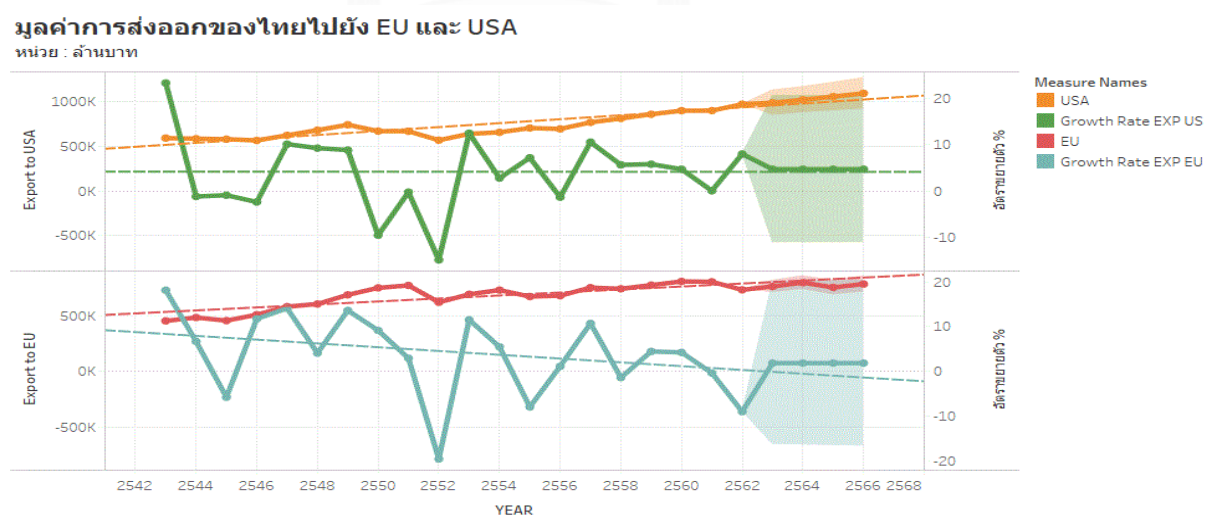
ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ และ USITC

เมื่อพิจารณาจากรูปภาพที่ 5 การที่ไทยถูกตัดสิทธิ GSP จากทั้งสองประเทศในภาพรวมแสดงให้เห็นว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อรุนแรงมาก ประเทศไทยยังคงสามารถส่งออกสินค้าไปยังประเทศดังกล่าวได้ปกติซึ่งเมื่อพิจารณาจากมูลค่าการส่งออกของเส้น Trend Line ซึ่งมีแนวโน้มที่จะ

ส่งออกสูงขึ้นไปจนถึงปี 2568 แต่ในทางกลับกันหากทำการเจาะลึกไปที่สินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการกีดกัน GSP จะทำให้เห็นผลกระทบที่แต่ละสินค้าต้องเผชิญได้ชัดยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยทำการเลือกสินค้าเคมีภัณฑ์ (HS29) เป็นตัวอย่างในการดูผลกระทบดังกล่าว ซึ่งสินค้าเคมีภัณฑ์ถือเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกสำคัญของไทย โดยทั้งสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศที่ไทยมีการส่งออกสินค้าประเภทดังกล่าวเยอะที่สุดเช่นกัน (สถิติการค้าไทย, 2563)²

เมื่อทำการเจาะไปที่รายสินค้าที่ได้รับผลกระทบ จะเห็นได้ว่าจากรูปภาพที่ 6 สินค้าเคมีภัณฑ์ก่อนถูกตัดสิทธิจาก GSP จากสหภาพยุโรปในปี 2558 ยังสามารถส่งออกได้ดีในระดับหนึ่ง แต่เมื่อหลังถูกตัดสิทธิ GSP ส่งผลทำให้สินค้านี้ส่งออกได้น้อยลง แม้จะมีช่วงที่กลับมาส่งออกได้ดีขึ้น แต่หลังจากนั้นก็มีความเสี่ยงที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาการส่งออกไปยังสหรัฐจะพบว่ากลับมีการส่งออกไปยังสหรัฐเพิ่มมากขึ้นแสดงให้เห็นว่าสินค้านี้คงจะมีการปรับตัวในการส่งออกสินค้าเคมีภัณฑ์ไปยังสหรัฐในช่วงเวลาหลังจากนั้นยังคงได้รับสิทธิ GSP ว่า ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าภาพรวมการส่งออกที่แสดงในรูปภาพที่ 6 ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่ได้รับจากการกีดกัน GSP ของไทยหรืออาจมองในอีกแง่ก็คือ GSP อาจจะไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งออกของไทย แต่หากทำการวิเคราะห์ที่รายสินค้าก็จะพบว่าจริงๆแล้วยังมีสินค้าที่ยังพึ่งพาการใช้สิทธิ GSP เป็นเครื่องมือในการส่งออกอยู่

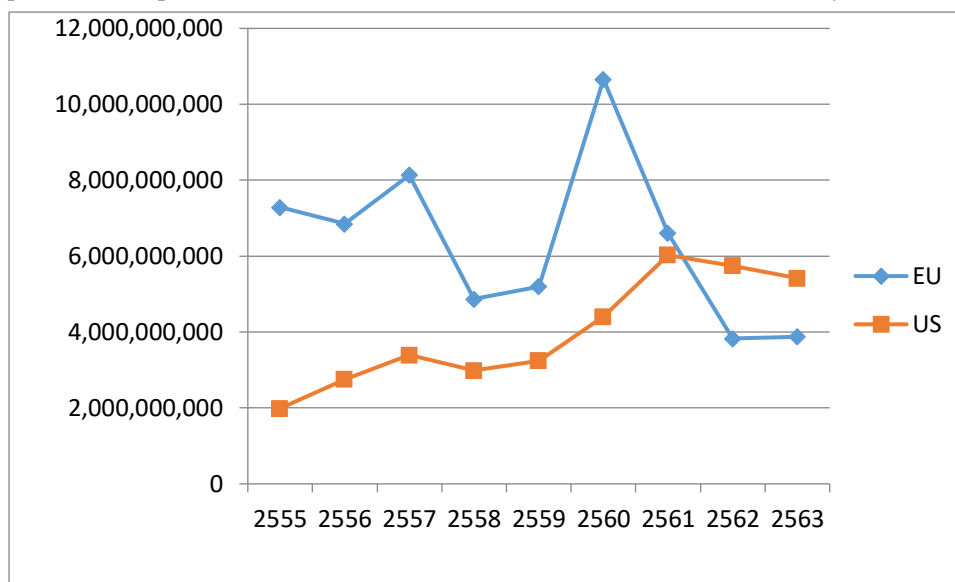
รูปภาพที่ 5: มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา

ที่มา : ข้อมูลจากสถิติการค้าไทย ซึ่งทำการ forecast โดยผู้วิจัย

² กระทรวงพาณิชย์. (2563). สถิติการค้าไทย <http://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>

รูปภาพที่ 6: มูลค่าการส่งออกของสินค้าเคมีภัณฑ์ (HS29) ไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา

ที่มา : ข้อมูลจากสถิติการค้าไทย

หลังจากที่ประเทศไทยได้ถูกตัดสิทธิ GSP จากทั้งสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ ถือเป็นสัญญาณเตือนกับประเทศไทยว่า ถึงเวลาแล้วที่ผู้ประกอบการในแต่ละอุตสาหกรรมที่มีการพึ่งพาการใช้สิทธิ GSP อยู่จะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ทิศทางธุรกิจของตัวเองในระยะยาวอย่างจริงจัง และลดการพึ่งพาในการใช้ประโยชน์จากการใช้สิทธิ GSP เพราะอย่างที่ทราบกันดีว่าแม้จะเป็นการให้แบบฝ่ายเดียวแต่สิทธิ GSP เป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืนและถาวร ดังนั้นแนวทางสำคัญที่ผู้ประกอบการจะรับมือจากการถูกตัดสิทธิดังกล่าวก็คือ การหาวิธีรับมือกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาที่ไม่ใช่แค่เรื่องของ GSP นอกจากนี้ควรมีการแสวงหาตลาดใหม่มาทดแทนตลาดเดิม หรือใช้ประโยชน์จากประเทศที่ไทยได้ทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีไว้ รวมไปถึงมีการขยายการลงทุนไปยังประเทศที่ยังได้รับสิทธิ GSP ก็สามารทำได้ และที่สำคัญก็ควรมีการพัฒนาสินค้าตัวเองอยู่ตลอดเวลาให้สามารถแข่งขันได้ และให้ความสำคัญกับคุณภาพมาตรฐานสินค้ามากกว่าเรื่องราคาเพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว

จนถึงตอนนี้เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าในช่วงเวลาที่ประเทศไทยได้รับสิทธิ GSP มาเป็นเวลากว่า 50 ปี พบว่า GSP นั้นช่วยเพิ่มความสามารถในการส่งออกของแต่ละอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิ GSP ได้จริง แม้จะส่งผลต่อภาพรวมของการค้าไทยได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร สิ่งที่น่าสนใจอยู่ที่หลังจาก

ประเทศไทยได้ถูกตัดสิทธิ GSP จากรูปที่ 5 จะพบว่าภาพรวมของประเทศไทยจะยังคงมีมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นอยู่ และในอนาคตก็มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น แต่กลับกันก็เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง สามารถบอกเป็นนัยได้ว่ามีบางอุตสาหกรรมที่เกิดการเรียนรู้อะไรบ้างในช่วงเวลาที่ได้รับสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเทคโนโลยี การสร้างผลิตภัณฑ์ จนส่งผลทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวสามารถมีการส่งออกได้เองโดยไม่ต้องมีการพึ่งพาสิทธิ GSP ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอยู่สองประเด็นสำคัญ ได้แก่ ผลของการได้สิทธิ GSP และถูกตัดสิทธิ GSP ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมอย่างไร และปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลทำให้ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าเมื่อประเทศไทยได้รับสิทธิ GSP เข้ามา แต่ละอุตสาหกรรมอาจจะมีพัฒนาการบางอย่างในช่วงระหว่างได้รับสิทธิ จึงส่งผลทำให้แม้จะถูกตัดสิทธิไปแล้วแต่ยังสามารถส่งออกได้อยู่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ประกอบการ รวมไปถึงภาครัฐ ที่อาจจะเจอเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ทุกเมื่อ ดังนั้นการเตรียมพร้อมรับมือและการวางกลยุทธ์ในธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์และใช้เป็นกรณีศึกษาให้กับอุตสาหกรรมใหม่ๆ ได้ไม่มากนัก

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาผลของการได้รับสิทธิ GSP และถูกตัดสิทธิ GSP ที่มีต่อมูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรม
2. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาผลของการได้รับสิทธิและถูกตัดสิทธิ GSP ที่มีต่อมูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรม ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาในระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2563 โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษาประกอบไปด้วย 8 หมวดสำคัญ โดยในแต่ละหมวดนั้นผู้วิจัยจะทำการพิจารณาภายใต้รหัส HS Code ที่ 4 หลัก เมื่อรวมกันทั้งหมด 8 หมวด จะประกอบไปด้วยสินค้าทั้งหมด 575 สินค้า ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการได้แบ่งตามแสดงในตารางที่ 2 ว่าในกรณีของแต่ละประเทศมีสินค้าที่โดนตัดสิทธิ และไม่ได้รับสิทธิอยู่เป็นจำนวนเท่าไร

ซึ่งใน 8 หมวดจะประกอบไปด้วยสินค้าที่ได้รับสิทธิและถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และประกอบไปด้วยสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP รวมไปถึงสินค้าที่ยังคงได้รับสิทธิ GSP อยู่ โดยในแต่ละหมวดที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานั้นมีความสำคัญเนื่องจากภายใต้สินค้าในแต่ละหมวดนั้นมีมูลค่าการส่งออกของสินค้าที่ไทยได้รับสิทธิ GSP คิดเป็นเปอร์เซ็นต์อยู่ที่ 73% รวมไปถึงกลุ่มสินค้าในแต่ละหมวดล้วนเป็นสินค้าส่งออกสำคัญติดอันดับ 20 ของไทยที่มีการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษาวิจัยที่ทำให้ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยศึกษาตั้งแต่ปี 2558 ถึงปี 2563 โดยใช้ข้อมูล จากกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งมีการใช้รหัสสินค้าเป็น TSIC เนื่องจากรหัสสินค้ามีความแตกต่างจากการศึกษาในวัตถุประสงค์แรก ผู้วิจัยจึงต้องทำการจัดกลุ่มสินค้าให้มีความสอดคล้องกัน (map sector) ซึ่งผู้วิจัยได้จะทำการแสดงรายละเอียดการจัดกลุ่มสินค้าไว้ในภาคผนวก

ตารางที่ 2: อุตสาหกรรมที่นำมาเลือกใช้ในการศึกษา

หมวด-ชื่อ	ประกอบ ไปด้วย	สหภาพยุโรป (4-digit)		สหรัฐอเมริกา (4-digit)		
		โดนตัด สิทธิ	ไม่ได้รับ สิทธิ	โดนตัด สิทธิ	ไม่ได้รับ สิทธิ	ยังคง ได้รับ สิทธิ
1.สัตว์มีชีวิต และ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	HS 01 – 05 ทั้งหมด 43	21	23	22	21	1
4.อาหารปรุงแต่ง เครื่องดื่ม สุรา และ น้ำผสมยาสูบ ยาสูบ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ แทนยาสูบ	HS 16 – 24 ทั้งหมด 56	31	25	40	13	3
6.ผลิตภัณฑ์ของ อุตสาหกรรมทาง เคมี หรือ อุตสาหกรรมที่	HS 28 – 38 ทั้งหมด 177	129	48	116	55	6

เกี่ยวเนื่องกัน						
7.พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก ยางและของที่ทำด้วยยาง	HS 39 – 40 ทั้งหมด 43	11	32	35	7	1
16.เครื่องจักรและเครื่องกล เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า ส่วนประกอบของเครื่อง เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องบันทึก และเครื่องถอดภาพ และเสียงทางโทรทัศน์ ส่วนประกอบ และอุปกรณ์ประกอบเครื่อง	HS 84 – 85 ทั้งหมด 132	11	121	72	49	1
17.ยานบก อากาศยาน ยานน้ำ และอุปกรณ์การขนส่ง	HS 86 – 89 ทั้งหมด 38	33	5	17	21	0
18.อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การแพทย์หรือศัลยกรรม รวมทั้งส่วนประกอบและ	HS 90 – 92 ทั้งหมด 56	56	0	36	18	2

อุปกรณ์ประกอบ ของดังกล่าว						
20.ผลิตภัณฑ์ เบ็ดเตล็ด	HS 94 – 96 ทั้งหมด 30	20	10	20	9	1
รวม	575 สินค้า	311	264	357	193	25
รวมทั้งหมด		575		575		

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้เรียนรู้ถึงผลกระทบต่อการส่งออกของอุตสาหกรรมในประเทศไทยหลังจากโดนตัดสิทธิ GSP ผลดังกล่าวจะเป็นแนวทางต่อผู้ส่งออก รวมไปถึงผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องที่จะสามารถนำไปใช้ปรับตัวและวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจเพื่อรับมือกับภัยต่างๆที่ไม่ใช่แค่ในเรื่องของ GSP

ในขณะเดียวกันเมื่อทราบถึงผลกระทบแล้ว จะช่วยให้ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทราบว่ากลยุทธ์หรือแนวทางปรับตัวแบบไหนเป็นแนวทางที่ถูกวิธีและเหมาะสมของอุตสาหกรรมหรือธุรกิจของตัวเอง เพื่อที่ในภายภาคหน้าเมื่อมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นอีกจะทำให้สามารถปรับตัวได้อย่างทันที

บทที่ 2 หลักการทั่วไปของระบบสิทธิพิเศษทางภาษี

2.1 ความเป็นมาของระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP)

ระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) เกิดขึ้นครั้งแรกภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากเกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ณ ที่ประชุมสหประชาชาติมีมุมมองว่า “การค้าที่เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งจำเป็น” สำหรับประเทศกำลังพัฒนา (C. Ozden and E.Reinhardt, 2005) ในการประชุมของคณะกรรมการว่าด้วยการค้าและพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development : UNCTAD) ในปี 2507 จึงได้มีการเสนอระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) เพื่อเป็นการช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งในเวลาต่อมาในการประชุม UNCTAD ปี 2511 จึงตกลงที่จะยอมรับระบบดังกล่าว โดยมีการกำหนดให้ระบบ GSP ที่จัดตั้งขึ้นมา มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้จากการส่งออกให้กับประเทศกำลังพัฒนา เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรม และเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา และระบบดังกล่าวจะต้องตั้งอยู่บนหลักพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ เป็นการให้สิทธิโดยทั่วไป (Generalized) ไม่หวังผลตอบแทน (Non-reciprocal) และไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) (กรมการค้าต่างประเทศ, 2562)³

ระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) มีอยู่ทั้งหมด 13 ระบบ รวม 28 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหภาพยุโรป (ประกอบด้วย เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก ไอร์แลนด์ อิตาลี ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เดนมาร์ก สหพันธสาธารณรัฐเยอรมนี กรีซ สเปน โปรตุเกส สวีเดน ฟินแลนด์ และออสเตรีย) กลุ่มประเทศสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป-EFTA (ประกอบด้วย นอร์เวย์ และสวิตเซอร์แลนด์) กลุ่มสังคมนิยม (ประกอบด้วย ฮังการี โปแลนด์ สาธารณรัฐเช็ก สโลวาเกีย บัลแกเรีย และรัสเซีย) นอกจากนี้ระบบ GSP ที่มีอยู่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1.ระบบ GSP (ทั่วไป) ซึ่งเป็นการลดอัตราภาษีให้กับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งอาจจะเป็นการลดภาษีในบางสินค้า หรือทั้งหมดในสองในสามของหมวดหมู่ผลิตภัณฑ์ทั้งหมด ซึ่งประเทศไทยได้รับระบบ GSP ที่เป็นแบบทั่วไป

2.ระบบ GSP+ (พิเศษ) เป็นการลดอัตราภาษีทั้งหมดสำหรับหมวดหมู่ผลิตภัณฑ์สินค้าที่กำหนด โดยข้อตกลงนี้จะมอบให้กับประเทศต่างๆที่ให้สัตยาบัน และมีการดำเนินการตามอนุสัญญาาระหว่างประเทศหลักที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และแรงงาน รวมไปถึงด้านสิ่งแวดล้อมและธรรมาภิบาล ตัวอย่างประเทศในอาเซียนที่ได้รับระบบดังกล่าว ได้แก่ ฟิลิปปินส์

³ กรมการค้าต่างประเทศ. (2562). ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร(GSP) <http://www.dft.go.th>.

3. ระบบ Everything But Arm (EBA) เป็นระบบที่ให้กับประเทศที่มีการพัฒนา น้อยที่สุด (LDC) โดยจะให้สิทธิในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทั้งหมดทั้งแบบปลอดภาษีและแบบไม่มี โควตา ซึ่งยกเว้นอาวุธและกระสุน ตัวอย่างประเทศในอาเซียนที่ได้รับระบบดังกล่าว ได้แก่ เมียน มาร์

จากระบบ GSP ทั้งหมด 28 ประเทศ แต่ระบบ GSP ที่ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อประเทศ ไทย ได้แก่ระบบ GSP จากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ซึ่งทั้งสองประเทศได้มีการนำเข้าสินค้า จากไทยรวมกันมากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่านำเข้าภายใต้ GSP ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะทำการศึกษา ผ่านทั้งสองประเทศนี้เป็นหลักเนื่องจากถือได้ว่าทั้งสองประเทศมีอิทธิพลและมีผลต่อการพัฒนา ของประเทศไทยค่อนข้างมากในช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยจะทำการอธิบายหลักการของระบบ GSP ของทั้งสองประเทศดังต่อไปนี้

2.2 หลักเกณฑ์ทั่วไประบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของสหภาพยุโรป

ประเทศไทยนั้นได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปมาตั้งแต่ปี 2514 หลังจากนั้นตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา สหภาพยุโรปได้มีการปรับปรุงระบบการให้สิทธิ GSP ใหม่ เช่น ยกเลิกวิธีการให้ สิทธิ GSP โดยจากเดิมที่จะต้องมีการกำหนดปริมาณ (โควตา) เปลี่ยนเป็นให้สิทธิตามความ อ่อนไหวของสินค้าแทน นำมาตรการที่ไม่ใช่การค้ามาใช้กำหนดเป็นเงื่อนไขในการให้ประเทศผู้ ได้รับสิทธิต้องปฏิบัติเพิ่มเติม โดยเบื้องต้นประเทศผู้รับสิทธิจะต้องมีการคุ้มครองสิทธิแรงงาน และ สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงมีการปราบปรามยาเสพติดในประเทศ นอกจากนี้ยังเพิ่มความเข้มงวดใน การตัดสิทธิ GSP โดยจะนำเรื่องรายได้ประชาชาติต่อหัว รวมไปถึงความสามารถในการแข่งขันมา จัดทำเป็นสูตรเพื่อใช้ในการคำนวณการตัดสิทธิ GSP โดยมาตรการดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ประเทศ ไทยถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปในทุกสินค้าโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 2558 เป็นต้นมา ดังนั้น รายละเอียดต่อไปนี้จะเป็นการวิเคราะห์โครงการ GSP ของสหภาพยุโรปหลังปรับปรุงกฎระเบียบ ใหม่(กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2562)⁴

2.2.1 ระยะเวลาของโครงการ

สหภาพยุโรปได้ริเริ่มโครงการ GSP มาตั้งแต่ปี 2514 โดยปัจจุบันเป็นโครงการที่ 3(ปี 2538-2547)

2.2.2 ขอบเขตของสินค้าที่ได้รับสิทธิ

สหภาพยุโรปได้กำหนดสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP ได้แก่ สินค้าเกษตรบางรายการ และสินค้าอุตสาหกรรมเกือบทุกรายการ

⁴ กรมการค้าต่างประเทศ, ก. (2562). ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรสหภาพยุโรป <http://www.dft.go.th>

2.2.3 การลดอัตราภาษี

สหภาพยุโรปได้กำหนดให้สินค้าที่ได้รับการลดหย่อนภาษีนำเข้าในอัตราที่ต่างกัน ไป ตามความอ่อนไหวของสินค้าที่จะกระทบต่อผู้ผลิต โดยแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

1. สินค้าอ่อนไหว (Sensitive) ภาษีที่ลดหย่อนอยู่ที่ 3.5%
2. สินค้าไม่อ่อนไหว (Non-Sensitive) ภาษีที่ลดหย่อนอยู่ที่ 100%

2.2.4 เงื่อนไขในการให้สิทธิ

การให้สิทธิ GSP ของสหภาพยุโรปสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. เงื่อนไขการให้สิทธิทั่วไป : โดยผู้ได้รับสิทธิต้องมีการผลิตตามกฎแห่งกำเนิด การส่งสินค้าต้องส่งตรงจากประเทศผู้รับสิทธิไปยังประเทศผู้ให้สิทธิ และต้องมีหนังสือรับรอง แห่งกำเนิด From A กำกับสินค้า

2. เงื่อนไขเพิ่มเติมเพื่อให้สิทธิเป็นพิเศษ : เงื่อนไขดังกล่าวจะใช้มาตรการจูงใจใน การให้สิทธิ GSP เช่น มีการคุ้มครองสิทธิแรงงานและสิ่งแวดล้อมในประเทศ หรือการปราบปราม ยาเสพติด เป็นต้น

2.2.5 การตัดสิทธิ GSP

เงื่อนไขในการตัดสิทธิ GSP ของสหภาพยุโรปแบ่งออกเป็น 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. ในกรณีที่เป็นการตัดสิทธิแบบรายประเทศ จะทำการพิจารณาจากรายได้ ประชาชาติต่อหัว (GNP per capita) ที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เป็นต้นไปเป็นระยะเวลา 3 ปีติดต่อกัน

2. กรณีที่เป็นการตัดสิทธิเป็นรายกลุ่มสินค้า จะทำการพิจารณาจาก ระดับการ พัฒนาประเทศ และความสามารถในการแข่งขัน หรือส่วนแบ่งของการนำเข้าของสหภาพยุโรปเกิน ร้อยละ 25 ของมูลค่านำเข้ารวมของกลุ่มสินค้าเดียวกันจากทุกประเทศของผู้รับสิทธิ

2.2.6 กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)

สินค้าที่จะได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป จะต้องมีการผลิตตามเงื่อนไข 3 ประการ ได้แก่

1. หลักเกณฑ์การผลิต จะต้องทำการผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ทั้งหมด

2. การส่งมอบสินค้า จะต้องมีการส่งมอบโดยตรงจากประเทศผู้รับสิทธิ ไปยัง ประเทศผู้ให้สิทธิ

3.ต้องมีหนังสือรับรอง Form Aเป็นหลักฐาน เพื่อนำไปแสดงต่อศุลกากรประเทศปลายทาง (ยกเว้นสหรัฐอเมริกา)

2.3 หลักเกณฑ์ทั่วไประบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาได้เริ่มโครงการในการให้สิทธิ GSP แก่ประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งทั้งนี้รวมถึงประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สินค้าจากประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP สามารถเข้าไปแข่งขันตลาดของสหรัฐฯ โดยการให้สิทธิ GSP ของสหรัฐมีรายละเอียดดังต่อไปนี้(กรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์, 2562)

2.3.1 ระยะเวลาของโครงการ

การให้สิทธิ GSP ของสหรัฐฯ แบ่งออกเป็น 3 โครงการ ดังนี้

- โครงการที่ 1 เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2519 – วันที่ 31 มกราคม 2528
 - โครงการที่ 2 เริ่มตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2528 – วันที่ 30 กรกฎาคม 2538
 - โครงการที่ 3 เริ่มตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 2538 – วันที่ 31 พฤษภาคม 2540
- ซึ่งในกรณีของประเทศไทย อยู่ในระหว่างการต่ออายุครั้งที่ 10 ซึ่งปัจจุบันนี้หมดอายุแล้ว

2.3.2 ขอบเขตของสินค้าภายใต้สิทธิ GSP

สหรัฐได้มีการให้สิทธิ GSP กับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม เป็นจำนวนกว่า 3,500 รายการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุตสาหกรรม โดยมีประเทศที่ได้รับสิทธิทั้งหมด 121 ประเทศ ซึ่งเป็นประเทศด้อยพัฒนาจำนวน 43 ประเทศ

2.3.3 คุณสมบัติของประเทศที่จะได้รับสิทธิ

- 1.พิจารณาจากระดับการพัฒนาประเทศ : โดยจะทำการพิจารณาจาก GNP per capita ของ World Bank (ในปี 2557 สหรัฐ กำหนดให้ไม่เกิน 12,735 เหรียญสหรัฐฯ)
- 2.การเปิดตลาดสินค้าและบริการ :ต้องมีการเปิดตลาดสินค้าและบริการอย่างสมเหตุสมผล
- 3.การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา :ประเทศผู้รับสิทธิจะต้องมีระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (สหภาพยุโรปไม่ได้กำหนดในเรื่องนี้)
- 4.การคุ้มครองสิทธิแรงงาน :จะต้องมีการคุ้มครองสิทธิแรงงานในระดับที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

5. มีการกำหนดนโยบายลงทุนที่ชัดเจน และลดข้อจำกัดทางการค้าของประเทศที่ได้รับสิทธิ

6. ให้การสนับสนุนสหรัฐ ในการต่อต้านก่อการร้าย

2.3.4 สินค้าที่มีคุณสมบัติอยู่ในข่ายที่จะได้รับสิทธิ GSP

1. ต้องเป็นสินค้าที่อยู่ในบัญชีสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP
2. ต้องเป็นสินค้านำเข้าโดยตรงจากประเทศผู้รับสิทธิ
3. ต้องผลิตถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin)
4. ผู้นำเข้าสินค้าจะต้องยื่นขอใช้สิทธิ Duty Free ภายใต้ GSP

2.3.5 หลักเกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

1. สินค้านั้นจะต้องผลิตขึ้นโดยใช้วัตถุดิบในประเทศผู้รับสิทธิทั้งหมด หรือกรณีที่มีวัตถุดิบหรือส่วนประกอบนำเข้ามาจากต่างประเทศ จะต้องมีส่วนประกอบวัตถุดิบในประเทศรวมกับต้นทุนการผลิตโดยตรงอย่างน้อยร้อยละ 35 ของราคาสินค้าจากโรงงาน (Ex-factory Price) หรือราคาประเมิน (Appraised Value) ของสินค้านั้นในสหรัฐ

2. สินค้าจากไทยสามารถผลิตภายใต้กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดแบบสะสม (Cumulative Origin) ซึ่งประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ ASEAN จึงสามารถนำวัตถุดิบร่วมกับประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเมียนมาร์ โดยถือว่ามาจากแหล่งกำเนิดประเทศเดียวกัน ซึ่งจะต้องมีอัตราส่วนดังกล่าวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 ของราคาสินค้าจากโรงงาน หรือราคาประเมินของสินค้านั้น

2.3.6 เกณฑ์การระงับสิทธิ GSP ณ มหาวิทยาลัย

สินค้านำเข้าจากประเทศผู้รับสิทธิ GSP จะถูกยกเลิกการให้สิทธิ เมื่อการนำเข้าของสหรัฐ สูงเกินเพดานที่กำหนดไว้ภายใต้กฎว่าด้วยความจำเป็นด้านการแข่งขัน (Competitive need limit : CNLs) หมายความว่า สินค้าที่ A ของประเทศที่ A จะถูกระงับสิทธิ GSP หากพบว่า มูลค่าส่งออกไปยังสหรัฐในปีที่ผ่านมา มีค่าสูงเกินเพดานที่กำหนดไว้ดังนี้

- มีส่วนแบ่งตลาดนำเข้าจากสหรัฐตั้งแต่ร้อยละ 50 แต่มูลค่านำเข้าสหรัฐ ของสินค้านี้ต่ำกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่สหรัฐกำหนด หรือ
- มีมูลค่านำเข้าสหรัฐเกินมูลค่าขั้นสูงที่สหรัฐ กำหนดไว้ในแต่ละปี โดยจะอนุญาตให้เพิ่มขึ้นทุกปีละ 5 ล้านเหรียญสหรัฐ

ทั้งนี้ หากมีการนำเข้าสินค้าใดเกินเกณฑ์ดังกล่าวที่กำหนดไว้ ถือว่าสินค้านั้นมีความสามารถในการแข่งขันที่สูง จึงไม่จำเป็นต้องได้รับสิทธิ GSP เพื่อยกเว้นภาษีต่อไป และจะถูกตัดสิทธิในวันที่ 1 พฤศจิกายน ของปีถัดไป

จากหลักการเบื้องต้นของระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของทั้งสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาจะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ของทางสหรัฐจะค่อนข้างมีรายละเอียดยิบย่อยมากกว่า แต่โดยภาพรวมแล้วถือว่ามี ความแตกต่างกันไม่มาก จากการถูกตัดสิทธิ GSP ของประเทศไทย จึงเป็นสิ่งที่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆจำเป็นต้องตระหนักและให้ความสำคัญอย่างมากกับการได้รับสิทธิประโยชน์จาก GSP เนื่องจากการได้รับสิทธิดังกล่าวไม่มีความยั่งยืนและอยู่ถาวร ประเทศผู้ให้สิทธิอาจพิจารณาปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์หรือทำการตัดสิทธิจากประเทศผู้รับสิทธิเมื่อใดก็ได้ สิ่งสำคัญที่ประเทศกำลังพัฒนาควรตระหนักและให้ความสำคัญและมีความยั่งยืนกว่าคือการสร้างและพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันกับเวทีโลก แทนการหวังพึ่งพาสิทธิประโยชน์เหล่านี้เป็นส่วนใหญ่

2.4 สิทธิพิเศษทางภาษีที่ประเทศไทยได้รับ

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมรายละเอียดแต่ละช่วงเวลาในการถูกตัดสิทธิของแต่ละหมวดอุตสาหกรรม รวมไปถึงกลุ่มที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP โดยแต่ละกลุ่มที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาจะมีช่วงเวลาถูกตัดสิทธิที่แตกต่างกันออกไป รวมไปถึงกลุ่มที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP ซึ่งแสดงดังตารางที่ 3 และ 4 ในกรณีของสหภาพยุโรป ในภาพรวมแล้วได้มีการให้สิทธิ GSP แก่กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเกือบจะทุกรายการ ส่วนสินค้าเกษตรจะมีการให้สิทธิ GSP บางรายการ และกลุ่มสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิส่วนมากจะเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งจากหมวดอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา รวบรวมได้ว่า มีกลุ่มสินค้าภายใต้ HS Code 4 หลัก ที่ได้รับสิทธิจากสหภาพยุโรปและโดนตัดสิทธิไปจำนวน 311 สินค้า และ สินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิจากสหภาพยุโรปจำนวน 264 สินค้า รวมแล้วทั้งสิ้น 575 สินค้า

ในกรณีของสหรัฐอเมริกา ในภาพรวมได้มีการให้สิทธิ GSP แก่สินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม โดยรายการสินค้าส่วนใหญ่ที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับสิทธิ ได้แก่ สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ รองเท้า เครื่องแก้ว เหล็ก ผลิตภัณฑ์เหล็ก ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และสินค้าเกษตรบางรายการเป็นต้น สินค้าส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับสิทธิเนื่องจากทางสหรัฐมีกฎในเรื่องความอ่อนไหวสินค้า ถ้าสินค้าไหนมีความอ่อนไหวมาก จะไม่ให้สิทธิสินค้านั้น ซึ่งจากหมวดอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา รวบรวมได้ว่า มีกลุ่มสินค้าภายใต้ HS Code 4 หลัก ที่ได้รับสิทธิจากสหรัฐอเมริกาและได้โดนตัดสิทธิไปจำนวน 357 สินค้า และมีกลุ่มสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP จาก

สหรัฐอเมริกาจำนวน 193 สินค้า นอกจากนี้กรณีของสหรัฐได้มีการผ่อนผันบางกลุ่มสินค้าให้ยังคงได้รับสิทธิ GSP อยู่ ซึ่งใน 8 หมวดอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยเลือกศึกษานั้น จะมีกลุ่มสินค้าที่ยังคงได้รับสิทธิอยู่จำนวน 25 สินค้า ดังนั้นรวมทั้งสิ้นจะได้ทั้งหมด 575 สินค้า เช่นเดียวกัน ดังนั้นจำนวนสินค้าที่ผู้วิจัยทำการเลือกศึกษาจะอยู่ที่จำนวนทั้งสิ้น 575 สินค้า ทั้งในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา แต่จะมีความแตกต่างกันที่ จำนวนกลุ่มที่ได้รับสิทธิ และที่ไม่ได้รับสิทธิ

ตารางที่ 3: แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP และกลุ่มที่ถูกยกเลิกสิทธิในแต่ละช่วงเวลา ในกรณีของสหภาพยุโรป

หมวด-ชื่อ	ประกอบไปด้วย	กลุ่มที่โดนตัดสิทธิ	กลุ่มที่ไม่ได้รับสิทธิ (4-digit)
1. สัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์	HS 01 – 05 All 43	HS 01 (ปี 2558) HS 02 (ปี 2558) HS 03 (ปี 42, 57) HS 04 (ปี 2558) HS 05 (ปี 2558)	HS 0102, 0105 HS 0201, 0202, 0203, 0204, 0209 - HS 0401, 0402, 0404, 0406, 0408, 0409 HS 0501 - 0510
รวม		20	23
4. อาหารปรุงแต่ง เครื่องดื่ม น้ำส้มสายชู ยาสูบ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้แทนยาสูบ	HS 16 – 24 All 56	HS 16 (ปี 42, 57) HS 17 (ปี 42, 57) HS 18 (ปี 42, 57) HS 19 (ปี 42, 57) HS 20 (ปี 42, 57) HS 21 (ปี 42, 57) HS 22 (ปี 42, 57) HS 23 (ปี 42, 57) HS 24 (ปี 2558)	- HS 1701, 1703 - HS 1902 – 1905 HS 2001-2007, 2009 HS 2103 – 2106 - HS 2301, 2303, 2304, 2305, 2306 HS 2402, 2403

รวม		31	25
6.ผลิตภัณฑ์ของ อุตสาหกรรมทางเคมี หรือ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน	HS 28 – 38 All 177	HS 28 (ปี 2558)	HS 2803, 2838
		HS 29 (ปี 2558)	HS 2901, 2902, 2936, 2937, 2939
		-	HS 3001 - 3006
		HS 31 (ปี 2558)	HS 3101, 3104
		HS 32(ปี 2558)	HS 3202, 3203, 3205, 3207-3215
		HS 33 (ปี 2558)	-
		HS 34 (ปี 2558)	-
		HS 35 (ปี 2558)	-
		HS 36 (ปี 2558)	-
		HS 37 (ปี 2558)	-
HS 38 (ปี 2558)	HS 3801, 3803-3816, 3818-3822, 3824		
รวม		129	48
7.พลาสติก และของที่ ทำด้วยพลาสติก ยางและของที่ ทำด้วยยาง	HS 39 – 40 All 43	HS 39 (ปี 2542) HS 40 (ปี 2558)	HS 3905, 3909-3919, 3922-3926 HS 4001-4009, 4011- 4016
รวม		11	32
16.เครื่องจักรและเครื่องกล เครื่องอุปกรณไฟฟ้า ส่วนประกอบของเครื่อง	HS 84 – 85 All 132	HS 84 (ปี 2558) HS 85 (ปี 2558)	HS 8402-8406, 8408- 8484 HS 8501-8515, 8518, 8520, 8522-8524, 8526, 8530-8539, 8541-8548
รวม		11	121

17.ยานบก อวกาศยาน ยาน น้ำ และ อุปกรณ์การขนส่ง	HS 86 – 89 All 38	HS 86 (ปี 2558) HS 87 (ปี 2558) HS 88 (ปี 2558) HS 89 (ปี 2558)	- HS 8701, 8710, 8713, 8715, 8716 - -
รวม		33	5
18.อุปกรณ์และเครื่อง อุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศน ศาสตร์ การถ่ายรูป ถ่ายทำ ภาพยนตร์ การวัด การ ตรวจสอบ การแพทย์ หรือ ศัลยกรรม รวมทั้ง ส่วนประกอบและอุปกรณ์ ประกอบ	HS 90 – 92 All 56	HS 90 (ปี 2558) HS 91 (ปี 2558) HS 92 (ปี 2558)	- - -
รวม		56	0
20.ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	HS 94 – 96 All 30	HS 94 (ปี 2558) HS 95 (ปี 2558) HS 96 (ปี 2542)	HS 9401, 9402, 9403, 9404, 9406 HS 9504, 9505, 9506, 9507, 9508 -
รวม		20	10
รวมทั้งหมด		311	264

หมายเหตุ : ปี 2542, 2557 = ไทยถูกตัดสิทธิภายใต้มาตรการสินค้าบางรายการเนื่องจากมีมูลค่าการนำเข้าเกินรวมไปถึง พิจารณาจากการวัดระดับการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขันในสินค้านั้นๆ วัดจากดัชนี DI และ SI

ปี 2558 = ไทยถูกตัดสิทธิภายใต้มาตรการตัดรายประเทศเนื่องจากมีความเจริญทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4: แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP และกลุ่มที่ถูกยกเลิกสิทธิในแต่ละช่วงเวลา ในกรณีของสหรัฐอเมริกา

หมวด-ชื่อ	ประกอบไปด้วย	กลุ่มที่โดนตัดสิทธิ	กลุ่มที่ไม่ได้รับสิทธิ (4-digit)	กลุ่มที่ยังได้รับสิทธิอยู่ (4-digit)
1. สัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์	HS 01 – 05 All 43	HS 01 (ปี 2563)	HS 0101-0105	-
		HS 02 (ปี 2563)	HS 0201, 0204, 0205, 0206	-
		HS 03 (ปี 2563)	HS 0301	-
		HS 04 (ปี 2563)	HS 0401, 0402, 0403, 0408, 0409	HS 0410
		HS 05 (ปี 2563)	HS 0503, 0504, 0506-0509	-
รวม		21	21	1
4. อาหารปรุงแต่ง เครื่องดื่ม น้ำดื่มสายชู ยาสูบ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้แทนยาสูบ	HS 16 – 24 All 56	HS 16 (ปี 2563)	HS 1603	-
		HS 17 (ปี 2563)	-	HS 1701
		HS 18 (ปี 2563)	HS 1801, 1802, 1804	-
		HS 19 (ปี 2563)	HS 1903	-
		HS 20 (ปี 2563)	HS 2003	HS 2008
		HS 21 (ปี 2563)	HS 2105	HS 2102
		HS 22 (ปี 2563)	HS 2203	-
		HS 23 (ปี 2563)	HS 2301, 2302, 2303, 2304, 2307	-
HS 24 (ปี 2563)	-	-		
รวม		40	13	3
		HS 28 (ปี 2563)	HS 2802, 2803, 2807, 2808, 2809, 2814, 2817, 2838,	HS 2836

6.ผลิตภัณฑ์ของ อุตสาหกรรมทางเคมี หรืออุตสาหกรรมที่ เกี่ยวเนื่องกัน	HS 28 – 38 All 177	HS 29 (ปี 2563) HS 30 (ปี 2563) - HS 32 (ปี 2563) HS 33 (ปี 2563) HS 34 (ปี 2563) HS 35 (ปี 2563) HS 36 (ปี 2563) HS 37 (ปี 2563) HS 38 (ปี 2563)	2845, 2848 HS 2901, 2902, 2936, 2937 HS 3001-3005 HS 31 (5) HS 3211 HS 3303-3306 HS 3404-3407 HS 3502, 3507 HS 3602, 3605 HS 3704, 3705 HS 3803, 3804, 3810, 3811, 3818- 3822, 3825	HS 2915, 2921, 2933, 2935 - - - - - - - - - HS 3823
รวม		116	55	6
7.พลาสติก และของที่ ทำด้วยพลาสติก ยาง และของที่ทำด้วยยาง	HS 39 – 40 All 43	HS 39 (ปี 2563) HS 40 (ปี 2563)	HS 3915 HS 4001-4005, 4007	- HS 4015
รวม		35	7	1
16.เครื่องจักรและ เครื่องกล เครื่องอุปกรณ์ ไฟฟ้า ส่วนประกอบของ เครื่อง	HS 84 – 85 All 132	HS 84 (ปี 2563) HS 85 (ปี 2563)	HS 8403, 8405, 8412, 8416, 8425- 8437, 8439-8442, 8444, 8453-8455, 8469-8471, 8474- 8476, 8478 HS 8508, 8517, 8518, 8520, 8521,	HS 8402, 8407, 8409, 8414, 8415, 8443, 8483 HS 8525, 8527, 8528,

			8523, 8524, 8526, 8529, 8530, 8532- 8534, 8541, 8542, 8545	8544
รวม		72	49	11
17.ยานบก อวกาศยาน ยานน้ำ และ อุปกรณ์ การขนส่ง	HS 86 – 89 All 38	HS 86 (ปี 2563)	HS 8601, 8602, 8609	- -
		HS 87 (ปี 2563)	HS 8701, 8704, 8705, 8707, 8709, 8710, 8713	-
		HS 88 (ปี 2563)	HS 8801, 8802, 8803, 8805	-
		HS 89 (ปี 2563)	HS 8901, 8902, 8904-8908	-
รวม		17	21	0
18.อุปกรณ์และเครื่อง อุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศน ศาสตร์ การถ่ายรูป ถ่าย ทำภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การแพทย์ หรือ ศัลยกรรม รวมทั้ง ส่วนประกอบและ อุปกรณ์ประกอบ	HS 90 – 92 All 56	HS 90 (ปี 2563)	HS 9009, 9012, 9014, 9018, 9019, 9021, 9023, 9024, 9026	HS 9001, 9032
		HS 91 (ปี 2563)	HS 9103, 9104, 9108-9111, 9114	-
		HS 92 (ปี 2563)	HS 9203, 9204	-
รวม		36	18	2
20.ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	HS 94 – 96 All 30	HS 94 (ปี 2563)	HS 9401, 9402, 9403	- -
		HS 95 (ปี 2563)	HS 9503-9505, 9508	-

	HS 96 (ปี 2563)	HS 9612, 9616	HS 9613
รวม	20	9	1
รวมทั้งหมด	357	193	25

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวรรณกรรม รวมไปถึงทำการศึกษาข้อมูลต่างๆเพิ่มเติมของแต่ละอุตสาหกรรมที่ได้รับสิทธิ GSP พบว่าในแต่ละอุตสาหกรรมหลังจากที่ถูกตัดสิทธิ GSP ส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1.ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ 2.ไม่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ และ 3.ได้รับผลกระทบและค่อยๆมีการฟื้นตัว โดยผู้วิจัยได้ทำการนำอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบในแต่ละรูปแบบ มาแสดงเป็นตัวอย่่างดังรูปภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 7: อัตราการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกในสินค้าต่างๆหลังถูกตัดสิทธิ GSP ตั้งแต่ปี 2555 ถึง 2563

ที่มา : สถิติการค้าไทย จัดทำโดยผู้วิจัย

กลุ่มอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยทำการยกมาเป็นเพียงตัวอย่างเบื้องต้นเพื่อที่ที่ต้องการให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงว่ามีลักษณะหรือรูปแบบไปทิศทางไหนบ้าง โดยจากรูปภาพที่ 7 จะพบว่ากลุ่มของเสรีเงินแข็ง(0309) และกลุ่มของน้ำตาลและซูโครสในทางเคมี(1701) ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป แต่ว่าในกลุ่มของน้ำตาลกลับมีการฟื้นตัวในช่วงหลังจากนั้น ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าสาเหตุของการฟื้นตัวนั้นอาจจะมาจากการออกไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อทำการพึ่งพาสิทธิ GSP แต่ในขณะเดียวกัน ในกลุ่มของเสรีเงินแข็งแม้จะมีการเติบโตขึ้นหลังจากถูกตัดสิทธิแต่ในช่วงเวลาหลังจากนั้นก็อัตราการเติบโตที่ลดลงมาตลอด ซึ่งจากงานศึกษาของ กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2558) ได้มีการแสดงให้เห็นว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมของเสรีเงินแข็งนี้ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ GSP จริง โดยเฉพาะกลุ่มของกุ้งแช่

แข็ง ซึ่งสาเหตุของผลกระทบดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากการเกิดโรคระบาดของกึ่งในช่วงก่อนหน้า จึงทำให้การโดนตัดสิทธิได้รับผลกระทบหนักมากขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันในกลุ่มของแผ่นฟิล์มที่ทำด้วยพลาสติก (3919) กลับไม่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิมากนัก ซึ่งจากรูปจะพบได้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างคงที่ ซึ่งผลดังกล่าวเป็นไปตามการวิเคราะห์ของฝ่ายวิจัยธุรกิจของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2563) โดยฝ่ายวิจัยธุรกิจให้เหตุผลว่าการที่กลุ่มแผ่นหรือฟิล์มที่ทำด้วยพลาสติกไม่ค่อยได้รับผลกระทบเนื่องมาจาก กลุ่มพวกนี้มีการใช้สิทธิ GSP น้อย และในขณะที่เดียวกันก็มีอัตราภาษีต่ำ

บทที่ 3 แนวคิดเชิงทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์

3.1 แนวคิดเชิงทฤษฎี

3.1.1 การเปิดเสรีทางการค้าแบบฝ่ายเดียว (Unilateral Trade Liberalization)

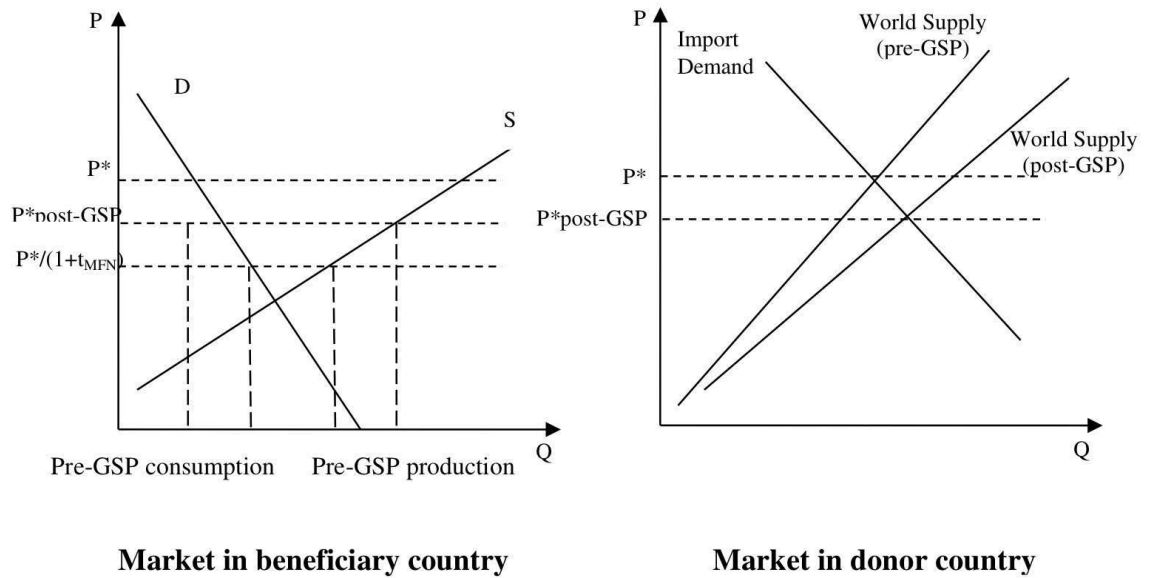
การเปิดเสรีทางการค้าแบบฝ่ายเดียว (Unilateral Trade Liberalization) เป็นหนึ่งในรูปแบบสัญญาการค้าระหว่างประเทศโดยเป็นสัญญาการค้าที่ประเทศหนึ่งจะให้สิทธิแก่ประเทศใดประเทศหนึ่งโดยที่ประเทศที่ให้สิทธินั้นจะไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งประเภทสัญญาดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในช่วงที่ประเทศต่างๆมีการแบ่งแยกอำนาจ ปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วมักจะใช้สัญญาการค้าดังกล่าวเพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกและเพื่อเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา รวมไปถึงเรื่องการลงทุนและการจ้างงานในประเทศผู้ได้รับสิทธิเพิ่มขึ้นตามไปด้วย⁵

ระบบสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ถือได้ว่าเป็นรูปแบบ Unilateral Trade Liberalization แบบหนึ่งที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถเข้าถึงตลาดภายในของประเทศพัฒนาแล้วได้สำหรับสินค้าที่มาจากแหล่งกำเนิดของประเทศกำลังพัฒนาผ่านการลดหรือยกเลิกภาษี ซึ่งในงานศึกษาของ M.Zarazaga (1999) แสดงให้เห็นว่าการทำรูปแบบการค้าดังกล่าวมีผลทำให้สวัสดิการของประเทศกำลังพัฒนาดีขึ้น เช่นเดียวกับงานศึกษาของ Grossman and Sykes (2005)⁶ ทำการศึกษาการตั้งค่าภาษีก่อนและหลังการมี GSP โดยพิจารณาจากทั้งประเทศเล็กและประเทศใหญ่พบว่าจากรูปที่ 8 การที่ประเทศเล็กซึ่งไม่ได้มีอำนาจทางการตลาดเมื่อได้รับการตั้งภาษีภายใต้ GSP จะส่งผลทำให้ประเทศต้องการส่งออกมากขึ้น เนื่องจากสามารถขายได้ในราคาสูงมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันประเทศใหญ่ก็ได้ประโยชน์จากการได้ซื้อในราคาที่ถูกลงกว่า P^* ซึ่งราคา P^* นั้นเป็นราคาก่อนที่จะเกิดการให้ GSP นอกจากนี้ประเทศใหญ่หรือประเทศผู้ให้สิทธิจะทำการลดการผลิตลงและหันไปนำเข้ามากยิ่งขึ้น ถ้าหากมีประเทศที่สามารถผลิตได้ถูกลงกว่า P^*

⁵ O.Solovska. (2016). Unilateral tariff cut: a theory 29(1), 268-274.

⁶ Sykes, G. a. (2005). A preference for development: the law and economics of GSP. *World Trade Review*, 4(1), 41-67.

รูปภาพที่ 8: ผลกระทบของการกำหนดอัตราภาษี GSP ต่อสวัสดิการทั้งในประเทศผู้ให้สิทธิ และผู้รับสิทธิ

ที่มา : Grossman and Sykes (2005)

การให้สิทธิพิเศษทางภาษีในรูปแบบการค้าแบบฝ่ายเดียวแสดงให้เห็นว่าสามารถเพิ่มมูลค่าการค้าให้กับประเทศผู้รับสิทธิได้ และที่สำคัญอาจก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) ตามมาซึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจทางการตลาดของประเทศผู้รับสิทธิ แต่ในกรณีของประเทศไทยผลของการเบี่ยงเบนทางการค้าอาจจะไม่ได้ปรากฏให้เห็นชัดมากเพราะในช่วงเวลาที่ได้รับสิทธิ GSP ประเทศไทยไม่ได้อำนาจตลาดมากเท่าไร ณ ขณะนี้ประเทศไทยได้ถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปและสหรัฐ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการที่ไทยมีรายได้มากขึ้น มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น จากการที่ไทยถูกจัดเป็นประเทศรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง สิ่งที่น่าสนใจหลังจากนี้คือผลกระทบหลังการตัดสิทธิ GSP มีความแตกต่างกันในระหว่างอุตสาหกรรมอย่างไร และอะไรคือสาเหตุที่ทำให้ผลมีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โดยอาศัยเครื่องมือทางเศรษฐมิติ โดยจะแสดงให้เห็นวิธีการศึกษาในบทที่ 4

3.2 วรรณกรรมปริทัศน์

3.2.1 งานศึกษาเกี่ยวกับผลของ GSP ที่มีต่อการค้าการลงทุน(FDI) การจ้างงาน และตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ

O. Chin Hock and C.H. Ow-Taylor (1993)⁷ ทำการศึกษาความสำเร็จจาก GSP ของประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มประเทศ NIEs ว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการส่งออก ความสามารถในการแข่งขัน และกลยุทธ์ในการเติบโตของการส่งออกอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าหลังจากถูกตัดสิทธิ GSP พบว่า กลุ่มประเทศดังกล่าวมีการสูญเสียดุลการค้า และในขณะเดียวกันมีการเติบโตที่ช้าลง เนื่องจากหลังจากสำเร็จจาก GSP ส่งผลให้การค้ามีสภาพแวดล้อมที่ยากลำบากขึ้น

ในขณะเดียวกัน งานศึกษาของ Belay Seyoum (2006)⁸ มองว่า GSP มีแนวโน้มที่จะกระตุ้นการส่งออกให้กับประเทศที่กำลังพัฒนามากกว่าประเทศด้อยพัฒนาอื่น ซึ่งผลการศึกษา ก็แสดงให้เห็นว่า GSP ทำให้เกิดกระตุ้นการส่งออกให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาเพียงบางประเทศ เนื่องจากโดยเฉพาะประเทศที่มีรายได้ต่ำ หรือประเทศที่ถูกจัดว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนา มักขาดทรัพยากรพื้นฐาน ขาดความสามารถในการผลิต รวมไปถึงบริการอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการเพิ่ม การส่งออก

Gnutzmann, H. Mkrtchyan and Arevik (2020)⁹ ทำการศึกษการยกเลิกสิทธิ GSP ของสหภาพยุโรปจากเบลารุสในปี 2550 การยกเลิกสิทธิส่งผลทำให้การค้าลดลงเช่นเดียวกันสำหรับสินค้าที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 26 ถึง 29 งานศึกษานี้มีการเพิ่มเติมต่อว่าการใช้ประโยชน์ทางการเมืองใดๆที่เกิดจากระบบ GSP ไม่ได้มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งหากอุตสาหกรรมใดที่มีความเชื่อมโยงทางการเมืองและได้รับผลกระทบจากการยกเลิกสิทธิ GSP พวกเขาอาจทำการ ล็อบบี้รัฐบาลของประเทศให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ GSP

ในอีกมุมหนึ่งของระบบ GSP ก็ถูกนำมาใช้กับผลประโยชน์ทางการเมือง ในงานศึกษาของ Carnegie (2015) มองว่าประเทศผู้ให้สิทธิ GSP ตั้งใจที่จะได้รับผลประโยชน์ทางการเมืองผ่านระบบ GSP เพื่อที่ 1.ประเทศเล็กจะได้อยู่ภายใต้อำนาจ และคาดหวังความช่วยเหลือในแง่ทางเศรษฐกิจและทางทหารจากประเทศกำลังพัฒนา และ 2.การที่ให้สิทธิ GSP แก่ประเทศกำลังพัฒนายังถือเป็นการช่วยให้ส่งออกไปยังประเทศผู้ให้สิทธิเยอะ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนด

⁷ Ow-Taylor, O. C. H. a. C. H. (1993). Graduation from the U.S. GSP-a comparative study of East Asian newly industrializing economies. *Journal of Asian Economics*, 4(1), 89-98.

⁸ Seyoum, B. (2006). US trade preferences and export performance of developing countries: Evidence from the generalized system of preferences. *International Business Review*, 15(1), 68-83.

⁹ G.nutzmann, H. M. a. A. (2020). The Impact of Trade Preference Removal. *Hannover Economic Papers (HEP)*, 66.

กฎเกณฑ์ให้ต้องปฏิบัติตาม อย่างเช่น ระบบ GSP ของสหภาพยุโรปจะทำการพิจารณายกเลิกสิทธิ หากผู้รับสิทธิไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ เช่นในเรื่องงานมาตรฐานด้านสิทธิแรงงาน ซึ่ง ตัวอย่างดังกล่าวก็ได้ถูกนำไปใช้ในกรณีศึกษาของประเทศเบลารุส เช่นเดียวกันกับงานศึกษาของ Zhou and Cuyvers (2011)¹⁰ ที่มองว่า GSP ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการใช้ประโยชน์ทางการเมืองในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน หากกลับมามองที่ประเทศไทย ถือได้ว่ามีสถานการณ์ที่คล้ายๆกันจากการที่ไทยถูกตัดสิทธิจากสหรัฐถึง 2 ครั้ง ทั้งในเรื่องของแรงงาน และการเปิดตลาด สุกกร ซึ่งงานศึกษาของ L.Cuyvers and W.Zho (2011) ได้แสดงให้เห็นว่ามาตรการต่างๆที่ประเทศ ผู้ให้สิทธิกำหนดมานั้นเป็นเรื่องสำคัญ โดยกรณีศึกษาของประเทศเบลารุสเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าการที่ประเทศผู้ให้สิทธิ(สหภาพยุโรป)ได้ทำการคว่ำบาตรประเทศที่ไม่ยอมปฏิบัติตาม ประเด็นต่างๆที่กำหนด เช่น ในแง่ของมาตรฐานแรงงาน การคว่ำบาตรจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ และไม่ควรมองข้าม เพื่อไม่ให้มีประเทศใดทำการละเมิด หรือ เกิดขึ้นอีก

3.2.2 งานศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการตัดสิทธิ GSP

S.Hakobyan (2013)¹¹ ได้ศึกษาการหมดอายุของ GSP ของกลุ่มประเทศที่ถูกจัดว่าเป็น ประเทศกำลังพัฒนาในขณะนั้นว่าจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกไปยังสหรัฐ หรือไม่ ผล การศึกษาพบว่า การส่งออกไปยังสหรัฐเฉลี่ยลดลง 3% ในปี 2554 โดยการส่งออกสินค้าเกษตร และสิ่งทอลดลงมากถึง 5% และ 9% ตามลำดับซึ่งงานศึกษาของ S.Hakobyan (2016) ถือได้ว่ามี ความสัมพันธ์กับงานศึกษาในปี 2013 ซึ่งพบว่า การตัดสิทธิ GSP ของสหรัฐอเมริกาทำให้ สหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศที่ถูกตัดสิทธิลดลงด้วย

งานศึกษาของ F.Aiello, M.Agostino and P.Cardamone (2007)¹² แสดงให้เห็นว่ากลุ่ม ประเทศ LDCs ที่ได้รับสิทธิ GSP จะมีปริมาณการส่งออกไปยังประเทศที่ให้สิทธิสูงกว่าประเทศที่ไม่ให้สิทธิซึ่งหมายความว่า กุ้งแช่แข็ง รองเท้า เครื่องนุ่งห่มและจักรยานยนต์มีการส่งออกไปยัง สหภาพยุโรปค่อนข้างมาก เมื่อถูกตัดสิทธิจึงได้รับผลกระทบค่อนข้างมากในขณะเดียวกัน B.Herz

¹⁰ Cuyvers, Z. a. (2011). Linking International Trade and Labour Standards: The Effectiveness of Sanctions under the European Union's GSP. *Journal of World Trade* 45(1), 63-85.

¹¹ S.Hakobyan. (2013). GSP Expiration and Declining Exports from Developing Countries. *Canadian Journal of Economics*, 53(3), 1132-1161.

¹² Harrison, H. a. (1993). Are The Positive Spillovers from Direct Foreign Investment?: Evidence From Panel Data for Morocco. *Journal of Development Economics*, 42(1), 51-74.

and M.Wagner (2010)¹³ ได้ศึกษาเกี่ยวกับด้านลบของ GSP ต่อประเทศที่มีรายได้น้อยว่า GSP อาจจะไม่ได้ออกฤทธิ์กับประเทศกำลังพัฒนาผลการศึกษาค้นพบว่า GSP ไม่เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการส่งเสริมการค้าเสรีทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนกับประเทศที่มีรายได้น้อย ซึ่งงานศึกษาดังกล่าวยังให้ความเห็นอีกว่าแนวทางการค้า GATT/WTO เป็นแนวทางที่ดีกว่ามากในการส่งเสริมการค้าเสรีในประเทศที่มีประชากรต่ำ

เช่นเดียวกับงานศึกษาของ C.Ozden and E.Reinhardt (2005)¹⁴ ได้ทำการศึกษานโยบายการค้าของประเทศเล็กๆของประเทศกำลังพัฒนาจำนวน 154 ประเทศพบว่าประเทศที่ถูกตัดสิทธิ GSP มีการใช้นโยบายการค้าแบบเสรีมากกว่าประเทศที่ยังคงได้รับสิทธิ GSP อยู่ ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประเทศกำลังพัฒนาอาจได้รับการบริการที่ดีกว่าหากมีการร่วมกันเปิดเสรีอย่างสมบูรณ์มากกว่าที่จะดำเนินโครงการ GSP ต่อไป

สำหรับงานศึกษาเกี่ยวกับการถูกตัดสิทธิ GSP ในระดับอุตสาหกรรม A.Abayasekara (2013)¹⁵ ทำการศึกษาการถูกตัดสิทธิ GSP+ ของสหภาพยุโรปต่ออุตสาหกรรมประเทศศรีลังกา ผลการวิเคราะห์พบว่าระบบ GSP+ เป็นหัวใจสำคัญในการส่งออกเครื่องแต่งกายไปยังสหภาพยุโรปซึ่งมีอัตราสูงถึง 72 หลังถูกตัดสิทธิทำให้ส่งออกได้น้อยลงอย่างมาก เช่นเดียวกับ J.S. Bandara and A.Naranpanawa (2014) ซึ่งทำการศึกษาในประเทศศรีลังกาเช่นเดียวกัน พบว่าในแง่ของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อประเทศ การถูกตัดสิทธิทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวต้องเผชิญความท้าทายในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปอย่างมาก ซึ่งถือเป็นตลาดหลัก อีกแง่มุมในงานของ Wagan and S.Mehmood (2015)¹⁶ ซึ่งเป็นการศึกษาการได้รับสิทธิ GSP ของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศปากีสถาน ซึ่งอุตสาหกรรมเกษตรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของปากีสถานเฟื่องฟู ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอเติบโตส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป ซึ่งหลังจากถูกตัดสิทธิในปี 2014 จึงส่งผลให้สิ่งทอส่งออกได้น้อยลงตามไปด้วย

¹³ M.Wagner, B. H. a. (2010). The Dark Side of the Generalized System of Preferences. *The Review of International Economics*, 19(4), 763-775.

¹⁴ E.Reinhardt, C. O. a. (2005). The perversity of preference: GSP and Developing Country trade policies, 1976-2000. *Journal of Development Economics*, 78(1), 1-21.

¹⁵ Abayasekara. (2013). GSP+ Removal and the Apparel Industry in Sri Lanka: Implications and Way Forward. *South Asia Economic Journal*, 14(2).

¹⁶ S.Mehmood, W. a. (2015). Export boost of Textile Industry of Pakistan by availing EU's GSP Plus. *Journal of Economics*, 1(1), 18-27.

จากงานศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบหลังการถูกตัดสิทธิ GSP พบว่า GSP ค่อนข้างมีความสำคัญต่อประเทศกำลังพัฒนาเนื่องจากการถูกตัดสิทธิมีผลทำให้การส่งออกในประเทศลดลงเนื่องจากประเทศผู้รับสิทธิส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะส่งออกไปยังประเทศที่ให้สิทธิสูงกว่าประเทศที่ไม่ให้สิทธิ (F.Aiello, M.Agostino and P.Cardamone, 2007) และขณะเดียวกันก็ส่งผลเสียต่อรายได้ผู้ส่งออกซึ่งส่วนใหญ่สินค้าดังกล่าวต้องพึ่งพาการส่งออกจากตลาดผู้ให้สิทธิ แต่ในอีกมุมหนึ่งของระบบ GSP งานศึกษาของ B.Herz and M.Wagner (2010) และ C.Ozden and E.Reinhardt (2005) แสดงให้เห็นว่า GSP ไม่ได้เหมาะสมที่จะใช้กับประเทศกำลังพัฒนา และงานศึกษาของการถูกตัดสิทธิ GSP ในแง่อุตสาหกรรมแสดงให้เห็นว่าการถูกตัดสิทธิได้ส่งผลกระทบในแง่การส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งจะได้รับผลกระทบอย่างมากเมื่ออุตสาหกรรมนั้นๆ มีการพึ่งพาทลาดผู้ให้สิทธิเป็นจำนวนมาก

3.2.3 งานศึกษาเกี่ยวกับการได้รับสิทธิและการตัดสิทธิ GSP ในประเทศไทย

ศุนยวิวิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (2557) ได้ประเมินอนาคตส่งออกของไทยหลังสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP มีการประเมินว่าการถูกตัดสิทธิจะส่งผลเสียต่อรายได้ผู้ส่งออกจากส่วนต่างภาษีที่เพิ่มขึ้นโดยสินค้าที่จะได้รับผลกระทบมากได้ แก่กุ้งแช่แข็ง เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า และจักรยานยนต์ โดยสินค้าเหล่านี้มีการพึ่งพาทลาดยุโรปค่อนข้างมากและมีการใช้ประโยชน์จากสิทธิ GSP ค่อนข้างสูง

ในขณะที่ฝ่ายวิจัยธุรกิจของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2563)¹⁷ ได้ทำการประเมินการตัดสิทธิ GSP กรณีของสหรัฐฯ ซึ่งพบว่า การตัดสิทธิครั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อภาพรวมการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ ไม่มากนัก เนื่องจากพบว่ากว่าร้อยละ 85 ของมูลค่าส่งออกสินค้าไทยไปยังสหรัฐฯ ในปี 2562 ไม่ได้ใช้สิทธิ GSP เลย มีเพียงร้อยละ 14.4 เท่านั้นที่ยังคงใช้สิทธิอยู่ แต่แม้จะไม่กระทบภาพรวมการส่งออกของไทยมากเท่าไร แต่แน่นอนว่าในแง่ของอุตสาหกรรมของแต่ละสินค้าได้รับกระทบพอสมควร โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่มีการใช้สิทธิ GSP ที่สูง และภาษีที่สูง เช่น ซิลิคอน ปีโตรเลียม

สำหรับงานศึกษาการถูกตัดสิทธิ GSP ในแง่รายอุตสาหกรรมของประเทศไทย ศุนยวิวิจัยเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร (2549) ได้มีการประมาณการแนวโน้มการส่งออกของกุ้งไปยังสหภาพยุโรป หลังจากที่ถูกตัดสิทธิไป และได้รับสิทธิคืนกลับมา พบว่าปัจจัยที่ส่งผล

¹⁷ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ผ. (2563). สหรัฐฯ ตัดสิทธิ GSP...สัญญาณเตือนสู่การปรับตัวที่ไม่อาจมองข้าม <https://www.exim.go.th>

กระทบมากที่สุดต่อการส่งออกของกุ้ง ได้แก่ อัตราภาษี โดยระบบ GSP แสดงให้เห็นว่ากำแพงภาษี เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้นทุนราคาส่งออกของไทยสูงขึ้นกว่าคู่แข่ง จึงส่งผลทำให้การส่งออกของ กุ้งมียอดลดลง แม้จะได้คืนสิทธิแล้วก็ตาม

พิมพ์ชนก วอนขอพร (2559)¹⁸ ทำการศึกษานโยบายและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs) ของสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ซึ่งจากนโยบายและตัวอย่างมาตรการ NTMs มีหลายมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อการค้าของไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น มาตรการ สิ่งแวดล้อม ซึ่งระบบ GSP ถือเป็นนโยบายหนึ่งที่เป็นได้ทั้งการส่งเสริมการค้า และในขณะเดียวกัน ก็สามารถเป็นอุปสรรคการค้าได้ ซึ่งจากการที่สหภาพยุโรปได้มีการเปลี่ยนแปลงในการให้สิทธิ GSP จะส่งผลให้การแข่งขันในตลาดของสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงไป เพราะจากเดิมที่มีประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP 176 ประเทศ ลดลงเหลือประมาณ 80 ประเทศ สิ่งที่ยังงานดังกล่าวตั้งคำถามต่อมา คือ ผลการลงทุน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีการส่งออกไปสหภาพยุโรปที่สูงๆ จะมีการเปลี่ยนฐานหรือขยายการลงทุนไปในประเทศที่ได้รับ GSP มากขึ้นหรือไม่

กรมการค้าต่างประเทศ (2559)¹⁹ ได้มีการพูดถึงเรื่องความตกลงที่ให้สิทธิพิเศษการค้า (Preferential Trade Agreements – PTAs) ว่ามีผลเสียต่อการค้าระหว่างประเทศ เพราะทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางการค้าเกิดขึ้น (trade diversion) เนื่องจากประเทศคู่แข่งจะทำการค้าขายกันเองมากขึ้น จากเดิมที่ควรค้าขายกับประเทศอื่นๆที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantage) ส่งผลทำให้ประโยชน์ที่เกิดจากการค้าในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นลดลงไป แต่อย่างไรก็ตามการจัดทำ PTAs ขึ้นมานั้นผู้เขียนได้มองว่าประเทศที่รับ ข้อตกลงดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจมาจากการมองเห็นผลประโยชน์ทางการเมือง รวมไปถึงมี จุดประสงค์ด้านยุทธศาสตร์ด้วย

จากงานศึกษาเกี่ยวกับระบบ GSP ของประเทศไทยส่วนใหญ่พบว่า เป็นไปในทิศทาง เดียวกันว่าการได้สิทธิ GSP สามารถช่วยทำให้สินค้าของไทยในหลายๆอย่างสามารถแข่งขันได้ และสามารถทำให้การส่งออกของไทยนั้นดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันเมื่อโดนตัดสิทธิออกไปแล้ว หลายๆการศึกษาก็มีความเห็นตรงกันว่าระบบดังกล่าวเป็นระบบที่ไม่ถาวร เป็นการให้ฝ่ายเดียว ไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้ในระยะยาว ผู้ประกอบการของไทยจึงจำเป็นต้องมีการวางกลยุทธ์ ธุรกิจในระยะยาว ลดการพึ่งพาสิทธิ GSP ให้น้อยลง และหาวิธีที่จะรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว

¹⁸ วอนขอพร, พ. (2559). มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของสหภาพยุโรปกับการค้าระหว่างประเทศ. <http://globthailand.com/wp-content/uploads/2016/>

¹⁹ กรมการค้าต่างประเทศ. (2556). *Commission Delegated Regulation (EU)* <http://www.dft.go.th>

ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เช่น การแสวงหาตลาดใหม่ทดแทนตลาดเดิมหรือการใช้ประโยชน์จากการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี เช่น จีน ญี่ปุ่น อาเซียน รวมไปถึงการขยายการลงทุนไปยังประเทศที่ยังคงได้รับสิทธิ GSP อยู่ เช่น อินโดนีเซีย เมียนมา กัมพูชา

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมปริทัศน์เรียบร้อยแล้วนั้น ขั้นตอนถัดมาคือเป็นการอธิบายว่างานศึกษาต่างๆที่เกี่ยวกับระบบ GSP ที่ได้ทำการรวบรวมมาทั้งหมดนั้นสามารถนำมาพัฒนาเป็นงานของเราได้อย่างไร โดยในส่วนของวัตถุประสงค์แรกซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการได้รับสิทธิ GSP และถูกตัดสิทธิ GSP ที่มีต่อมูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรม โดยจากงานศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับการได้รับสิทธิและตัดสิทธิ GSP จะพบได้ว่าส่วนใหญ่ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง จะเป็นการศึกษาผ่านตัวอุตสาหกรรม หรือระดับประเทศของผู้รับสิทธิ วิธีการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็น Gravity model หรือ Panel Regression การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะใช้ข้อมูลทุดิจิทัล และตัวแปรที่ใช้จะเป็นตัวแปรเกี่ยวกับการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP รวมไปถึงตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้องและอาจมีผลกับ Export Determinant เช่น GDP เป็นต้น และที่สำคัญสมมติฐานของงานศึกษาส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ การถูกตัดสิทธิ GSP จะส่งผลกระทบต่อประเทศ และอุตสาหกรรม

เนื่องจากว่างานศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในบริบทของต่างประเทศ แต่ในทางกลับกันกรณีของประเทศไทยมีการศึกษาแค่เพียงว่ามีอุตสาหกรรมไหนบ้างที่ได้รับผลกระทบ และต้องมีการปรับตัวอย่างไร แต่ยังขาดประเด็นสำคัญมากกว่านั้น ได้แก่ อุตสาหกรรมของไทยจำเป็นต้องรู้ว่ระบบดังกล่าวนั้นเหมาะสมกับประเทศหรืออุตสาหกรรมหรือไม่ โดยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยนำมาจากงานศึกษาของ B.Herz and M.Wagner (2010) และ C.Ozden and E.Reinhardt (2005) ซึ่งได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบ GSP ต่อประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สองตัวแปรหลักที่จะเป็นตัวให้คำตอบดังกล่าว ได้แก่ 1. ตัวแปร GSP และ $GSP * GSP_removal$ จะทำให้เราได้ทราบถึงผลกระทบของการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิของอุตสาหกรรมเป็นอย่างไร และ 2. เมื่อเรานำค่าสัมประสิทธิ์ของทั้งสองตัวแปรมารวมกัน จะทำให้ได้คำตอบว่าการได้รับสิทธิและถูกตัดสิทธิ GSP นั้นเทียบเท่ากับการไม่เคยได้รับสิทธิหรือไม่

ในวัตถุประสงค์ถัดมาซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยที่ทำให้ผลกระทบของอุตสาหกรรมแตกต่างกัน อีกประเด็นสำคัญที่งานศึกษาเกี่ยวกับ GSP ในกรณีของประเทศไทยที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาไม่ได้มีการศึกษาหรือพูดถึงนั่นคือเมื่อทราบแล้วว่าต้องมีอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ และอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับผลกระทบ แต่ปัญหาสำคัญคือไม่มีคำตอบที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลให้

เกิดเช่นนั้นคืออะไร ซึ่งหากได้คำตอบจะทำให้แต่ละอุตสาหกรรมสามารถพัฒนาแก้ไขปรับปรุงได้อย่างถูกต้อง โดยจากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคิดว่า ตัวแปรด้านผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ผลิตภาพรวม (TFP) และการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI flows)

ปัจจัยแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องกับงานศึกษาอย่างไร ในเรื่องของการลงทุนจากต่างประเทศ Hadden and Harrison (1993) แสดงให้เห็นว่าการลงทุนจากต่างประเทศนั้นทำให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งจะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรม นั้นหมายความว่าหากมีการลงทุนจากต่างประเทศนอกจากจะทำให้อุตสาหกรรมเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีแล้ว ยังส่งผลไปถึงด้านทักษะแรงงานให้แรงงานในระบบมีผลิตภาพที่สูงขึ้น (Labor Productivity) นอกจากนี้เมื่อแรงงานมีทักษะ เกิดการเรียนรู้มากขึ้นแล้ว ก็จะส่งผลต่อผลิตภาพรวม (TFP) มากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นตัวแปรการลงทุนจากต่างประเทศจึงเป็นปัจจัยสำคัญในส่วนของการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 เนื่องจากจะส่งผลไปยังปัจจัยอื่นๆ อีกด้วย

เนื่องจากในประเด็นของ ผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) ผลิตภาพรวม (TFP) และการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI flows) ผู้วิจัยไม่เคยพบว่าได้มีการนำมาศึกษาควบคู่กับการถูกตัดสิทธิ GSP ดังนั้นในงานศึกษานี้ผู้วิจัยจึงจะนำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษาควบคู่กับการถูกตัดสิทธิ โดยการผ่าน interaction ตัวแปร GSP_removal โดยขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติผู้วิจัยจะแสดงไว้ในบทที่ 4

ตารางที่ 5: การได้มาของตัวแปรที่นำมาศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมปริทัศน์

	งานวิจัย	ตัวแปรที่นำมาศึกษา
วัตถุประสงค์ที่ 1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY	
1.ผลกระทบของการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP	1.S.Hakobyan (2013) and (2016) 2.Wagan and S.Mehmood (2015) 3. A.Abayasekara (2013) 4.ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (2557)	GSP GSP_removal

2.ความเหมาะสมของ GSP กับประเทศกำลังพัฒนา	1. B.Herz and M.Wagner (2010) 2.C.Ozden and E.Reinhardt (2005)	GSP GSP*GSP_removal
วัตถุประสงค์ที่ 2		
1.ปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบ แตกต่างกัน	1. Hadden and Harrison (1993) 2. Yang, et.al (2013)	GSPremoval*LP GSPremoval*TFP GSPremoval*log(FDI_Flows)

บทที่ 4 วิธีการศึกษา

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกอุตสาหกรรมที่จะนำมาศึกษาจำนวน 8 หมวดอุตสาหกรรมตามรหัส HS-Code²⁰ ซึ่งในแต่ละหมวดจะประกอบไปด้วยกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิและโดนตัดสิทธิไป และกลุ่มที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP เลย ดังแสดงในตารางที่ 2 ซึ่งในหมวดที่ 1 จะประกอบไปด้วย 44 สินค้า หมวดที่ 4 จำนวน 56 สินค้า หมวดที่ 6 จำนวน 170 สินค้า หมวดที่ 8 จำนวน 43 สินค้า หมวดที่ 16 จำนวน 132 สินค้า หมวดที่ 17 จำนวน 38 สินค้า หมวดที่ 18 จำนวน 56 สินค้า และหมวดที่ 20 จำนวน 32 สินค้า รวมทั้งสิ้นจำนวน 575 สินค้า ในแต่ละกลุ่มผู้วิจัยทำการพิจารณาตามรหัส HS-Code ที่ 4 หลัก และ เลือกทำการศึกษาดังแต่ปี 2553 จนถึงปี 2563

ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้เลือกใช้ข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการค้าทั้งหมดของไทยที่มีต่อสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาจากข้อมูลสถิติการค้าของสหภาพยุโรป ที่จัดทำโดย European Commission สถิติการค้าของสหรัฐที่จัดทำโดย World Bank และสถิติการค้าของไทย นอกจากนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แหล่งข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ และกรมศุลกากร เพื่อประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยในวัตถุประสงค์ที่ 1 จะเป็นการวิเคราะห์เพื่อที่จะได้ทราบถึงผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ที่เกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรม

หลังจากนั้นในส่วนของวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นการศึกษาลักษณะที่ตามมาหลังถูกตัดสิทธิ GSP ว่ามีปัจจัยอะไรที่เป็นตัวส่งผลให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันออกไป โดยในส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ โดยอาศัยข้อมูลจากกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลผลิตภาพ และผลประกอบการอุตสาหกรรมในแต่ละปี และข้อมูลสถิติการลงทุนจากต่างประเทศ (BOI) โดยผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาทั้งหมด 6 ปี ตั้งแต่ปี 2558 จนถึง 2563 ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลทางสถิติและรายงานประจำปีที่ทางกระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำนั้นมีการใช้รหัสสินค้าเป็น TSIC²¹ ซึ่งมีความแตกต่างกับการศึกษาในวัตถุประสงค์แรกที่ผู้วิจัยใช้เป็น HS Code ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะทำการจัดหมวดหมู่ของแต่ละกลุ่มให้มีความคล้ายคลึงกัน โดยอิงตาม

²⁰ Harmonized System (HS CODE) หรือพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีไนซ์ เป็นระบบการจำแนกประเภทสินค้า เพื่อใช้แทนความหมายของสินค้าในแต่ละประเภท

²¹ Thailand Standard Industrial Classification (TSIC) คือ ประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมไทย ซึ่งใช้หลักเกณฑ์และโครงสร้างของการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมสากล (ISIC) เป็นการจัดประเภทอุตสาหกรรมที่คล้ายกันเข้าอยู่ด้วยกัน

หลักการจัดกลุ่มสินค้าของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงวิธีการจัดกลุ่มสินค้านี้ดังกล่าวไว้ในตารางที่ 32 และ 33 ที่แสดงไว้ในภาคผนวก

4.2 แบบจำลอง

ในการวิเคราะห์ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP ของแต่ละอุตสาหกรรม ผู้วิจัยใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติด้วยวิธี Panel Regression ซึ่งมีข้อมูลเป็นลักษณะ Panel Data มาใช้ในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ประเภทที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ประเภทแรกได้แก่ ข้อมูลของตัวสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP และมีการถูกตัดสิทธิไป ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแปร $GSP_removal$ มีค่าเป็นตัวแปรหุ่น และประเภทที่สอง ได้แก่ ข้อมูลของกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิหรือไม่ได้รับสิทธิ GSP โดยผู้วิจัยจะกำหนดให้เป็นตัวแปร GSP มีค่าเป็นตัวแปรหุ่นเช่นเดียวกัน เหตุผลที่น่ากลุ่มที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP มาศึกษาด้วยเนื่องจากเพื่อที่จะนำมาเปรียบเทียบผลกระทบระหว่างกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิและได้ถูกยกเลิกสิทธิไป

เนื่องจากข้อมูลการส่งออกของไทยไปยังประเทศปลายทาง (Export) พบว่ามีบางสินค้าที่ข้อมูลการส่งออกเป็น 0 ซึ่งคิดเป็น 17% ของข้อมูลการส่งออกทั้งหมดในวัตถุประสงค์แรก และคิดเป็น 23% ของข้อมูลส่งออกทั้งหมดในวัตถุประสงค์ที่ 2 ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดการกับปัญหาเหล่านี้ด้วยการแทนที่มูลค่าการส่งออกเท่ากับ 0 ด้วย $\log(Export+1)$ ในทุกชุดข้อมูลของวัตถุประสงค์ที่ 1 และวัตถุประสงค์ที่ 2

ในขั้นตอนแรกผู้วิจัยจะทำการนำตัวแปรที่กล่าวไปข้างต้นเข้ามาในแบบจำลองที่เป็น Panel Regression เบื้องต้นโดยกำหนดให้ตัวแปร Y เป็นมูลค่าการส่งออกในแต่ละสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศปลายทาง (Export) นอกจากนี้ในแบบจำลองผู้วิจัยจะทำการใส่ time fixed effect เข้ามา เพื่อไม่ให้ปีอื่นๆที่ไม่ได้ควบคุมมาส่งผลกระทบต่อตัวแปร Y ซึ่งถ้าหากไม่ควบคุมอาจจะส่งผลทำให้ตัวแปรอิสระมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้นจะได้แบบจำลองเบื้องต้นดังสมการที่ (1) ส่วนในสมการที่ (2) และ (3) เป็นการวิเคราะห์เพิ่มเติมในกรณีวิเคราะห์แยกรายประเทศที่ไทยทำการค้าด้วย

$$(All) \log(Export_{ijc}) = \beta_0 + \beta_1(GSP_removal_{ijc} * GSP_{ij}) + \beta_2 GSP_{ij} + \alpha_c + \gamma_t + \varepsilon_{ijc} \quad (1)$$

กรณีทำการวิเคราะห์แยกรายประเทศ

$$(EU) \log(Export_{ijt}) = \omega_0 + \omega_1(GSP_removal_{ijt} * GSP_{ijt}) + \omega_2 GSP_{ijt} + \gamma_t + \varepsilon_{ijt} \quad (2)$$

$$(US) \log(Export_{ijt}) = \theta_0 + \theta_1(GSP_removal_{ijt} * GSP_{ijt}) + \theta_2 GSP_{ijt} + \gamma_t + \varepsilon_{ijt} \quad (3)$$

โดยที่ $\text{Export} =$ มูลค่าการส่งออกในแต่ละกลุ่มสินค้าไปยังประเทศปลายทาง (หน่วย : บาท)

$\text{GSP_removal} =$ การถูกตัดสิทธิ GSP มีค่าเป็นตัวแปรหุ่น (จะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อเป็นสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP และถูกตัดสิทธิไปแล้ว)

$\text{GSP} =$ เป็นสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP หรือไม่ มีค่าเป็นตัวแปรหุ่น (จะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อเป็นสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP และมีค่าเท่ากับ 0 เมื่อเป็นสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP)

$\alpha =$ trade partners fixed effect

$\gamma =$ time fixed effect

$e =$ ความคลาดเคลื่อน

j, i, t และ $c =$ หมวดอุตสาหกรรม, สินค้าในแต่ละ i , ปี และประเทศปลายทางตามลำดับ

ในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 2 ซึ่งเป็นการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP มีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาในช่วงเวลาดังแต่ปี 2558 ถึง 2563 และเนื่องจากการวิเคราะห์ในส่วนนี้มีการใช้ข้อมูลที่เป็น TSIC Code ซึ่งแตกต่างจากการวิเคราะห์ส่วนแรกที่เป็น HS Code ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องทำการจัดกลุ่มสินค้าให้มีความสอดคล้องกันเพื่อที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์และจัดอยู่ในหมวดหมู่เดียวกันได้ โดยผู้วิจัยจะแสดงรายละเอียดการจัดหมวดหมู่ไว้ในภาคผนวก

ซึ่งปัจจัยแรกๆที่ผู้วิจัยมีความสนใจและหลากหลายงานวิจัยได้มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ในเรื่องของการลงทุนทางตรงระหว่างประเทศ (Foreign direct investment: FDI) ซึ่งในงานศึกษาของ Hadden and Harrison (1993) แสดงให้เห็นว่าการลงทุนจากต่างประเทศนั้นทำให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งจะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของผลผลิตการผลิตของแต่ละอุตสาหกรรม ดังนั้นในแง่ของ GSP จึงมีความเป็นไปได้ว่าหลังจากถูกตัดสิทธิ GSP หากมีอุตสาหกรรมใดมีการรับทุนจากต่างประเทศเป็นไปได้อาจจะเกิดการเรียนรู้ทั้งในแง่ของ Technology Spillovers, Knowledge Spillovers และการสร้างนวัตกรรม จนส่งผลให้การถูกตัดสิทธิ GSP แทบไม่มีผลกระทบเกิดขึ้น ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้วิจัยจะกำหนดให้เป็นตัวแปร Technology ที่เป็นการวัดผ่านการออกไปลงทุน

ปัจจัยในด้านผลผลิตภาพ (productivity) ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เนื่องจากผลผลิตภาพ คือขีดความสามารถในการผลิตของปัจจัยการผลิตหน่วยหนึ่งว่าจะก่อให้เกิดผลผลิตได้เท่าใด ซึ่งสามารถแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ ดังนี้

$$\text{ผลิตผล (Y)} = f [A, K, L]$$

$$\text{ผลิตภาพทุน} = \frac{\text{มูลค่าผลิตผล (Y)}}{\text{มูลค่าทุน (K)}}, \quad \text{ผลิตภาพแรงงาน} = \frac{\text{มูลค่าผลิตผล (Y)}}{\text{จำนวนแรงงาน (L)}}$$

โดยที่ A = ปัจจัยเชิงคุณภาพซึ่งคือผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity) หรือ TFP

K = ปัจจัยทุนที่ใช้ในการผลิต

L = จำนวนแรงงาน

ซึ่งในการวัดผลิตภาพส่วนใหญ่นิยมใช้วัดกัน ได้แก่ การวัดผลิตภาพบางส่วน (Partial Productivity) ซึ่งเป็นการวัดผลิตภาพการผลิตของการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ โดยในที่นี้ผู้วิจัยทำการเลือกปัจจัยด้านแรงงานมาวิเคราะห์ ดังนั้นในปัจจัยที่สองผู้วิจัยจะกำหนดให้เป็นตัวแปรเกี่ยวกับผลิตภาพแรงงาน

นอกเหนือจากการวัดผลิตภาพแรงงาน อีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยเลือกมาวิเคราะห์คือ ผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity: TFP) หมายถึง การเพิ่มขึ้นของผลิตผลที่เกิดจากส่วนที่ไม่ได้มาจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิตอื่นๆ หากกล่าวให้เห็นภาพโดยง่าย นั่นคือ หากในการผลิตมีผลิตผลที่เพิ่มขึ้นโดยที่ไม่ได้เกิดจากการเพิ่มทุนหรือเพิ่มแรงงาน นั่นหมายความว่า ผลิตผลที่เพิ่มขึ้นนี้มาจากปัจจัยเชิงคุณภาพ (A) เช่น การใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ในการผลิต, การใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ, เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และคุณภาพของแรงงานที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นในแง่ของการศึกษา การฝึกอบรม การทำงานเป็นทีมที่ดีขึ้น เป็นต้น (สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2560)

เมื่อได้ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลทำให้ผลกระทบของการตัดสิทธิมีความแตกต่างกันแล้ว ขั้นตอนถัดมาผู้วิจัยจะทำการนำปัจจัยที่กล่าวไปข้างต้นเข้าไปในแบบจำลอง โดยในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำแค่ตัวแปร GSP_removal ในสมการที่ 1 มาใช้เนื่องจากต้องการจะวิเคราะห์แค่กลุ่มที่ได้สิทธิและถูกตัดสิทธิ และหลังจากนั้นจะนำปัจจัยที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาในส่วนนี้เข้าไป interaction กับตัวแปร GSP_removal ซึ่งจะได้ดังแสดงในสมการที่ (4),(5) และ (6)

$$\log(\text{Export}_{ijtc}) = \beta_0 + \beta_1 \text{GSP_removal}_{ijtc} + \beta_2 \text{LP}_{it} + \beta_3 \text{TFP}_{it} + \beta_4 \log(\text{FDI_Flows}_{jt}) + \beta_5 (\text{GSP_removal}_{ijtc} * \text{LP}_{it}) + \beta_6 (\text{GSP_removal}_{ijtc} * \text{TFP}_{it}) + \beta_7 (\text{GSP_removal}_{ijtc} * \log(\text{FDI_Flows}_{jt})) + \gamma_t + \alpha_c + \varepsilon_{ijtc} \quad (4)$$

กรณีวิเคราะห์แยกรายประเทศ

$$\text{(EU)} \quad \log(\text{Export}_{ijt}) = \omega_0 + \omega_1 \text{GSP_removal}_{ijt} + \omega_2 \text{LP}_{it} + \omega_3 \text{TFP}_{jt} + \omega_4 \log(\text{FDI_Flows}_{jt}) + \omega_5 (\text{GSP_removal}_{ijt} * \text{LP}_{it}) + \omega_6 (\text{GSP_removal}_{ijt} * \text{TFP}_{jt}) + \omega_7 (\text{GSP_removal}_{ijt} * \log(\text{FDI_Flows}_{jt})) + \gamma_t + \varepsilon_{ijt} \quad (5)$$

$$\text{(US)} \quad \log(\text{Export}_{ijt}) = \vartheta_0 + \vartheta_1 \text{GSP_removal}_{ijt} + \vartheta_2 \text{LP}_{it} + \vartheta_3 \text{TFP}_{it} + \vartheta_4 \log(\text{FDI_Flows}_{jt}) + \vartheta_5 (\text{GSP_removal}_{ijt} * \text{LP}_{it}) + \vartheta_6 (\text{GSP_removal}_{ijt} * \text{TFP}_{it}) + \vartheta_7 (\text{GSP_removal}_{ijt} * \log(\text{FDI_Flows}_{jt})) + \gamma_t + \varepsilon_{ijt} \quad (6)$$

โดยที่ Export = มูลค่าการส่งออกในแต่ละอุตสาหกรรมไปยังประเทศปลายทาง (หน่วย : บาท)

GSP_removal = การถูกตัดสิทธิ GSP เป็นตัวแปรหุ่น (มีค่าเท่ากับ 1 เมื่อถูกตัดสิทธิ)

LP = ผลิตภาพแรงงานของแต่ละอุตสาหกรรม คำนวณโดยกรมอุตสาหกรรม

TFP = ผลิตภาพรวมที่ไม่ได้มาจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิต คำนวณโดยกรม

อุตสาหกรรม

FDI_flows = จำนวนเงินลงทุนจากต่างประเทศในแต่ละอุตสาหกรรม (หน่วย : ล้านบาท)

α = trade partners fixed effect

γ = time fixed effect

e = ความคลาดเคลื่อน

i, j, t และ c = หมวดยุทธศาสตร์, สินค้า, ปี และประเทศปลายทาง ตามลำดับ

บทที่ 5 ผลการศึกษา

5.1 โครงสร้างของข้อมูลที่ใช้ศึกษา และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

วัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการทำสถิติเชิงพรรณนา และสหสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรเพื่อที่ ต้องการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแหล่งต่างๆ มาสำรวจ และสรุปเบื้องต้นเพื่อให้ผู้อ่าน รวมถึงบุคคลอื่นๆ เข้าใจว่าข้อมูลในภาพรวมนั้นเป็นอย่างไร ก่อนที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นไปวิเคราะห์ ผ่านเครื่องมือเศรษฐกิจมิติต่อไป โดยสามารถพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และรวมไปถึงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กัน มากน้อยแค่ไหน เป็นต้น

ตารางที่ 6: ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 1

ตัวแปร	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า ต่ำสุด	ค่าสูงสุด
log(Export+1)	12,650	14.72445	7.450058	1	26.6142
GSP*GSP_removal	12,650	.1916996	.3936535	0	1
GSP	12,650	.6087747	.4880439	0	1

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 7: ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 1

	log(Export+1)	GSP*GSP_removal	GSP
log(Export+1)	1.0000		
GSP*GSP_removal	-0.0080	1.0000	
GSP	-0.0190	0.3900	1.0000

ตารางที่ 8: ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 2

ตัวแปร	จำนวน ตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า ต่ำสุด	ค่าสูงสุด
log(Export+1)	2,358	12.580	7.700	1	26.133
GSP_removal	2,358	0.816	0.386	0	1
LP	2,358	0.694	2.063	-2.35	5.31
TFP	2,358	1.548	3.494	-4.26	12.43

log(FDI_Flows)	2,358	24.030	1.357	21.113	26.563
GSPremoval*LP	2,358	-0.182	1.778	-3.044	4.615
GSPremoval*TFP	2,358	-0.562	2.822	-5.808	10.881
GSPremoval*log(FDI_Flows)	2,358	-4.473	9.350	-24.030	2.533

ตารางที่ 9: ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง ในวัตถุประสงค์ที่ 2

	log(Export+1)	GSPremoval *Labor	GSPremoval *TFP	GSPremoval *log(FDI_Flows)
log(Export+1)	1.000			
GSPremoval*LP	-0.038	1.000		
GSPremoval*TFP	-0.045	0.723	1.000	
GSPremoval*log(FDI_Flows)	-0.047	0.296	0.330	1.000

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มสินค้าที่เลือกศึกษา

ผู้วิจัยจะเริ่มทำการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของสินค้าที่เลือกมาศึกษา โดยผู้วิจัย ทำการศึกษาใน 8 หมวดอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วยกลุ่มสินค้าจำนวนทั้งสิ้น 575 สินค้า ซึ่งจากที่ได้กล่าวไปเบื้องต้นว่า 8 หมวดอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยทำการเลือกมานั้นมีความสำคัญทั้งในแง่ของผลกระทบหลังถูกตัดสิทธิ และในแง่ของการเป็นสินค้าหลักในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ดังนั้นลำดับแรกจึงจำเป็นต้องทราบก่อนว่าในจำนวนสินค้า 575 สินค้า มีกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิ/โดนตัดสิทธิ และไม่ได้รับสิทธิ เป็นจำนวนเท่าใด ของแต่ละประเทศ ซึ่งแสดงในตารางที่ 10

เมื่อพิจารณาตารางที่ 10 และ 11 ควบคู่กันในกรณีของสหภาพยุโรปจะพบว่าจากกลุ่มสินค้าจำนวน 575 สินค้า ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่โดนตัดสิทธิไปแล้วคิดเป็นร้อยละ 54.1 ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่โดนตัดสิทธิจะเป็นอุตสาหกรรมในหมวดที่ 6 17 และ 18 ตามลำดับ แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิถือได้ว่ามีสัดส่วนที่ไม่ได้ต่างกันมากนักโดยคิดเป็นร้อยละ 45.9 โดยหมวดอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับสิทธิ ได้แก่ อุตสาหกรรมในหมวดที่ 16 และใน

กรณีของสหภาพยุโรปในกลุ่มสินค้า 575 สินค้า ไม่มีสินค้าไหนเลยที่ยังคงได้รับสิทธิ GSP จากการที่ถูกตัดสิทธิทั้งประเทศในช่วงปี 2558

เช่นเดียวกับในส่วนของสหรัฐอเมริกาจะพบว่าจากสินค้าจำนวน 575 สินค้า ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่โดนตัดสิทธิ GSP ไปแล้วซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.1 โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่โดนตัดสิทธิส่วนใหญ่เป็นหมวดอุตสาหกรรมที่ 6 และ 16 ในขณะที่สินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิอยู่ที่ร้อยละ 33.6 ซึ่งถือได้ว่ามีสัดส่วนที่ต่างกันอยู่มากเมื่อเทียบกับกรณีของสหภาพยุโรป และในกรณีของสหรัฐอเมริกาจะพบว่าในจำนวนสินค้า 575 สินค้า พบว่ายังคงมีสินค้าที่ยังคงได้รับสิทธิ คิดเป็นร้อยละเพียง 4.3 เท่านั้น

ตารางที่ 10: ข้อมูลเบื้องต้นของสินค้าที่เลือกมาศึกษาของแต่ละประเทศ ตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2563

สหภาพยุโรป			สหรัฐอเมริกา		
รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ	รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ
1.ได้รับสิทธิ/โดนตัดสิทธิ	311	54.1	1.ได้รับสิทธิ/โดนตัดสิทธิ	357	62.1
2.ไม่ได้รับสิทธิ	264	45.9	2.ไม่ได้รับสิทธิ	193	33.6
3.ยังคงได้รับสิทธิ	0	0	3.ยังคงได้รับสิทธิ	25	4.3
รวม	575	100	รวม	575	100

ตารางที่ 11: ข้อมูลเบื้องต้นของสินค้าที่เลือกมาศึกษาของแต่ละหมวดอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2563

หมวดอุตสาหกรรม	สหภาพยุโรป		สหรัฐอเมริกา		ยังคงได้รับสิทธิ จำนวน(ร้อยละ)
	ได้รับสิทธิ/ โดนตัดสิทธิ จำนวน(ร้อยละ)	ไม่ได้รับสิทธิ จำนวน(ร้อยละ)	ได้รับสิทธิ/ โดนตัดสิทธิ จำนวน(ร้อยละ)	ไม่ได้รับสิทธิ จำนวน(ร้อยละ)	
ผลิตภัณฑ์ สัตว์ (1)	20	23	21	21 (11%)	1
อาหาร	31	25 (9%)	40	13	3 (12%)

เครื่องดื่ม (4)					
เคมีภัณฑ์ (6)	129 (41%)	48 (18%)	116 (32%)	55 (28%)	6 (24%)
พลาสติก และ ยาง (7)	11	32	35	7	1
เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (16)	11	121 (46%)	72 (20%)	49 (25%)	11 (44%)
อากาศยาน อุปกรณ์ขนส่ง (17)	33 (11%)	5	17	21 (11%)	0
อุปกรณ์ทัศน ศาสตร์ (18)	56 (18%)	0	36 (11%)	18	2
ผลิตภัณฑ์ เบ็ดเตล็ด (20)	20	10	20	9	1
รวม	311	264	357	193	25

เมื่อพิจารณาในส่วนของตารางที่ 12 และ 13 ควบคู่กันซึ่งแสดงถึงช่วงเวลาของการถูกตัดสิทธิของสินค้าและอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา จากตารางจะพบว่าจะสามารถแบ่งช่วงเวลาออกได้เป็น 2 ช่วงเวลาของแต่ละประเทศ โดยกรณีของสหภาพยุโรปจะพบว่าในช่วงก่อนปี 2558 มีสินค้าที่ถูกตัดสิทธิไปก่อนแล้วคิดเป็น 21% ของจำนวนสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ ส่วน 79% ที่เหลือจะเป็นสินค้าที่โดนตัดสิทธิตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป ซึ่งหากดูในแง่อุตสาหกรรมจะพบว่าหมวดอุตสาหกรรมที่ถูกตัดสิทธิช่วงเวลาก่อนปี 2558 ส่วนใหญ่เป็นหมวดอุตสาหกรรมที่ 4 และ 20 ตามลำดับ ส่วนอุตสาหกรรมที่ถูกตัดสิทธิตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป ส่วนใหญ่ได้แก่ หมวดอุตสาหกรรมที่ 6 และ 18 ตามลำดับ

ส่วนกรณีของสหรัฐอเมริกาจากตารางจะพบว่า ไม่มีสินค้าที่ถูกตัดสิทธิก่อนช่วงปี 2563 เลย ซึ่งทุกสินค้าที่ถูกตัดสิทธิจำนวน 357 สินค้า ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ถูกตัดสิทธิตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นไป โดยหากพิจารณาในแง่อุตสาหกรรม จะพบว่า หมวดอุตสาหกรรมที่ 6 และ 16 เป็นอุตสาหกรรมที่โดนตัดสิทธิมากที่สุด ในกรณีของสหรัฐอเมริกา

ตารางที่ 12: ข้อมูลเบื้องต้นของช่วงเวลาที่ถูกตัดสิทธิของแต่ละประเทศ

สหภาพยุโรป			สหรัฐอเมริกา		
รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ	รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ
1.ก่อนปี 2558	66	21%	1.ก่อนปี 2563	0	0
2.ตั้งแต่ปี 2558	245	79%	2.ตั้งแต่ปี 2563	357	100%
รวม	311	100	รวม	357	100

ตารางที่ 13: ข้อมูลเบื้องต้นของช่วงเวลาที่ถูกตัดสิทธิของแต่ละอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	สหภาพยุโรป		สหรัฐอเมริกา
	ก่อนปี 2558 จำนวน (ร้อยละ)	ตั้งแต่ปี 2558 จำนวน (ร้อยละ)	ตั้งแต่ปี 2563 จำนวน (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์สัตว์ (1)	7	13	21
อาหาร เครื่องดื่ม (4)	28 (42%)	3	40
เคมีภัณฑ์ (6)	0	129 (53%)	116 (32%)
พลาสติก และยาง (7)	11	0	35
เครื่องจักร อุปกรณ์ ไฟฟ้า (16)	0	11	72 (20%)
อากาศยาน อุปกรณ์ ขนส่ง (17)	0	33 (13%)	17
อุปกรณ์ทัศนศาสตร์ (18)	0	56 (23%)	36 (11%)
ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (20)	20 (30%)	0	20
รวม	66	245	357

5.3 การวิเคราะห์ประเภทของผลกระทบของกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP

จากที่ผู้วิจัยได้เคยกล่าวไปในช่วงท้ายของบทที่ 2 ว่าแต่ละกลุ่มสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP นั้นมีการเผชิญกระทบที่แตกต่างกันซึ่งพบว่ามีผลกระทบหลักๆ 3 รูปแบบ และนอกเหนือจาก 3 รูปแบบนี้ผู้วิจัยพบว่ายังมีบางสินค้าที่ได้รับสิทธิแต่ไม่ได้มีการใช้สิทธิเลย ดังนั้นในส่วนถัดมาจะเป็นการวิเคราะห์ประเภทของผลกระทบของแต่ละสินค้าโดยจะนำมาเฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP ของแต่ละประเทศเท่านั้น ซึ่งในกรณีของสหภาพยุโรปจะมีสินค้าที่ได้รับสิทธิ/โดนตัดสิทธิ เป็นจำนวน 311 และของสหรัฐอเมริกาจำนวน 357

จากตารางที่ 14 พบว่า ในกรณีของสหภาพยุโรป จากสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP จำนวน 311 สินค้า ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 31.5 ขณะเดียวกันสินค้าที่ได้รับผลกระทบและมีการฟื้นตัวอยู่ที่ร้อยละ 24.4 และในส่วนของสินค้าที่ไม่ได้รับผลกระทบนั้นถือได้ว่ามีต่ำมากอยู่ที่ร้อยละ 28 เท่านั้น ที่เหลือจะเป็นสินค้าที่ได้รับสิทธิแต่ไม่ได้มีการใช้สิทธิเลยในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา

ส่วนกรณีของสหรัฐอเมริกา จากสินค้าที่ได้รับสิทธิจำนวน 357 สินค้า ในทางตรงกันข้ามกับสหภาพยุโรป พบว่าสินค้าส่วนใหญ่ของสหรัฐอเมริกาไม่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 46.2 โดยสินค้าที่ได้รับผลกระทบอยู่ที่ร้อยละ 37.5 เท่านั้น ซึ่งในกรณีของสหรัฐอเมริกาผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่ามีการฟื้นตัวหรือไม่เนื่องจาก ขอบเขตปีที่ศึกษาเป็นช่วงเวลาที่สหรัฐอเมริกาคัดสิทธิประเทศไทยพอดี และจากที่ผู้วิจัยได้เคยกล่าวไปในบทที่ 1 จะพบว่าสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP ของสหรัฐส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการใช้สิทธิมากนัก ซึ่งจากตารางจะพบว่า มีสินค้าที่ได้รับสิทธิแต่ไม่ได้มีการใช้สิทธิเลยอยู่ที่ร้อยละ 16.3 ซึ่งมีจำนวนพอๆกันกับกรณีของสหภาพยุโรป

ตารางที่ 14: รูปแบบของผลกระทบของแต่ละสินค้าที่ได้รับสิทธิและโดนตัดสิทธิ GSP

สหภาพยุโรป			สหรัฐอเมริกา		
รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ	รูปแบบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ได้รับผลกระทบ	98	31.5	1. ได้รับผลกระทบ	134	37.5
2. ไม่ได้รับผลกระทบ	87	28	2. ไม่ได้รับผลกระทบ	165	46.2
3. ได้รับผลกระทบ	76	24.4	3. ได้รับผลกระทบ	0	0

และมีการฟื้นตัว			และมีการฟื้นตัว		
4. ได้รับสิทธิแต่ไม่ ส่งออกเลย	50	16.1	4. ได้รับสิทธิแต่ไม่ ส่งออกเลย	58	16.3
รวม	311	100	รวม	357	100

หลังจากทำการจำแนกรูปแบบของผลกระทบของแต่ละสินค้าเรียบร้อยแล้ว ลำดับถัดไปผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าในแต่ละรูปแบบของผลกระทบนั้นส่วนใหญ่เป็นหมวดอุตสาหกรรมประเภทไหนทั้งในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ดังแสดงในตารางที่ 15 และ 16

ในกรณีของสหภาพยุโรปถือได้ว่ามีจำนวนสินค้าที่ได้รับผลกระทบอยู่สูงที่สุดจำนวน 98 สินค้าจากทั้งหมด 311 ที่ได้รับสิทธิ GSP ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ในรายหมวดพบว่าหมวดอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิสูงที่สุดคือหมวดเคมีภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 53.1 ซึ่งเป็นหมวดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมทางเคมี รองลงมาได้แก่หมวดอาหาร เครื่องดื่ม และหมวดผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด คิดเป็นร้อยละ 13.3 และ 10.2 ตามลำดับ

นอกเหนือจากการได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ ก็จะมีบางสินค้าที่แม้จะได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ แต่ในช่วงระยะเวลาต่อมาได้มีการฟื้นตัวเกิดขึ้นซึ่งคิดเป็นจำนวน 76 สินค้า จากทั้งหมด 311 สินค้าที่ได้รับสิทธิ ซึ่งหากมาวิเคราะห์ตามหมวดอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาจะพบว่า หมวดอุตสาหกรรมที่แม้จะได้รับผลกระทบแต่มีการฟื้นตัวได้มากที่สุดได้แก่หมวดอุตสาหกรรมเคมี รองลงมาของหมวดที่มีการฟื้นตัวจากการได้รับผลกระทบได้แก่ อุปกรณ์ทัศนศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 32.2 ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายรูป ถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด การแพทย์ หรือ ศัลยกรรม รวมไปถึงเครื่องดนตรี และส่วนประกอบของอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นต้น

ในขณะเดียวกันในกรณีของสหภาพยุโรปถือได้ว่ากลุ่มสินค้าที่ไม่ได้รับผลกระทบอยู่จำนวนไม่น้อยอยู่ที่จำนวน 87 สินค้า จากสินค้าที่ได้รับสิทธิจำนวน 311 สินค้า ซึ่งหากทำการวิเคราะห์รายหมวดอุตสาหกรรมพบว่าอุปกรณ์ทัศนศาสตร์ เป็นหมวดที่ได้รับผลกระทบน้อยที่สุดจากการถูกตัดสิทธิคิดเป็นร้อยละ 32.2 หมวดที่ไม่ได้รับผลกระทบรองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรมทางเคมี คิดเป็นร้อยละ 30.3

ตารางที่ 15: รูปแบบของผลกระทบที่แต่ละหมวดอุตสาหกรรมเผชิญ ในกรณีของสหภาพยุโรป

รูปแบบผลกระทบ	หมวดอุตสาหกรรม 3 อันดับแรก					
	อาหารเครื่องดื่ม (56)		เคมีภัณฑ์ (177)		ผลิตภัณฑ์ เบ็ดเตล็ด (30)	
1. ได้รับผลกระทบจากกฎตัดสิทธิ (98)	13	13.3%	52	53.1%	10	10.2%
2. ไม่ได้รับผลกระทบ (87)	เคมีภัณฑ์ (177)		อากาศยาน ขนส่ง (38)		ทัศนศาสตร์ (56)	
	23	26.4%	9	10.3%	28	32.2%
3. ได้รับผลกระทบ และมีการฟื้นตัว (76)	เคมีภัณฑ์ (177)		อากาศยานขนส่ง (38)		ทัศนศาสตร์ (56)	
	23	30.3%	11	14.5%	22	29%
4. ได้รับสิทธิแต่ไม่ได้มีการส่งออก (50)	อาหาร เครื่องดื่ม (56)		เคมีภัณฑ์ (177)		อากาศยานขนส่ง (38)	
	6	12%	31	62%	7	14%

ในกรณีของสหรัฐอเมริกา ถือได้ว่ามีจำนวนสินค้าที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ GSP มากสุดเป็นจำนวน 165 กลุ่มสินค้า จากทั้งหมด 357 ซึ่งตรงกันข้ามกับกรณีของสหภาพยุโรป ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ในรายหมวดพบว่า หมวดอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิสูงสุดพบว่าเป็นหมวดที่ 16 คิดเป็นร้อยละ 22.4 ซึ่งเป็นหมวดเกี่ยวกับเครื่องจักรเครื่องกล เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า ส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าวเป็นต้น รองลงมาได้แก่หมวดที่ 6 และหมวดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 14.5 ตามลำดับ ซึ่งเป็นหมวดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทางเคมี และอาหารปรุงแต่ง เครื่องดื่ม สุรา ยาสูบ เป็นต้น

หากมองในแง่ของสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ ในกรณีของสหรัฐอเมริกา อยู่ที่จำนวน 134 สินค้า จากทั้งหมด 357 หากทำการวิเคราะห์รายหมวดพบว่า หมวดอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิสูงสุด ได้แก่หมวดที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 33.6 ซึ่งเป็นหมวด

เกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทางเคมี ส่วนหมวดอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบรองลงมา คือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 23.9 ในขณะเดียวกันจะพบว่าในหมวดอุตสาหกรรมทางเคมี ในกรณีของสหรัฐอเมริกาพบว่าแม้จะได้รับสิทธิ GSP ก็ตามแต่กลุ่มสินค้าเหล่านั้น กลับมีการไม่ได้ใช้สิทธิ GSP เลยในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา ซึ่งสูงถึงร้อยละ 62 แต่จากที่ผู้วิจัยเคยกล่าวไปในช่วงต้นก็จะพบว่าสินค้าส่วนใหญ่ของสหรัฐไม่ค่อยมีการใช้สิทธิกันมากนัก ซึ่งมีกลุ่มสินค้าเพียง 14.4 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่ใช้สิทธิ นอกเหนือจากนั้นคือไม่ได้รับสิทธิ และไม่มีการใช้สิทธิเลย

จากผลกระทบสำคัญทั้ง 3 รูปแบบในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา จะพบได้ว่าหมวดอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเคมี เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า และอุปกรณ์ทัศนศาสตร์ ถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ปรากฏอยู่ในทุกรูปแบบผลกระทบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวประกอบไปด้วยสินค้าที่มีความสำคัญในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการใช้สิทธิ GSP ที่สูงจึงทำให้การถูกตัดสิทธิทำให้มีบางกลุ่มได้รับผลกระทบ แต่ในทางกลับกันก็มีบางกลุ่มสามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้ และในขณะเดียวกันก็เป็นสินค้าที่เป็นสินค้าส่งออกหลักไปยังสหภาพยุโรปเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงส่งผลให้การตัดสิทธิไม่มีผลกับบางสินค้า

จากการวิเคราะห์ในหัวข้อที่ 5.2 และ 5.3 จะเป็นการวิเคราะห์พื้นฐานจากข้อมูลการส่งออกของแต่ละกลุ่มสินค้าในช่วงเวลาที่ได้รับสิทธิ GSP ไปจนถึงช่วงเวลาถูกตัดสิทธิ แต่การวิเคราะห์ดังกล่าวยังไม่ได้สื่อให้เห็นว่า GSP เป็นส่วนหนึ่งของผลกระทบที่แต่ละสินค้าหรือแต่ละหมวดอุตสาหกรรมเผชิญอยู่หรือไม่ ซึ่งในส่วนถัดไปจะเป็นการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP

ตารางที่ 16: รูปแบบของผลกระทบที่แต่ละหมวดอุตสาหกรรมเผชิญ ในกรณีของสหรัฐอเมริกา

รูปแบบผลกระทบ	หมวดอุตสาหกรรม 3 อันดับแรก					
	เคมีภัณฑ์ (177)		เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (132)		ทัศนศาสตร์ (30)	
1. ได้รับผลกระทบจากถูกตัดสิทธิ (134)	45	33.6%	32	23.9%	13	9.7%
2. ไม่ได้รับผลกระทบ (165)	อาหาร เครื่องดื่ม (56)		เคมีภัณฑ์ (177)		เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (132)	

	24	14.5%	35	21.2%	37	22.4%
3. ได้รับสิทธิแต่ไม่ได้มีการส่งออก (58)	ผลิตภัณฑ์สัตว์ (56)		เคมีภัณฑ์ (177)		อากาศยานขนส่ง (38)	
	8	13.8%	36	62%	5	8.6%

5.4 การวิเคราะห์ขนาดของมูลค่าการส่งออกของสินค้าของแต่ละประเทศ และราย อุตสาหกรรม

ตารางที่ 17 : ขนาดของมูลค่าการส่งออกของแต่ละประเทศระหว่างสินค้าที่ได้รับสิทธิ และไม่ได้
รับสิทธิ GSP

ประเทศ	ประเภท	มูลค่าการส่งออกโดยรวม(หน่วย:บาท)	
		มูลค่าการส่งออกรวม	มูลค่าเฉลี่ย
สหภาพยุโรป (EU)	ขนาดมูลค่าของ สินค้าที่ได้รับสิทธิ	13,087,052,181,626	1,189,732,016,511
	ขนาดมูลค่าของ สินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิ	13,009,058,422,711	1,182,641,674,792
สหรัฐอเมริกา (USA)	ขนาดมูลค่าของ สินค้าที่ได้รับสิทธิ	13,114,713,685,557	1,192,246,698,687
	ขนาดมูลค่าของ สินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิ	13,112,752,013,102	1,192,068,364,827

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาผ่านมูลค่าการส่งออก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณาขนาด
ของมูลค่าในภาพรวมของแต่ละประเทศ และรายอุตสาหกรรมเพิ่มเติมด้วย โดยจากตารางแสดง
ขนาดมูลค่าการส่งออกของแต่ละประเทศระหว่างสินค้าที่ได้รับสิทธิ และไม่ได้รับสิทธิซึ่งผู้วิจัยคิด
ว่าหากแต่ละประเทศได้รับผลกระทบของการถูกตัดสิทธิแตกต่างกัน ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจาก
ขนาดของมูลค่าที่แตกต่างกันของสองประเทศ ซึ่งจากตารางจะพบว่าทั้งในกรณีของสหภาพยุโรป
และสหรัฐอเมริกา มูลค่าการส่งออกของสินค้าที่ได้รับสิทธิจะมากกว่าไม่ได้รับสิทธิซึ่งถือว่าเป็นไป
ตามอย่างที่ควรจะเป็น ในขณะที่เดียวกันเมื่อเทียบกรณีสหภาพยุโรป กับสหรัฐอเมริกาจะพบว่า
โดยรวมสหรัฐสามารถส่งออกได้มากกว่าทั้งในกรณีของสินค้าที่ได้รับสิทธิ และไม่ได้รับสิทธิ ทั้งนี้
นอกจากเรื่องของภาษีที่ต่างกันแล้วระหว่างสองกลุ่มประเทศ ผู้วิจัยมองว่าอาจจะเป็นในเรื่อง
ของกรณีของสหภาพยุโรป จะมีบางสินค้าที่โดนตัดสิทธิไปช่วงก่อนหน้า แต่กรณีของสหรัฐส่วน

ใหญ่จะถูกตัดสิทธิในช่วงท้ายปีการศึกษา ดังนั้นจึงเป็นอีกเหตุผลที่ในการวิเคราะห์ผลกระทบในส่วนถัดไป ผู้วิจัยจะนำสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ GSP ออกจากชุดข้อมูล เนื่องจากการถูกตัดสิทธิดังกล่าวมีสาเหตุมาจากสินค้านี้แข่งขันได้

ตารางที่ 18 : ขนาดมูลค่าการส่งออกรวมของรายอุตสาหกรรมเฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิ GSP ตั้งแต่ปี 2553 ถึง 2563

	ผลิตภัณฑ์สัตว์ (1)		อาหาร เครื่องดื่ม (4)	
	EU	US	EU	US
ได้รับผลกระทบ	151,660,445,823	173,721,051,480	895,629,750,492	797,621,895,410
ไม่ได้รับผลกระทบ	154,972,031,502	116,219,183,336	687,540,892,653	677,761,788,123
ได้รับผลกระทบ แต่ฟื้นตัว	91,652,435,642	-	165,782,209,255	-
ได้สิทธิ แต่ไม่ส่งออก	3,774,417,117	3,720,680,576	2,178,354,163	760,483,474
	เคมีภัณฑ์ (6)		ยาง และพลาสติก (7)	
	EU	US	EU	US
ได้รับผลกระทบ	196,626,477,392	113,734,725,689	365,425,620,796	254,513,389,535
ไม่ได้รับผลกระทบ	180,685,364,951	92,841,363,954	273,542,349,984	156,678,768,672
ได้รับผลกระทบ แต่ฟื้นตัว	181,146,597,104	-	-	-
ได้สิทธิ แต่ไม่ส่งออก	186,296,679,261	105,665,398,199	5,675,410	21,222
	เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (16)		ยานพาหนะ อุปกรณ์ขนส่ง (17)	
	EU	US	EU	US
ได้รับผลกระทบ	261,597,788,203	3,322,792,711,172	810,582,099,446	55,189,908,147
ไม่ได้รับผลกระทบ	2,786,671,554,883	3,866,665,676,152	793,407,369,405	877,761,788,123
ได้รับผลกระทบ แต่ฟื้นตัว	2,527,231,304,812	-	2,107,407,325,445	-
ได้สิทธิ แต่ไม่ส่งออก	-	670,631,510,327	8,029,428,732	7,189,908,147
	อุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ (18)		ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (20)	
	EU	US	EU	US
ได้รับผลกระทบ	350,650,211,785	254,513,389,535	75,772,190,777	8,359,659,257
ไม่ได้รับผลกระทบ	329,943,080,478	156,678,768,672	7,792,764,531	96,488,192,147
ได้รับผลกระทบ แต่ฟื้นตัว	810,660,451,946	-	5,142,786,249	-
ได้สิทธิ แต่ไม่ส่งออก	15,868,061	904,688	-	625,955,113

จากตารางที่ 18 แสดงขนาดของมูลค่าในแต่ละรูปแบบผลกระทบรายอุตสาหกรรม ซึ่งจะพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบขนาดมูลค่าการส่งออกในกรณีสหภาพยุโรปจะสูงกว่าสหรัฐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการใช้สิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปนั้นมากกว่าสหรัฐ ในส่วนของกลุ่มสินค้าที่ไม่ได้รับผลกระทบ ขนาดมูลค่าส่งออกโดยส่วนใหญ่สหรัฐจะมีขนาดมากกว่า ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากอัตราภาษีปกติ(MFN)ที่เผชิญแตกต่างกันโดยสหรัฐอัตราภาษีจะต่ำกว่า และในแง่ของช่วงระยะเวลาปีทำการศึกษากการถูกตัดสิทธิของสหรัฐเกิดขึ้นในช่วงท้ายปีการศึกษาเลยอาจเป็นผลทำให้เมื่อรวมขนาดมูลค่าส่งออกแล้วจึงพบว่าสหรัฐมากกว่าสหภาพยุโรป ในขณะเดียวกันในกรณีของสหภาพยุโรปจะพบว่ามียางอุตสาหกรรมที่แม้จะได้รับผลกระทบ แต่กลับมีการฟื้นตัวได้ดีโดยดูจากขนาดมูลค่าที่สูง อย่างเช่น หมวด 16 17 และ 18

5.5 การวิเคราะห์ผลกระทบของอุตสาหกรรมหลังจากถูกตัดสิทธิ GSP

ในการวิเคราะห์ผลกระทบของอุตสาหกรรมหลังจากถูกตัดสิทธิ GSP ผู้วิจัยจะทำการแบ่งการวิเคราะห์ 2 รูปแบบ ได้แก่ 1.การวิเคราะห์ภาพรวมของทุกอุตสาหกรรมทั้งในสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา และ 2.วิเคราะห์แยกรายอุตสาหกรรม นอกจากนี้จากการสรุปข้อมูลทางสถิติในช่วงต้นจะพบว่า ข้อมูลการส่งออก (Export) มีค่าเท่ากับ 0 เนื่องมาจากจากการสรุปข้อมูลในช่วงต้นจะพบว่ามียางหมวดอุตสาหกรรม หรือบางสินค้าที่ในบางปีจะไม่มีการส่งออก หรือส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ถูกจัดว่าได้รับสิทธิ แต่ไม่มีการส่งออกเลย ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยจะทำการแทนค่าด้วย $\log(\text{Export}+1)$ ในทุกชุดข้อมูลของการวิเคราะห์

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบแบบภาพรวมประเทศในทุกอุตสาหกรรมจะพบว่า ผลของการได้รับสิทธิ GSP มีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมส่งออกได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการค้าฝ่ายเดียวเช่นเดียวกัน ในขณะเดียวกันผลการทดสอบไม่พบนัยสำคัญในตัวแปร $\text{GSP} * \text{GSP_removal}$ ซึ่งเป็นไปได้ว่าการถูกตัดสิทธิ GSP อาจจะไม่ได้มีผลต่อภาพรวมการส่งออกของไทยตามรูปภาพที่แสดงการส่งออกรวมของไทยในบทที่ 1 นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ของหน่วยงานวิจัยในประเทศไทย พบว่าผลของการถูกตัดสิทธิกระทบการส่งออกของไทยแค่เพียง 0.2% (Economic Intelligence Center: EIC, 2020)

หากทำการพิจารณาผลการทดสอบแยกรายประเทศในรูปแบบที่ (2) ในกรณีของสหภาพยุโรปพบว่า ผลของการได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปมีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมโดยรวมส่งออกได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการค้าแบบฝ่ายเดียว แต่เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปอุตสาหกรรมโดยรวมมีแนวโน้มส่งออกได้ลดลง โดยจากการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP แต่ละอุตสาหกรรมต้องเผชิญกับอัตราภาษีปกติ(MFN rate)ที่สูงโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8-12% และในขณะเดียวกันจากที่ผู้วิจัยกล่าวไปในบทที่ 1 พบว่าอุตสาหกรรมมีการพึ่งพาการใช้สิทธิจากสหภาพยุโรปมากที่สุด

นอกจากนี้ในกรณีของสหภาพยุโรปจากที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปในช่วงท้ายบทที่ 2 จะพบว่า มีบางสินค้าในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมที่ถูกตัดสิทธิไปก่อนช่วงเวลาที่จะเริ่มการศึกษา สินค้าดังกล่าว ได้แก่ รหัส HS03 ในหมวดที่ 1 HS16-23 ในหมวดที่ 4 HS39 ในหมวดที่ 7 และ HS96 ในหมวดที่ 20 ซึ่งสินค้าที่ถูกตัดสิทธิในช่วงเวลาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นผลมาจากสินค้านี้สามารถแข่งขันได้ ในส่วนของสหรัฐอเมริกาไม่พบว่ามีสินค้าไหนถูกตัดสิทธิด้วยเหตุผลดังกล่าว ดังนั้นจำนวนสินค้าที่ศึกษาจึงยังมีจำนวนเท่าเดิม

ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการนำข้อมูลของสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ GSP เนื่องจากมีมูลค่าส่งออกเกินเกณฑ์จนสามารถแข่งขันได้ออกจากชุดข้อมูล ซึ่งจากการทดสอบในรูปแบบที่ (2) และ (4) จะพบว่าในภาพรวมการได้รับสิทธิ GSP อุตสาหกรรมยังมีแนวโน้มที่ส่งผลให้ส่งออกได้มากขึ้น แต่เมื่อถูกตัดสิทธิยังคงไม่พบนัยสำคัญเช่นเดิม ในส่วนของกรณีสหภาพยุโรปการได้รับสิทธิ GSP มีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมส่งออกได้มากขึ้น แต่เมื่อถูกตัดสิทธิอุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกได้ลดลง ซึ่งจากการที่นำบางสินค้าออกจากชุดข้อมูลก็จะพบว่าผลยังคงสอดคล้องกันอยู่ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ในส่วนถัดๆไป ผู้วิจัยจะทำการใช้ชุดข้อมูลดังกล่าวในการวิเคราะห์เป็นหลัก

ในส่วนผลการทดสอบในกรณีของสหรัฐในรูปแบบที่ (5) พบว่า ผลของการได้รับสิทธิ GSP จากสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมโดยรวมส่งออกได้มากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบการค้าฝ่ายเดียวเช่นเดียวกัน ในขณะเดียวกันผลการทดสอบไม่พบนัยสำคัญในกรณีถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า อัตราภาษีปกติที่อุตสาหกรรมเผชิญในกรณีของสหรัฐมีอัตราที่ต่ำกว่าของกรณีของสหภาพยุโรปมากโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 3-5% สำหรับอัตราภาษีปกติตามที่ผู้วิจัยเคยกล่าวไปในบทที่ 1 เช่นเดียวกัน และนอกจากนี้อาจ

เนื่องมาจากช่วงเวลาของการถูกตัดสิทธิในกรณีของสหรัฐนั้นเพิ่งมาเกิดขึ้นในช่วงปี 2563 ซึ่งเป็นช่วงปีสุดท้ายที่ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษา จึงอาจเป็นผลทำให้ช่วงเวลาการถูกตัดสิทธิไม่ครอบคลุมปีที่ทำการศึกษามากพอ เลยส่งผลทำให้เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐ อุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกมากขึ้น

ตารางที่ 19 : ผลการทดสอบผลกระทบของทุกอุตสาหกรรมหลังถูกตัดสิทธิ GSP แยกรายประเทศ ด้วยวิธี Random Effect ในแต่ละรูปแบบ

VARIABLES	(1) ALL	(2) ALL Not include Competitive	(3) EU	(4) EU Not include Competitive	(5) US
GSP	0.180** (1.173)	0.165** (1.422)	2.223* (1.346)	2.629** (1.879)	1.911* (1.053)
GSP*GSP_removal	-0.170 (0.190)	-0.149 (0.212)	-0.234** (0.227)	-0.238** (0.265)	0.244** (0.244)
Observations	12,650	11,187	6,325	4,862	6,325
Number of INDUS_ID	1,150	1,017	575	442	575
Year FE	YES	YES	YES	YES	YES
Country FE	YES	YES			

Robust standard errors in parentheses

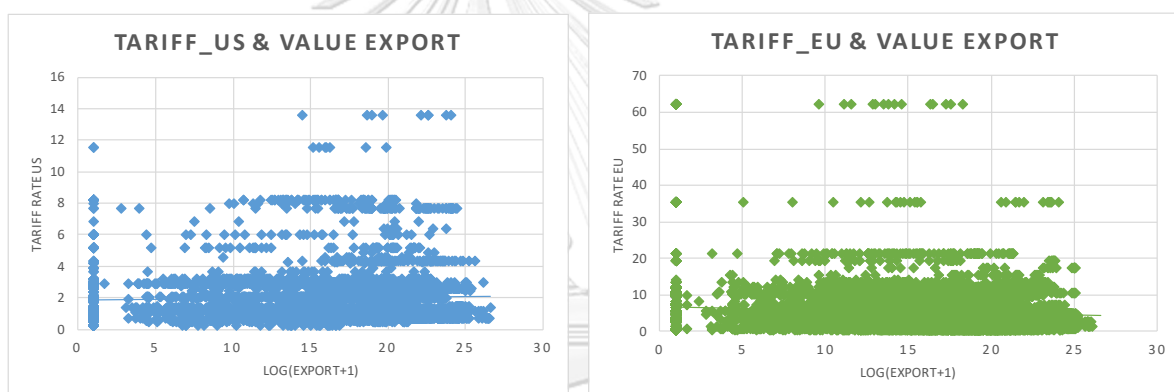
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

จากผลการทดสอบข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลของการถูกตัดสิทธิของแต่ละประเทศส่งผลกระทบต่อ การส่งออกที่แตกต่างกันออกไป โดยสาเหตุเบื้องต้นมาจากอัตราภาษีที่แต่ละประเทศเผชิญแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางที่ 18 จะพบว่า อัตราภาษีปกติในช่วงหลังถูกตัดสิทธิไปนั้นโดยเฉลี่ยในกรณีของสหรัฐจะต่ำกว่ากรณีของสหภาพยุโรป และจากรูปภาพที่ 9 จากความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษี และมูลค่าการส่งออกแสดงให้เห็นว่ายิ่งภาษีต่ำอุตสาหกรรมมีแนวโน้มจะส่งออกมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันหากมีอัตราภาษีสูงอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะส่งออกน้อยลง หรือแทบไม่ส่งออกเลย

ตารางที่ 20 : แสดงอัตราภาษีเฉลี่ยในช่วงได้รับสิทธิ และหลังตัดสิทธิ ในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

	AVERAGE_TARIFF_EU		AVERAGE_TARIFF_US	
	ช่วงได้รับสิทธิ GSP	ช่วงหลังตัดสิทธิ GSP	ช่วงได้รับสิทธิ GSP	ช่วงหลังตัดสิทธิ GSP
หมวด 1	14.78	20.67	2.12	4.76
หมวด 4	8.43	14.32	2.74	3.3
หมวด 6	7.89	9.27	2.23	2.7
หมวด 7	2.65	3.81	1.78	3.72
หมวด 16	2.29	2.3	1.51	2.41
หมวด 17	4.78	4.82	1.56	3.6
หมวด 18	2.93	4.11	2.84	4.8
หมวด 20	2.67	5.54	1.21	3.64
เฉลี่ยรวม	5.803	8.105	1.999	3.616

รูปภาพที่ 9 : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีกับมูลค่าการส่งออกในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

ที่มา : คำนวณโดยผู้วิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 21: ผลการทดสอบผลกระทบบนผลิตภัณฑ์ ได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP แยกรายอุตสาหกรรม ด้วยวิธี Random Effect (1)

VARIABLES	ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (1)		อาหาร เครื่องดื่ม (4)		เคมีภัณฑ์ (6)		ยาง และพลาสติก (7)	
	EU	US	EU	US	EU	US	EU	US
GSP	3.400** (1.559)	3.374** (1.327)	11.30*** (1.056)	4.477** (2.276)	-1.884* (1.017)	0.050 (1.104)	1.926** (0.919)	0.747 (0.544)
GSP*GSP_removal	1.164 (1.530)	-0.815* (0.793)	-5.651** (2.379)	-0.445** (0.812)	-0.449* (0.404)	0.205** (0.635)	-0.589*** (0.169)	0.423 (0.883)
Constant	7.486*** (1.230)	7.239*** (1.392)	10.59*** (3.068)	10.47*** (2.117)	12.81*** (0.860)	8.428*** (0.954)	17.46*** (0.968)	16.38*** (1.078)
Observations	396	473	33	616	1,947	1,947	374	473
Number of INDUS_ID	36	43	3	56	177	177	34	43
Year FE	YES	YES	YES	YES	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

ตารางที่ 22: ผลการทดสอบผลกระทบบนประสิทธิภาพการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP แยกรายอุตสาหกรรม ด้วยวิธี Random Effect (2)

VARIABLES	เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (16)		ยานพาหนะ อุปกรณ์ขนส่ง (17)		อุปกรณ์ทัศนศาสตร์ (18)		ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด (20)	
	EU	US	EU	US	EU	US	EU	US
GSP	2.599*** (0.554)	2.302** (1.090)	1.605* (0.952)	0.969 (1.785)	0.663** (0.311)	4.974*** (1.745)	0.226 (0.142)	1.339** (0.548)
GSP*GSP_removal	-0.536 (0.415)	0.625* (0.510)	-1.739*** (0.661)	1.350 (1.041)	0.569** (0.268)	0.412 (0.434)	-1.382 (1.035)	0.618 (0.398)
Constant	17.62*** (0.388)	15.32*** (0.883)	14.55*** (0.980)	8.598*** (1.651)	15.89*** (0.711)	10.92*** (1.648)	18.12*** (0.743)	17.47*** (0.863)
Observations	1,452	1,452	418	418	616	616	132	330
Number of INDUS_ID	132	132	38	38	56	56	12	30
Year FE	YES	YES	YES	YES	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

การวิเคราะห์ในส่วนถัดมาจะเป็นการวิเคราะห์แยกรายอุตสาหกรรม จากตาราง 21 และ 22 แสดงผลการทดสอบแยกรายอุตสาหกรรม ซึ่งในกรณีของสหภาพยุโรปผู้วิจัยได้ทำการนำสินค้าที่ถูกตัดสิทธิเนื่องจากสามารถแข่งขันได้ออกจากชุดข้อมูล ซึ่งหากทำการพิจารณาผลของการได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาในแต่ละอุตสาหกรรมส่วนจะพบว่า การได้รับสิทธิ GSP มีแนวโน้มทำให้แต่ละอุตสาหกรรมส่งออกได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการค้าฝ่ายเดียว

หากทำการพิจารณาผลของการถูกตัดสิทธิ GSP ในกรณีของสหภาพยุโรปในแต่ละอุตสาหกรรมจะพบว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปมีแนวโน้มจะส่งออกได้ลดลง จะพบว่าผลการทดสอบที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการทดสอบแยกรายประเทศก่อนหน้า โดยจะมีเพียงหมวด 18 เท่านั้นที่พบว่าการถูกตัดสิทธิมีแนวโน้มที่อุตสาหกรรมจะส่งออกได้มากขึ้นอยู่ ผลการทดสอบเบื้องต้นในกรณีของสหภาพยุโรปทำให้เราทราบเบื้องต้นว่าผลของการโดนตัดสิทธิ GSP ส่วนใหญ่ส่งผลให้บางอุตสาหกรรมส่งออกได้ลดลง และพบว่ามีบางอุตสาหกรรมที่แม้จะถูกตัดสิทธิก็ยังคงสามารถส่งออกได้

ในกรณีของสหรัฐอเมริกาผลการทดสอบพบว่า อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มจะส่งออกได้เพิ่มขึ้น ซึ่งผลการทดสอบที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการทดสอบแยกรายประเทศในกรณีของสหรัฐเช่นเดียวกัน ซึ่งผลการทดสอบจะพบว่า มีเพียงหมวดอุตสาหกรรมที่ 1 และ 4 เท่านั้นที่พบว่าการถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐอุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกได้ลดลง

ผลการทดสอบเบื้องต้นทั้งในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาทำให้เราทราบว่าผลของการถูกตัดสิทธิ GSP มีความแตกต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรมแม้จะพบว่าอุตสาหกรรมที่ถูกตัดสิทธิของแต่ละประเทศผลจะเป็นไปตามการทดสอบแยกรายประเทศ แต่การที่ถูกตัดสิทธิจากสหภาพยุโรปยังมีอุตสาหกรรมที่ยังคงสามารถส่งออกได้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อถูกตัดสิทธิจากสหรัฐอเมริกาจะพบว่า มีบางอุตสาหกรรมที่ส่งออกได้ลดลง ดังนั้นในการวิเคราะห์ในประเด็นถัดไป จะทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยอะไรที่ส่งผลให้ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิ GSP แตกต่างกันไป

ตารางที่ 23 : แสดงทิศทางของการได้รับสิทธิ GSP และถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาในแต่ละหมวดอุตสาหกรรม

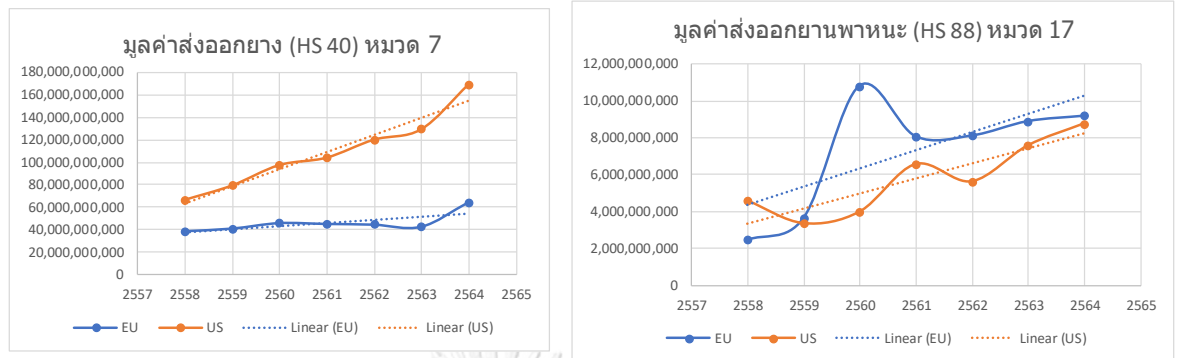
รูปแบบของผลกระทบ	ทิศทางของแต่ละหมวดอุตสาหกรรม			
	สหภาพยุโรป		สหรัฐอเมริกา	
	+	-	+	-
ผลของการได้รับสิทธิ GSP	1 4 7 16 17 18	6	1 4 16 18 20	
ผลการถูกตัดสิทธิ GSP	18	4 6 7 17 18	16	1 4

ก่อนจะทำการวิเคราะห์ในส่วนถัดไป จากผลการทดสอบตารางที่ 21 และ 22 จะพบว่า มีบางอุตสาหกรรมที่ไม่พบนัยสำคัญ โดยจากผลการทดสอบพบว่าหมวดอุตสาหกรรมที่ไม่พบนัยสำคัญทั้งในกรณีของผลของการได้รับสิทธิ และการถูกตัดสิทธิ อย่างเช่น หมวดที่ 7 และ 17 ซึ่งจากการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก 10 อันดับแรกในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาเป็นทุนเดิม และจากรูปภาพที่ 10 แสดงการส่งออกของสินค้าที่อยู่ในหมวด 7 และ 17 ไปยังสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ในช่วงเวลาหลังถูกตัดสิทธิไปแล้ว จะพบว่าสินค้านี้ยังคงสามารถส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้จากงานศึกษาของ C.Ozden and E.Reinhardt (2005) และ B.Herz and M.Wagner (2010) ได้ศึกษาถึงความเหมาะสมของระบบ GSP ว่าอาจจะไม่ได้เหมาะสมกับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งจากผลการศึกษานี้พบว่านโยบายการค้าเสรีสามารถกระตุ้นการส่งออกประเทศได้ดีกว่าใช้ระบบ GSP ต่อไป ซึ่งจากงานศึกษาดังกล่าว การที่หมวดดังกล่าวไม่พบนัยสำคัญ จึงมีความเป็นไปได้ว่าหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวอาจจะไม่ได้เหมาะสมกับการใช้ระบบ GSP เนื่องจากสถิติการส่งออกในช่วงที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP อุตสาหกรรมยังคงสามารถส่งออกได้

ในกรณีของสหภาพยุโรปถึงแม้สถิติการส่งออกในรูปภาพที่ 10 จะพบว่าเมื่อหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวถูกตัดสิทธิจะมีแนวโน้มส่งออกได้มากขึ้น แต่จากผลการทดสอบจะพบว่าเมื่อไม่นำสินค้าบางรายการเข้ามาวิเคราะห์ จะพบว่าการถูกตัดสิทธิจากยุโรปของหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง ดังนั้นจากรูปภาพที่ 10 การที่พบว่าอุตสาหกรรมยังคงสามารถส่งออกไปยังสหภาพยุโรปได้เมื่อถูกตัดสิทธิอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง

รูปภาพที่ 10 : มูลค่าการส่งออกของสินค้าในหมวด 7 และ 17 ไปยังสหภาพยุโรป และ
สหรัฐอเมริกาในช่วงหลังถูกตัดสิทธิ GSP (หน่วย : บาท)

ที่มา : สถิติการค้าไทย กระทรวงพาณิชย์

5.6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของกฎตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของการกฎตัดสิทธิ GSP ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน จากที่กล่าวไปข้างต้นว่าข้อมูลที่ใช้ในส่วนนี้ รหัสสินค้าที่ใช้ในมีความแตกต่างกัน โดยในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มหมวดอุตสาหกรรมให้มีความสอดคล้องกันตามที่แสดงในภาคผนวก และแต่ละสินค้าของแต่ละหมวดอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ในส่วนนี้จะนำมาวิเคราะห์แค่สินค้าที่ได้รับสิทธิและโดนตัดสิทธิเท่านั้น (GSPremoval)

เนื่องจากการวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกเฉพาะสินค้าที่โดนตัดสิทธิมาวิเคราะห์ และจะนำเฉพาะหมวดอุตสาหกรรมที่พบนัยสำคัญทั้งในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาวิเคราะห์เท่านั้น ดังนั้นก่อนอื่นผู้วิจัยจะสรุปข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้เบื้องต้น โดยจากที่ผู้วิจัยทำตารางแสดงกลุ่มอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับสิทธิ GSP และกลุ่มที่ถูกยกเลิกสิทธิในแต่ละช่วงเวลา ในกรณีของแต่ละประเทศไปนั้น จะเห็นได้ว่ามีสินค้าที่โดนตัดสิทธิไม่เท่ากัน โดยกรณีของสหภาพยุโรปมีสินค้าที่โดนตัดสิทธิจำนวน 311 ส่วนกรณีของสหรัฐอเมริกามีสินค้าที่โดนตัดสิทธิจำนวน 357 จากสินค้าทั้งหมด 575 ที่เลือกศึกษา ดังนั้นจำนวนสินค้าที่ถูกนำมาวิเคราะห์ในแต่ละอุตสาหกรรมจะมีจำนวนที่แตกต่างกันออกไปตามที่แสดงตารางที่ 24

ตารางที่ 24: แสดงจำนวนกลุ่มสินค้าที่ถูกนำมาวิเคราะห์ในวัตถุประสงค์ที่ 2

	EU	US
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (1)	-	21
อาหาร เครื่องดื่ม (4)	31	40
เคมีภัณฑ์ (6)	129	-
พลาสติก และยาง (7)	11	-
เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า (16)	-	72
ยานพาหนะ อุปกรณ์ขนส่ง (17)	33	-
อุปกรณ์ที่ศนศาสตร์ (18)	56	-
จำนวนที่นำมาศึกษา	260	133
จากทั้งหมด	311	357

ตารางที่ 25 : แสดงค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ในระดับประเทศ และระดับอุตสาหกรรม

ค่าเฉลี่ยของตัวแปร				ค่าเฉลี่ยของตัวแปร			
	AVG_LP	AVG_TFP	AVG_log(FDI)		AVG_LP	AVG_TFP	AVG_log(FDI)
ALL	0.694	1.548	24.03	EU			
EU	0.69	1.48	24.021	หมวด 18	1.174	2.34	22.923
US	0.874	2.259	24.142	US			
				หมวด 1	0.395	0.1	23.281
				หมวด 4	0.036	0.244	23.582

ตารางที่ 26 : ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของแต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกันหลังถูกตัดสิทธิ GSP กรณีรวมประเทศ(ALL)

VARIABLES	ALL			
	(1)	(2)	(3)	(4)
GSPremoval	-4.945*** (1.494)	-5.080*** (1.492)	-7.447** (3.712)	-9.068*** (3.503)
LP	-0.0106 (0.132)	0.124 (0.0990)	0.118 (0.180)	-0.186 (0.236)
TFP	-0.148 (0.113)	-0.245* (0.132)	-0.141 (0.180)	-0.0210 (0.215)
log(FDI_Flows)	-0.0296 (0.0354)	-0.0272 (0.0394)	-0.0613 (0.0698)	-0.158*** (0.0566)
GSPremoval*LP	0.197** (0.0977)			0.238*** (0.0649)
GSPremoval*TFP		0.123** (0.0618)		-0.000148 (0.0952)
GSPremoval*log(FDI_Flows)			0.120 (0.107)	0.178** (0.0900)
Constant	17.75*** (0.820)	17.87*** (1.029)	21.16*** (3.646)	25.27*** (3.049)
Observations	2,358	2,358	2,358	2,358
Number of INDUS_ID	393	393	393	393
Country FE	YES	YES	YES	YES
Year FE	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

จากตารางแสดงผลการทดสอบภาพรวม โดยในแต่ละการทดสอบเนื่องจากมีตัวแปรที่มีการ interaction กันหลายตัวแปร ผู้วิจัยจึงจะทำการแยกการทดสอบแบบรายปัจจัยและแบบรวมทุกปัจจัยเพื่อให้เห็นผลที่ชัดเจนมากขึ้น และจะนำตัวแปรที่มี interaction เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย

ของแต่ละปัจจัยตามตารางที่ 26 จากผลการทดสอบภาพรวม หากพิจารณาตัวแปร GSP_removal ในแต่ละการทดสอบส่วนใหญ่จะพบว่า การถูกตัดสิทธิมีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมโดยรวมส่งออกได้ลดลง และหากพิจารณาตัวแปร interaction จะพบว่าในการทดสอบแบบภาพรวมพบว่าการเปลี่ยนแปลงไปของผลิตภาพแรงงานเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของผลิตภาพแรงงานในภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวก หมายความว่าเมื่อผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้น 0.197% เช่นเดียวกันผลิตภาพรวม การเปลี่ยนแปลงไปของผลิตภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของผลิตภาพรวมของอุตสาหกรรม พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวก หมายความว่าเมื่อผลิตภาพรวมเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้น 0.123%

ตารางที่ 26 : ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของแต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกันหลังถูกตัดสิทธิ GSP กรณีแยกรายประเทศ(EU)

VARIABLES	EU			
	(1)	(2)	(3)	(4)
GSPremoval	-5.298*** (1.501)	-5.366*** (1.539)	3.391** (1.618)	0.313 (0.587)
LP	-0.0264 (0.0437)	0.0418 (0.0471)	0.0911** (0.0444)	0.00758 (0.0405)
TFP	-0.00793 (0.0219)	-0.0445* (0.0232)	-0.0350* (0.0206)	-0.0138 (0.0302)
log(FDI_Flows)	-0.0248 (0.0355)	-0.0230 (0.0387)	0.326*** (0.0906)	0.197*** (0.0654)
GSPremoval*LP	0.0957*** (0.0371)			0.0771 (0.0936)
GSPremoval*TFP		0.0531* (0.0289)		-0.00790 (0.0722)
GSPremoval*log(FDI_Flows)			-0.347*** (0.119)	-0.225*** (0.0788)
Constant	17.78*** (0.815)	17.81*** (0.948)	0.606 (5.209)	6.815** (3.467)
Observations	1,560	1,560	1,560	1,560
Number of INDUS_ID	260	260	260	260
Country FE	No	No	No	No
Year FE	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

ผลการทดสอบในกรณีของสหภาพยุโรปหากไม่นำการถูกตัดสิทธิมาพิจารณานั้นคือ พิจารณาตัวแปรที่ไม่มี interaction ซึ่งจะพบว่า การถูกตัดสิทธิมีแนวโน้มส่งผลทำให้อุตสาหกรรมส่งออกไปยังสหภาพยุโรปลดลง นอกจากนี้หากนำการถูกตัดสิทธิมาพิจารณาด้วยจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงไปของผลิตภาพแรงงานเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของผลิตภาพแรงงานในกรณีของสหภาพยุโรป พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวก หมายความว่าเมื่อผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปของอุตสาหกรรมโดยรวมจะเพิ่มขึ้น 0.0957% เช่นเดียวกันผลิตภาพรวม การเปลี่ยนแปลงไปของผลิตภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของผลิตภาพรวมของอุตสาหกรรมในกรณีของสหภาพยุโรป พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวกหมายความว่าเมื่อผลิตภาพรวมเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้น 0.0531% แต่ขณะเดียวกันผลของการลงทุนจากต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในกรณีของสหภาพยุโรปจะพบว่า มีความสัมพันธ์เป็นลบ หมายความว่าเมื่อเงินลงทุนเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปของอุตสาหกรรมจะมีค่าลดลง 0.347% แสดงให้เห็นเงินลงทุนเพิ่มขึ้นก็จริง แต่อุตสาหกรรมไม่มีแนวโน้มเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีเลยมีผลทำให้การส่งออกมีแนวโน้มลดลง

ในกรณีของสหรัฐอเมริกา ผลการทดสอบจากตารางที่ 28 พบว่าการถูกตัดสิทธิจากสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่มีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมส่งออกได้เพิ่มขึ้นซึ่งผลดังกล่าวถือว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกับการวิเคราะห์ในส่วนแรก หลังจากนั้นเมื่อพิจารณาที่ตัวแปร interaction การถูกตัดสิทธิมาพิจารณาพบว่าไม่มีปัจจัยใดพบนัยสำคัญ ซึ่งสาเหตุผู้วิจัยคาดว่าอาจจะเกิดจากเหตุผลเดียวกับการวิเคราะห์ผลกระทบของการถูกตัดสิทธิในส่วนแรกในกรณีสหรัฐอเมริกาซึ่งแม้จะพบนัยสำคัญในตัวแปร $GSP * GSP_removal$ ก็จริง แต่การที่ผลดังกล่าวมีค่าเป็นบวกล้วนจะเป็นผลมาจากช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา การถูกตัดสิทธิของอเมริกาเกิดขึ้นในช่วงท้ายปีของการศึกษาเลยอาจเป็นผลทำให้การวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่พบนัยสำคัญ เนื่องจากไม่สามารถหาคำตอบได้ว่าการที่อุตสาหกรรมสามารถส่งออกได้มากขึ้นแม้จะถูกตัดสิทธิจากสหรัฐอเมริกาเป็นผลมาจากปัจจัยใด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการทดสอบรายอุตสาหกรรมเพิ่มเติม เพื่อที่ว่าเมื่อทำการพิจารณารายอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะพบปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทราบถึงกระทบที่แตกต่างกันได้

ตารางที่ 27 : ผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของแต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกันหลัง
ถูกตัดสิทธิ GSP กรณีแยกราชประเทศ(US)

VARIABLES	US			
	(1)	(2)	(3)	(4)
GSPremoval	6.759*** (1.137)	6.814*** (1.127)	0.763 (10.26)	3.717 (15.60)
Labor	-0.0745 (0.0986)	-0.0742 (0.0980)	-0.0742 (0.0980)	-0.0745 (0.0992)
TFP	-0.0134 (0.0705)	-0.0136 (0.0703)	-0.0136 (0.0705)	-0.0135 (0.0709)
log(FDI_Flows)	-0.0859** (0.0354)	-0.0858** (0.0353)	-0.0858** (0.0353)	-0.0859** (0.0354)
GSPremoval*LP	0.157 (0.193)			0.0921 (0.501)
GSPremoval*TFP		0.0778 (0.143)		0.0381 (0.261)
GSPremoval*log(FDI_Flows)			0.260 (0.460)	0.132 (0.681)
Constant	17.15*** (1.886)	17.19*** (2.057)	23.29** (10.78)	20.36 (15.95)
Observations	798	798	798	798
Number of INDUS_ID	133	133	133	133
Country FE	No	No	No	No
Year FE	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

ตารางที่ 28: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันในกรณีของสหภาพยุโรป ของหมวดอุตสาหกรรมที่ 18

VARIABLES	อุปกรณ์ที่ทันสมัย (18) EU			
	(1)	(2)	(3)	(4)
GSPremoval	-0.514 (0.374)	-0.477 (0.319)	-0.473 (0.331)	-0.498 (0.361)
LP	-0.807 (0.564)	-0.912* (0.550)	-0.940* (0.548)	-0.834 (0.577)
TFP	2.837** (1.402)	2.781** (1.374)	2.815** (1.417)	2.900** (1.389)
log(FDI_Flows)	1.495* (0.832)	1.422* (0.841)	2.578** (1.123)	2.620** (1.144)
GSPremoval*LP	-0.133 (0.144)			-0.127 (0.139)
GSPremoval*TFP		-0.0357 (0.134)		-0.0205 (0.130)
GSPremoval*log(FDI_Flows)			1.138* (0.632)	1.128* (0.638)
Constant	24.36 (21.89)	22.44 (22.10)	49.02* (28.73)	50.31* (29.11)
Observations	280	280	280	280
Number of INDUS_ID	56	56	56	56
Year FE	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

ในส่วนถัดไปจะเป็นการทดสอบแยกรายอุตสาหกรรมโดยจากผลการทดสอบในวัตถุประสงค์แรกจะพบว่าในกรณีของสหภาพยุโรปอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปมีแนวโน้มส่งออกไปยังสหภาพยุโรปได้ลดลง แต่พบว่ามีเพียงหมวด 18 เท่านั้นที่ยังคงสามารถส่งออกได้ ซึ่งถือเป็นความแตกต่างของผลกระทบในกรณีของสหภาพยุโรป โดยจากผลการทดสอบจากตารางที่ 28 พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้หมวด 18 สามารถส่งออกไปยังสหภาพยุโรปได้แม้จะถูกตัดสิทธิ เนื่องมาจากผลของการลงทุนจากต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินลงทุนในหมวดที่ 18 จะพบว่า มีความสัมพันธ์เป็นบวก หมายความว่าเมื่อเงินลงทุนเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปของหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีค่าเพิ่มขึ้น 0.347% ซึ่งหมายความว่าเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้นมีแนวโน้มส่งผลให้อุตสาหกรรมดังกล่าวเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีได้ การถูกตัดสิทธิจากสหภาพยุโรปจึงมีแนวโน้มทำให้สามารถส่งออกได้อยู่

ตารางที่ 29 : ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันในกรณีของสหรัฐของหมวดอุตสาหกรรมที่ 1

VARIABLES	ผลคูณจากสัปดาห์ (1) US			
	(1)	(2)	(3)	(4)
GSPremoval	12.15*** (1.879)	12.61*** (1.928)	-7.73* (3.48)	9.31 (3.16)
LP	-2.351* (1.346)	-2.263* (1.317)	-2.263* (1.317)	-2.488* (1.432)
TFP	1.143 (0.843)	1.163 (0.854)	1.143 (0.843)	1.269 (0.903)
log(FDI_Flows)	0.305 (1.503)	0.305 (1.503)	0.0191 (1.478)	0.400 (1.626)
GSPremoval*LP	-1.100** (0.511)			2.820* (1.547)
GSPremoval*TFP		-0.245 (0.318)		-1.581* (0.958)
GSPremoval*log(FDI_Flows)			-3.578** (1.594)	-1.189 (2.304)
Constant	3.452 (4.61)	2.955 (4.71)	2.955** (5.11)	5.897 (1.39)
Observations	126	126	126	126
Number of INDUS_ID	21	21	21	21
Year FE	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

ในการทดสอบแยกรายอุตสาหกรรมกรณีของสหรัฐจากผลการทดสอบในวัตถุประสงค์แรก จะพบว่าในกรณีของสหรัฐอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP มีแนวโน้มส่งออกไปยังสหรัฐได้เพิ่มขึ้น แต่พบว่ามีเพียงหมวด 1 และ 4 เท่านั้นที่มีแนวโน้มส่งออกได้ลดลง ซึ่งถือเป็นความแตกต่างของผลกระทบในกรณีของสหรัฐอเมริกา โดยเริ่มจากพิจารณาหมวดที่ 1 จะพบว่าปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบแตกต่างกันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงไปของผลิตภาพแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยผลิตภาพแรงงานของหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าว พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นลบ หมายความว่าเมื่อผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปของหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวจะลดลง 1.100% ในขณะเดียวกันผลของการลงทุนจากต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินลงทุนของหมวดที่ 1 จะพบว่ามีความสัมพันธ์เป็นลบ หมายความว่าเมื่อเงินลงทุนเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกไปยังสหรัฐของหมวด

อุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีค่าลดลง 3.578% ซึ่งจากผลของทั้งสองปัจจัยแสดงให้เห็นว่าจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น หรือผลิตภาพแรงงานที่เพิ่มขึ้น ไม่ได้ช่วยทำให้อุตสาหกรรมเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งจากการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวมีอุปสรรคทั้งในเรื่องของต้นทุนการผลิต ต้นทุนแรงงาน รวมไปถึงในแง่ของกระบวนการผลิต จึงมีผลทำให้อุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกได้ลดลงเมื่อถูกตัดสิทธิ

ตารางที่ 30 : ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันในกรณีของสหรัฐของหมวดอุตสาหกรรมที่ 4

VARIABLES	อาหาร เครื่องดื่ม (4) US			
	(1)	(2)	(3)	(4)
GSPremoval	-3.692** (1.499)	-3.748** (1.510)	-0.379 (1.114)	-0.450 (1.075)
LP	-0.0744 (0.124)	-0.0724 (0.122)	-0.0724 (0.122)	-0.0400 (0.139)
TFP	0.0288 (0.0713)	0.0250 (0.0722)	0.0288 (0.0712)	0.00985 (0.0822)
log(FDI_Flows)	-0.0726 (0.168)	-0.0727 (0.168)	-0.0247 (0.163)	-0.0245 (0.163)
GSPremoval*LP	0.00637 (0.123)			-0.106 (0.256)
GSPremoval*TFP		0.0122 (0.0648)		0.0608 (0.131)
GSPremoval*log(FDI_Flows)			-0.157** (0.0743)	-0.160** (0.0700)
Constant	18.76*** (4.279)	18.82*** (4.304)	13.84*** (4.255)	13.93*** (4.307)
Observations	240	240	240	240
Number of INDUS_ID	40	40	40	40
Year FE	YES	YES	YES	YES

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

สำหรับหมวดที่ 4 ถือเป็นอีกหมวดอุตสาหกรรมที่ผลกระทบมีความแตกต่างกันในกรณีของสหรัฐอเมริกา โดยจากผลการทดสอบตารางที่ 30 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลทำให้ผลกระทบในการถูกตัดสิทธิ GSP ต่างกันเป็นผลมาจากการลงทุนจากต่างประเทศ ผลการทดสอบพบว่าผลของการลงทุนจากต่างประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของเงินลงทุนในหมวดที่ 4 จะพบว่ามี

ความสัมพันธ์เป็นลบ หมายความว่าเมื่อเงินลงทุนเพิ่มขึ้น มูลค่าการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาของหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีค่าลดลง 0.157% แสดงให้เห็นว่าเมื่อจำนวนเงินลงทุนมากขึ้น อุตสาหกรรมมีแนวโน้มไม่เกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการทดสอบของหมวดที่ 1

5.6 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ในส่วนของผลกระทบของการได้รับสิทธิ และถูกตัดสิทธิ GSP จะพบว่าแต่ละอุตสาหกรรมนั้นได้รับผลกระทบแตกต่างกัน โดยหากอุตสาหกรรมไหนได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิถือได้ว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เคยศึกษามาและเป็นไปตามสมมติฐานของผู้วิจัยในบริบทดังกล่าวด้วย โดยสำหรับอุตสาหกรรมที่ผลการทดสอบเป็นไปตามสมมติฐานจะมีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ A.Abayasekara (2013) และ J.S.Bandara and A.Naranpanawa (2014) ซึ่งเหตุผลเนื่องมาจากกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญในการส่งออกไปยังประเทศที่ให้สิทธิ หรือเป็นกลุ่มที่มีการพึ่งพาการใช้สิทธิในการส่งออกค่อนข้างสูง นอกจากนี้ผลการทดสอบส่วนใหญ่ความสอดคล้องกับหลักการของ Unilateral Trade Liberalization นั่นคือการได้รับสิทธิ GSP ย่อมมีผลทำให้ประเทศหรืออุตสาหกรรมส่งออกได้ดีขึ้นเนื่องจากการได้รับสิทธิ GSP จะส่งผลทำให้ประเทศผู้รับสิทธิต้องการส่งออกมากขึ้น เนื่องจากสามารถขายได้ในราคาสูงมากขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบของลักษณะการค้าแบบฝ่ายเดียว (O.Sololovska, 2016)

ในส่วนของการทดสอบที่พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานนั่นคือเมื่อถูกตัดสิทธิพบว่าอุตสาหกรรมที่ยังมีแนวโน้มส่งออกได้อยู่ โดยจากงานศึกษาของ B.Herz and M.Wagner (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบ GSP ว่าอาจไม่ได้เหมาะสมกับการใช้ในประเทศกำลังพัฒนาทุกประเทศ หรือทุกอุตสาหกรรม ดังนั้นการที่ผู้วิจัยพบอาจเนื่องมาจากระบบ GSP ไม่ใช่รูปแบบการค้าที่เหมาะสมที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนอุตสาหกรรมดังกล่าว ซึ่งจากงานศึกษาของ B.Herz and M.Wagner พบว่ารูปแบบการค้าที่เหมาะสมกว่า และสร้างประโยชน์ให้กับอุตสาหกรรมและประเทศมากกว่า คือการอาศัยประโยชน์จากนโยบายการค้าอื่นๆ เช่น GATT/WTO เป็นต้น

จากผลการทดสอบปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของหมวดอุตสาหกรรมที่ 18 มีความแตกต่างกับหมวดอุตสาหกรรมอื่นๆในกรณีของสหภาพยุโรปเนื่องมาจากผลของผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพโดยรวมที่มีการขยายตัวจึงทำให้อุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกได้ ซึ่งผลการทดสอบที่ได้นั้นสอดคล้องกับงานศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2563) ซึ่งจากรายงานผลิตภาพประจำปีพบว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวมีการพัฒนาทักษะแรงงานและพัฒนาเครื่องจักรพัฒนาการผลิตใหม่ๆเลยมีผลทำให้ผลิตภาพขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบของอุตสาหกรรมที่ 1 และ 4 มีความแตกต่างกับหมวดอื่นๆในกรณีของสหรัฐอเมริกาเนื่องมาจากผลของการลงทุนจากต่างประเทศที่ไม่มีแนวโน้มส่งผลให้อุตสาหกรรมเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ จนมีผลทำให้เมื่อถูกตัดสิทธิส่งออกได้ลดลง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานศึกษาของ Hadden and Harrison (1993) โดยสาเหตุที่ผลของการลงทุนมีแนวโน้มจะไม่ทำให้หมวดอุตสาหกรรมที่ 1 และ 4 เกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีนั้นผู้วิจัยพบว่าเป็นผลมาจากทักษะแรงงานในหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะพบว่าหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวมีผลิตภาพแรงงานที่หดตัวในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อีกทั้งในอุตสาหกรรมยังเผชิญอุปสรรคอื่นๆอีกด้วยไม่ว่าจะเป็นต้นทุนที่สูง และกระบวนการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพจากการขาดทักษะของแรงงาน ซึ่งงานศึกษาของ Yang, et.al (2013) เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าการลงทุนจากต่างประเทศนั้นส่งผลให้อุตสาหกรรมมีการพัฒนาเทคโนโลยีได้ดีก็จริง แต่ทั้งนี้ต้องมีการพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมที่ดีด้วยถึงจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพทางการผลิตได้อย่างเต็มที่

ตารางที่ 31 : เปรียบเทียบปัจจัยและทิศทางที่มีผลทำให้แต่ละอุตสาหกรรมแตกต่างกัน

	เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP	ปัจจัยที่มีผลทำให้ผลกระทบแตกต่างกัน			ทิศทาง
	ส่งออกเพิ่มขึ้น ส่งออกลดลง	GSP_removal*Labor	GSP_removal*TFP	GSP_removal*FDI	
ความแตกต่างในกรณีสหภาพยุโรป (หมวด 18)	✓	-	-	✓	บวก(+)
ความแตกต่างในกรณีสหรัฐ (หมวด 1 และ 4)	✓	✓	-	✓	ลบ(-)

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากการที่ประเทศไทยถูกตัดสิทธิจากสหภาพยุโรปในปี 2558 และในเวลาต่อมาก็ถูกตัดสิทธิจากสหรัฐอเมริกาในปี 2563 การถูกตัดสิทธิดังกล่าว สามารถแบ่งรูปแบบผลกระทบที่แต่ละอุตสาหกรรมเผชิญอยู่ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1.กลุ่มที่ได้รับผลกระทบ 2.กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ 3. ได้รับผลกระทบ แต่มีการฟื้นตัว และ 4. ได้รับสิทธิแต่ไม่มีการส่งออก ซึ่งในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาพบว่า กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิมากที่สุดจะเป็น หมวดที่ 6 คิดเป็นร้อยละอยู่ที่ 53.1% และ 33.6% ตามลำดับ ได้แก่ในทางตรงกันข้ามกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิ กรณีของสหภาพยุโรปได้แก่ หมวดที่ 18 คิดเป็นร้อยละอยู่ที่ 32.2% และกรณีของสหรัฐอเมริกา กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ ได้แก่หมวดที่ 16 คิดเป็นร้อยละ 22.4% ในส่วนของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ และมีการฟื้นตัว ในกรณีของสหภาพยุโรปพบว่า หมวดที่ 6 เป็นหมวดอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบแต่ขณะเดียวกันก็มีการฟื้นตัวได้ดีที่สุดอยู่ที่ 30.3% แต่ในกรณีของสหรัฐอเมริกาพบว่าไม่มีกลุ่มอุตสาหกรรมไหนมีการฟื้นตัวเลยเนื่องด้วยกรณีของสหรัฐพึ่งถูกตัดสิทธิในปี 2563

ในการวิเคราะห์ผลกระทบของการได้รับสิทธิและถูกตัดสิทธิ GSP ของแต่ละอุตสาหกรรม จากผลการวิเคราะห์จะพบว่าเมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปอุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกไปยังสหภาพยุโรปได้ลดลง แต่เมื่อทำการวิเคราะห์รายอุตสาหกรรมกลับพบว่า มีบางอุตสาหกรรมที่สามารถส่งออกไปยังสหภาพยุโรปได้อยู่ นั่นคือหมวดอุตสาหกรรมที่ 18 ซึ่งเกี่ยวกับอุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ ในขณะที่เมื่อถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐอเมริกา อุตสาหกรรมมีแนวโน้มส่งออกไปยังสหรัฐเพิ่มขึ้น แต่เมื่อทำการวิเคราะห์รายอุตสาหกรรมกลับพบว่า มีอุตสาหกรรมที่กลับส่งออกได้ลดลง นั่นคือหมวดอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สัตว์ (1) และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม (4) ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นในกรณีของสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่า เป็นผลมาจากการเผชิญอัตราภาษีปกติกติที่แตกต่างกัน ซึ่งสหภาพยุโรปมีอัตราภาษีปกติโดยเฉลี่ยนั้นสูงกว่าสหรัฐ

ในส่วนของ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบของแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ในส่วนแรกจะพบว่า ในกรณีของสหภาพยุโรปมีบางอุตสาหกรรมที่ส่งออกได้เพิ่มขึ้นแม้จะโดนตัดสิทธิไป ได้แก่อุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ทัศนศาสตร์ (18)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้หมวดอุตสาหกรรมที่ 18 ยังส่งสามารถส่งออกได้ เนื่องมาจากผลของการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมส่งออกมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย แสดงให้เห็นถึงการมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยจนสามารถช่วยลดต้นทุนต่างๆภายในอุตสาหกรรมได้

ในกรณีของสหรัฐจะพบว่า มีบางอุตสาหกรรมที่เมื่อถูกตัดสิทธิแล้วมีแนวโน้มส่งออกได้ลดลง นั่นคือหมวดอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สัตว์ (1) และหมวดอุตสาหกรรมอาหาร และเครื่องดื่ม (4) ซึ่งผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมส่งออกได้ลดลงเมื่อถูกตัดสิทธิจากสหรัฐเนื่องมาจาก ผลของการลงทุนจากต่างประเทศที่ไม่มีแนวโน้มที่จะทำให้อุตสาหกรรมเกิดการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี ซึ่งจากงานศึกษาพบว่าสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากอุตสาหกรรมดังกล่าวมีอุปสรรคในแง่ของต้นทุนการผลิต และต้นทุนแรงงานสูง รวมไปถึงกระบวนการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพเลยมีผลทำให้ขอบเขตการเรียนรู้ค่อนข้างมีจำกัด เลยส่งผลทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาได้ลดลงเมื่อถูกตัดสิทธิ

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรมหลังจากถูกตัดสิทธิ GSP พบว่าแต่ละอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบแตกต่างกัน และมีปัจจัยที่ส่งผลให้ผลกระทบดังกล่าวแตกต่างกัน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์จะพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิหลักๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมสัตว์มีชีวิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (หมวด 1) และอุตสาหกรรมประเภทอาหาร เครื่องดื่ม (หมวด 4) โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นผลของการลงทุนจากต่างประเทศ และผลิตภาพแรงงาน ซึ่งแม้จะมีลงทุนจากต่างประเทศก็ตาม แต่ด้วยการที่ในอุตสาหกรรมยังเผชิญจุดอ่อนอยู่บ้างทั้งในแง่ของต้นทุน เรื่องของความพร้อมแรงงาน จึงเป็นผลทำให้การลงทุนไม่ได้มีแนวโน้มที่ช่วยให้อุตสาหกรรมเกิดการเรียนรู้มากพอ ดังนั้นเพื่อไม่ให้อุตสาหกรรมดังกล่าว รวมไปถึงอุตสาหกรรมอื่นๆของไทย เผชิญกับเหตุการณ์ดังกล่าว และสามารถรับมือกับเหตุการณ์ได้ ผู้ประกอบการไทยจึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมด้านต่างๆ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทักษะความรู้ และทักษะในส่วนของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน ให้แก่ ผู้ประกอบการ เพื่อที่จะสามารถนำไปต่อยอดในการผลิตอุปกรณ์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มมูลค่าการส่งออกให้แก่อุตสาหกรรม

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับสายหรือความต้องการ ความถนัดของผู้ผลิตในอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในหมวดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ดที่สินค้าส่วนใหญ่ต้องใช้กระบวนการผลิตเฉพาะด้าน ผู้ผลิตจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ตามที่ตัวเองถนัดหรือตรงสาย

3. ในส่วนของอุตสาหกรรมอาหาร ควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในอุตสาหกรรม ตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการจัดจำหน่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและจัดจำหน่าย นอกจากนี้การที่อุตสาหกรรมอาหารยังมีการใช้แรงงานจำนวนมากเลยส่งผลให้ต้นทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีจะเข้ามาช่วยลดปัญหาดังกล่าวในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดการพึ่งพาแรงงานคน

4. กระบวนการผลิตอาหารจะต้องได้มาตรฐานมีความปลอดภัย แหล่งที่มาของอาหารต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งจากการที่ประเทศไทยเผชิญกับสถานการณ์ COVID-19 เลยส่งผลให้ผู้บริโภคต้องมาใส่ใจในการดูแลสุขภาพ และสุขอนามัย และต้องพิถีพิถันในการเลือกบริโภคมากขึ้น ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญมากขึ้นเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

5. ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต่างๆ ไม่ควรให้ความสำคัญกับระบบสิทธิ GSP และพึงพาสหกิจดังกล่าวมากเกินไป เนื่องจากเป็นสิทธิที่ไม่มั่นคงและถาวร อุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องมีการหาตลาดในต่างประเทศมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการส่งออก หรือการตั้งฐานการผลิตในต่างประเทศ

6. ส่งเสริมการวิจัย และคิดค้นนวัตกรรม หรือส่งเสริมการใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าและผลิตภาพในการผลิตที่สูงขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. สำหรับงานศึกษาเกี่ยวกับ GSP ในอนาคต ควรมีการนำประเทศที่เป็นผู้ให้สิทธิ GSP มาศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าจะเป็นญี่ปุ่น กลุ่มสมาคมการค้าแห่งยุโรป แคนาดา เพราะอาจจะพบว่าบางอุตสาหกรรมอาจจะมีความเหมาะสมกับระบบ GSP อื่นที่นอกเหนือจากสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

2. ในอนาคตอาจมีการศึกษากรณีผลของการได้รับสิทธิหรือถูกตัดสิทธิ GSP จากสหรัฐอเมริกาเพิ่มเติมเพื่อจะให้เห็นผลกระทบที่ชัดเจน เนื่องจากในช่วงเวลาที่ไทยถูกตัดสิทธิจากสหรัฐเป็นช่วงท้ายของระยะเวลาการศึกษาของผู้วิจัยจึงอาจทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในกรณีของสหรัฐอาจจะยังไม่ชัดเจนมากพอ

3. อาจมีการวิเคราะห์ประเทศผู้รับสิทธิ GSP เพิ่มเติมด้วย เช่น ในประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับสิทธิ GSP เช่นเดียวกับไทย เพื่อที่จะได้นำผลกระทบหลังถูกตัดสิทธิมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

- Abayasekara. (2013). GSP+ Removal and the Apparel Industry in Sri Lanka: Implications and Way Forward. *South Asia Economic Journal*, 14(2).
- Cuyvers, Z. a. (2011). Linking International Trade and Labour Standards: The Effectiveness of Sanctions under the European Union's GSP. *Journal of World Trade* 45(1), 63-85.
- E.Reinhardt, C. O. a. (2005). The perversity of preference: GSP and Developing Country trade policies, 1976-2000. *Journal of Development Economics*, 78(1), 1-21.
- G.nutzmann, H. M. a. A. (2020). The Impact of Trade Preference Removal. *Hannover Economic Papers (HEP)*, 66.
- Harrison, H. a. (1993). Are The Positive Spillovers from Direct Foreign Investment?: Evidence From Panel Data for Morocco. *Journal of Development Economics*, 42(1), 51-74.
- M.Wagner, B. H. a. (2010). The Dark Side of the Generalized System of Preferences. *The Review of International Economics*, 19(4), 763-775.
- O.Sololovska. (2016). Unilateral tariff cut: a theory 29(1), 268-274.
- Ow-Taylor, O. C. H. a. C. H. (1993). Graduation from the U.S. GSP-a comparative study of East Asian newly industrializing economies. *Journal of Asian Economics*, 4(1), 89-98.
- S.Hakobyan. (2013). GSP Expiration and Declining Exports from Developing Countries. *Canadian Journal of Economics*, 53(3), 1132-1161.
- S.Mehmood, W. a. (2015). Export boost of Textile Industry of Pakistan by availing EU's GSP Plus. *Journal of Economics*, 1(1), 18-27.
- Seyoum, B. (2006). US trade preferences and export performance of developing countries: Evidence from the generalized system of preferences. *International Business Review*, 15(1), 68-83.
- Sykes, G. a. (2005). A preference for development: the law and economics of GSP. *World*

Trade Review, 4(1), 41-67.

กรมการค้าต่างประเทศ. (2556). *Commission Delegated Regulation (EU)* <http://www.dft.go.th>

กรมการค้าต่างประเทศ. (2562). ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร(GSP) <http://www.dft.go.th>.

กรมการค้าต่างประเทศ, ก. (2562). ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรสหภาพยุโรป <http://www.dft.go.th>

กระทรวงพาณิชย์. (2563). สถิติการค้าไทย <http://tradereport.moc.go.th/TradeThai.aspx>

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ผ. (2563). สหรัฐฯ ตัดสิทธิGSP...สัญญาณเดือนสู่การปรับตัวที่ไม่

อาจมองข้าม <https://www.exim.go.th>

วอนขอพร, พ. (2559). มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของสหภาพยุโรปกับการค้าระหว่างประเทศ.

<http://globthailand.com/wp-content/uploads/2016/>

ภาคผนวก

ตารางที่ 32: แสดง Product Concordance ระหว่าง HS-Combined 4-digit กับ TSIC โดยนำมา
เฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิเท่านั้น กรณีของสหภาพยุโรป

HS-Code	TSIC (Sector)	HS-Code (4-digit)	TSIC Product Description
HS01 – 05 , 23 (25)	10	0101, 0103,0104, 0205- 0208,0210,0301- 0307,0403,0405,040 7,0410,0511,2302,2 307, 2308, 2309	การผลิตผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสัตว์
HS16 - 22 , 24 (26)	11	1601-1605, 1702,1704, 1801- 1806, 1901, 2008, 2101,2102, 2201- 2209, 2401	การผลิตอาหาร,เครื่องดื่ม
HS28 – 38 (129)	20	2801,2802,2804- 2837,2839- 2850,2903- 2935,2938,2940- 2942, 3102,3103,3105, 3201,3204,3206, 3301-3307,3401- 3407,3501- 3507,3601- 3606,3701- 3707,3802,3817,382 3,3825	การผลิตเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี

HS39 – 40 (11)	22	3901-3904,3906- 3908,3920,3921,401 0,4017	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และพลาสติก
HS94 – 96 (20)	23	9405, 9503,9601- 9618	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ
HS90 - 92 (56)	26	9001-9033,9101- 9114,9201-9209	การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศน ศาสตร์
HS 85 (9)	27	8516,8517,8519,852 1,8525,8527,8528,8 529,8540	การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า
HS84, 86 – 89 (35)	29	8401,8407,8409- 8484,8601- 8609,8702- 8709,8711,8712,871 4,8801-8805, 8901- 8908	การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง

ตารางที่ 33: แสดง Product Concordance ระหว่าง HS-Combined 4-digit กับ TSIC โดยนำมาเฉพาะสินค้าที่ได้รับสิทธิและโดนตัดสิทธิเท่านั้น กรณีของสหรัฐอเมริกา

HS-Code	TSIC (Sector)	HS-Code (4-digit)	TSIC Product Description
HS01 – 05 , 23 (25)	10	0202,0203,0209,040 6,0501,0502,0505,0 510,2305,2306,2308 ,2309	การผลิตผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสัตว์
HS16 - 22 , 24 (36)	11	1601,1602,1604,160 5,1702- 1704,1803,1805,180 6,1901,1902,1904,1 905,2001,2002, 2004,2005,2007,200 9,2101,2103,2104, 2106,2201,2202, 2204-2209,2401- 2403	การผลิตอาหาร, เครื่องดื่ม และยาสูบ
HS28 – 38 (116)	20	2801,2804- 2806,2810- 2813,2815,2816,281 8-2835,2837,2839- 2844,2846,2847,284 9,2850,2903- 2914,2916-2920, 2922-2932,2933- 2935,2937,2939- 2942,3006,3201-	การผลิตเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี

		3210,3212- 3215,3301,3302,330 7, 3401- 3403,3501,3503- 3506,3601,3603,360 4,3606,3701- 3703,3706,3707,380 1,3802,3805- 3809,3812- 3817,3824	
HS39 – 40 (35)	22	3901-3914,3916- 3926,4006,4008- 4017	การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และพลาสติก
HS94 – 96 (20)	23	9404- 9406,9501,9502,950 6,9507,9601- 9611,9613-9615	การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ
HS90 – 92 (36)	26	9002- 9008,9010,9011,901 3,9015- 9016,9017,9020,902 2,9025,9027- 9031,9033,9101,910 2,9105- 9107,9112,9113,920 1,9202,9205-9209	การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศน ศาสตร์
HS 85 (28)	27	8501-8507,8509- 8516,8519,8522,852	การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า

		9,8531,8535- 8540,8543,8546- 8548	
HS84, 86 – 89 (61)	29	8401,8404,8406,840 8,8410,8411,8413,8 417- 8424,8438,8445- 8452,8456- 8468,8472,8473,874 4,8479- 8482,8484,8603- 8608,8702,8703,870 6,8708,8711,8712,8 714- 8716,8804,8903,890 4	การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณัชพล นาคนาม
วัน เดือน ปี เกิด	30 กรกฎาคม 2539
สถานที่เกิด	กำแพงเพชร
วุฒิการศึกษา	คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 60 ถนนราชดำเนิน ซอย7 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด กำแพงเพชร 62000
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY